

NOVO MESTO - Dramska sekcija mladinskega kluba bo priredila v ponedeljek, 21. maja, ob 19. uri v Dolenski galeriji recital v počastitev meseca mladosti. Recital je združen z razstavo o partizanskem zdravstvu.

KOČEVJE - Svet za gospodarstvo občine Kočevje je včeraj razpravjal tudi o prepovedi ribolova na slovenskem bregu Kolpe. Podoben sklep je že sprejela občina Delnice za hrvaški breg Kolpe.

BREŽICE - Sinoči so v domu JLA prikazali ljubiteljem cvetja film in 120 barvnih diapozitivov o lanskem predstavi „Cvetje in pesem“ v Brežicah. V besedilo jih je povezal organizator hortikulture društva Anton Krušnik.

BREŠTANICA - V soboto bo tukaj osrednja občinska proslava dneva mladosti s parado in zaključnim tekmovanjem za prehodni pokal dneva mladosti. Popoldne bo na gradu koncert pevskih zborov.

SODRAŽICE - Značke okoli 50 večkratnim krvodajalcem z območja Sodražice bodo podelili v nedeljo na proslavi na Travnji gori.

KOČEVJE - Mladina organizira v nedeljo pohod na Mestni vrh. Zbor bo ob 9. uri pred TVD Partizanom. Pohod je posvečen dnevu mladosti.

Po slovesni razdelitvi tretjih Krkinih nagrad so si gostje in mladi raziskovalci ogledali nekatere proizvodne oddelke v Ločni. Na sliki: prof. dr. Drago Očepek, dekan FNT, podpredsednica republiškega izvršnega sveta dr. Aleksandra Kornhauser in mag. dr. Miha Japelj, predsednik sveta sklada Krkinih nagrad, v prostorih nove farmacevtske. (Foto: S.Mikulan)

Znanost-kompas k resničnemu napredku

Podpredsednica IS dr. Aleksandra Kornhauser: tovarna KRKA tudi v letu restrikcij in stabilizacije ni prizadela znanosti, temveč jo podpira - Zahvala mentorjem mladih raziskovalcev

11. maja dopoldne so v KRKI, tovarni farmacevtskih in kemičnih izdelkov, že tretjič podelili Krkine nagrade. Strokovni svet sklada Krkinih nagrad jih je letos po oceni znanih univerzitetnih profesorjev in učiteljev dodelil 15 študentom visokih šol iz Ljubljane, Zagreba in Beograda ter dvema dijakoma srednjih šol.

Rdeči nageljni na prsni so goreli kot njihova vzradošena lica: ni vsakdanje iz rok uglednih in izkušnih gospodarstvenikov prejeti priznanje vpričo podpredsednice slovenskega izvršnega sveta dr. Aleksandre Kornhauserjeve ter dekanov ljubljanske in zagrebske univerze! Niso mogli skrivati veselja: družba je

priznala in ovrednotila njihova prizadevanja; nekatere izsledke njihovih raziskovanj bo tovarna KRKA že lahko začela praktično uporabljati v svoji proizvodni in razvojno-raziskovalni dejavnosti.

„Vodilna sila hitrega razvoja in napredka sta strokovnost in znanje,“ jim je v začetku poždravnega nagovora omenil mr. ph. Boris Anđrianič, glavni direktor podjetja, ki je med drugim poudaril, da organi samoupravljanja v KRKI vedno spodbujajo k izobraževanju. Čeprav je danes med 1700 zaposlenimi v tovarni že 300 ljudi s fakultetno izobrazbo, podjetje načrtno skrbi za nove kadre. KRKA je doslej stipendirala 476 dijakov in študentov, posebno pa podpira tudi dopolnilno izobraževanje vseh zaposlenih.

O tem, da prinaša mladi rod strokovnjakov spet nove ideale v proizvodnjo, znanost in šolstvo, je govoril na slavi dr. mag. Miha Japelj, predsednik sveta sklada Krkinih nagrad. Magister Anton Povše je nato predstavil nagrajene raziskovalce, ki so hkrati prejeli diplome ter denarne nagrade. Med nagrajenci sta letos tudi domačinki, študentki kemije Stanislava Somrak in Sandra Ulčnik iz Novega mesta, ki sta obe dobili prvo

njegov bronasti odlitek pa kanijo postaviti v bližino krškega stadiona.

Visok obisk iz Švice

Prejšnji četrtak in petek je obiskal novomeško občino švicarski veleposlanik v Jugoslaviji Hans Keller. V spremstvu Bogdana Osolnika, predsednika odbora zvezne skupščine za mednarodne odnose, se je prvi dan pogovarjal s predsednikom ObS Avgustom Avbarjem, si ogledal muzej, nato pa se udeležil pogovora s direktorji nekaterih večjih gospodarskih organizacij. Drugi dan obiska v občini je švicarski veleposlanik izrazil za ogled Laboda, Novoteksa in Novolesa, pred odhodom v Ljubljano pa si je ogledal še Bazo 20 na Rogu.

Preštejmo se, Ribničanje!

Preštejmo se, Ribničanje! Preštejmo se vsi občani naše občine, kjerkoli živimo, delamo, ustvarjamo in se vsak po svoje pehamo za boljše življenje. Preštejmo se povsod, od najmanjšega zaselka do največjih naselij. Preštejmo se in strnimo svoje sile v boju za uresničitev naših želja in načrtov, izpolnitev in zadovoljitev naših skupnih potreb, ki so lahko velike in pomembne, ne glede na to, v kako velikem kraju nastajajo. Preštejmo se in strnimo svoje sile za napredek!

REFERENDUM, TO JE GLASOVANJE O UVEDBI KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA NA OBMOČJIH DOLENJE VASI, LOŠKEGA POTOKA, RIBNICE IN SODRAŽICE, BO V NEDELJO, 20. MAJA, OD 7. DO 19. URE. Ne pozabite tega, ne pozabite, da bo to izpit naše solidarnosti, enotnosti! Referendum pomeni tudi odločanje o naši zavzetosti za napredek, razvoj posameznih krajev v občini in občine kot celote. Zato do takrat dobro premislite in se prav odločite ZA NAŠE SKUPNE NACRTE. (Več o samoprispevku na ribniški strani).

FRANCE GRIVEC

Kar 14 komisij in nekaj ekip je že prišlo za delo. Kostanjevica bo do praznika dobila asfalt skozi mesto in novo varstveno ustanovo, krško mizarstvo podjetje pa bo odprlo nove prostore v mestu. „Dolenjske Benetke“ bodo do slavlja pripravile več presenečenj tudi v gradu. Vrsta proslav je medtem v Posavju že bila, še več jih pripravljajo do konca leta. Sem štejejo tudi sobotno srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov v Brešanici, pripravljajo avtomoto reli po poteh kmečkih uporov, slovenski pionirji pa prihajajo na izlete v te kraje.

V Kostanjevici bo letos znova jugoslovanski pionirski grafični bienale, razstava v Lamutovem salonu pa nas je pred kratkim že seznanila z deležem umetnikov na temo kmečkih uporov. Pripravljajo se filatelistično razstavo, pionirji pa še posebno fotografsko razstavo. Solariji pišejo naloge o kmečkih uporih, radio-materji se bodo pomerili z vrstniki v Hrvaškem Zagorju, mladina krške občine pa hodi po poteh kmečkih upornikov. V začetku oktobra se bomo udeležili odkritja spomenika Matiji Gubcu na osrednji proslavi v Stubici.

Te dni je bilo posvetovanje predstavnikov dolenskih občin, da bi bilo zborovanje v Kostanjevici 1. julija zares množično. Mesto želi dostojno sprejeti vse, ki bodo prišli počastit spomin pogumnih prednikov in znova ovrednotiti njihova dejanja.

TONE GOŠNIK

Dinamo v Novem mestu

Mladen Ramljak

Novomeščani bodo po nekaj letih spet prišli na svoj račun: ljubitelji nogometa bodo danes ob 17. uri lahko na Stadionu bratstva in enotnosti pozdravili nogometne zagrebskega Dinama, člana prve zvezne nogometne lige. Dinamovci se bodo pomerili z ekipo novomeške garnizije, ki ima v svojih vrstah nekaj nogometneve igralcev zvezne in druge zvezne lige. Med njimi je gotovo najbolj znan državni reprezentant Ramljak, sičur igralec Dinama.

V Soteski so se v soboto, 12. maja, že drugi zbrali na prijateljskem srečanju nekdanji učenci in učitelji, ki so v tem kraju hodili v osnovno šolo oziroma poučevali pred več kot 30 leti. Svojim učiteljem so podelili spominske plakete. Na sliki: spomini na osnovnošolska leta so prijetni. (Foto: I. Zoran)

V NEDELJU OB 15. URI V KRŠKEM: Consko svetovno prvenstvo!

Prireditev v speedwayu, kakršne Krško še ni videlo - Žal brez poškodovanega Evalda Babiča

Brez Evalda Babiča, bojevitega in uspešnega domačina, so se možnosti Jugoslovanov na svetovnem conskem prvenstvu v speedwayu, ki bo v nedeljo ob 15. uri na stadionu Matije Gubca v Krškem, močno zmanjšale. Babič, ki je tako uspešno vozil na prvenstvu v Radgoni, si je namreč zlomil nogo v kolku.

Kljub temu pa bo prvenstvo izredno zanimivo, saj bodo nastopili po štirje dirkači iz Sovjetske zveze in CSSR, trije Madžari ter po en Zahodni Nemeec, Nizozemec in Avstrijec, v konkurenci teh asov pa sta se uvrstila še Jugoslovana Oršič in Nunčič.

To bo 35. prireditev v Krškem in tretje tekmovanje za svetovno prvenstvo, ki pa bo gotovo najboljakovostno doslej. Favoriti so zlasti vsi štirje Rusi: Markatanov, Akse- nov, Kuzmin in Gordejev ter vsi štirje.

KOČEVJE: PRI BRODU SE JE ZAČELO

Pripravljalna dela za asfaltiranje ceste od Broda na Kolpi proti Kočevju so se resno začela. Pri Brodu postavljajo barake za nastanitev delavcev, v Kužlju so začasna menza in stanovanja za delavce, pri Fari pa postavljajo asfaltno bazo. Vodja delovila Aleksander Nešić je povedal, da bo asfaltiranje celotnega odseka, dolgega približno 20 km, končano do leta 1975, potekalo pa bo v treh etapah. Letos bo zagotovo dokončana cesta od Broda do Krkovega, pripravljala dela pa se bodo začela tudi na drugih odsekih, do Brige in do Stalcerjev.

je Čehi: Ondrašik, Werner, Heji in Hadek. Možnosti naših dveh, da bi se uvrstila med osem polfinalistov so precej pičle, vendar pa organizatorji vabijo: „Vse je pripravljeno, pridite v Krško in si ogledjte nastope držnih dirkačev. Takih voženj še niste videli!“

J. S.

SREČANJE PEVCEV NA BIZELJSKEM

V nedeljo, 20. maja, bo na Bizeljškem koncert otroških in mladinskih pevskih zborov iz brežiške občine. Zborovodjem in nastopajočim zborom bodo ob tej priložnosti izročili priznanja. Nastop organizira občinski svet ZKPO.

Spomenik pomembnemu belokranjskemu rojaku dr. Niku Županiču pred metliškim muzejem - delo kiparja Zdenka Kalina

Majzlja, dijaka srednje farmacevtske šole. (nadaljevanje na 4. str.)

Griblje so se poklonile spomenu na velikega rojaka. Na hiši, kjer se je skoraj pred 100 leti rodil dr. Niko Županič, znani antropolog, zgodovinar in narodoslovec, so v nedeljo, 13. maja, odkrili spominsko ploščo. Dr. Boris Kuhar, ravnatelj Slovenskega etnografskega muzeja iz Ljubljane, je navzočim opisal dr. Županiča kot moža, ki je veliko storil za slovensko zgodovino in kulturo. Županičev doprsni kip pred Belokranjskim muzejem v Metliki so odkrili istega dne. Predstojnik etnološke stolice dr. Vilko Novak je poudaril, da so dr. Županiča do zdaj v domovini premalno cenili. (Foto: I. Zoran)

BREŽIČANI GOSTUJEJO V TRSTU

S komedijo „Naši trije angeli“ bo dramska skupina DPD Svoboda bratov Milavec iz Brežic v soboto in nedeljo gostovala na Tržaškem. Igralci iz Proseka - Kontovela bodo obisk vrtili v začetku junija z Nušičevo „Emancipirano ženo“. Minulo nedeljo so Brežičani z „Našimi tremi angeli“ gostovali v Sentjernej.

V. P.

Hladen zrak je dosegel naše kraje in povzročil nevihte in ohladitve. V drugi polovici tedna bo hladni zrak še vplival na vreme v vzhodni Sloveniji, tako da bo v dopoldanskem času sončno, v popoldanskem času pa bodo možne krajevne plohe in nevihte.

Močna in neodvisna delavska kontrola je nujen sestavni del delavskega samoupravljanja

Pri odpravljanju raznih nepravilnosti v naši družbi, predvsem v delovnih organizacijah, pripisujemo ta čas vse večji pomen delavske kontrole in nadzorstvu. V delovnih kolektivih ustanavljajo organe delavske kontrole — v tej ali oni obliki.

Tu in tam je slišati dvom, češ, kaj delavsko kontrolo sploh potrebujemo, saj imamo razne voljene organe družbenega nadzorstva pri skupščina in dokaj dobro organiziranega družbenega kontrolorja — Službo družbenega knjigovodstva.

Ni treba posebej poudarjati, da taka mnenja najpogosteje prihajajo od tam, kjer so razne nepravilnosti, četudi zagrešene pod ščitom vsemogocene „poslovnosti“, postale nepogrešljiva sestavina poslovnih prijemov in od tam, kjer samoupravljanje ni bilo razvito.

Prav zato mora postati delavska kontrola bistvena sestavina samoupravnega sistema. In to močna delavska kontrola, ki ne bo obravnavala razne obrobne zadeve ali razpravljala samo o zasluhkih, dnevnih, kilometrih, stanovanjskih kreditih itd., temveč o vseh najbistve-

nejših zadevah finančnega in materialnega poslovanja. Zato mora biti delavska kontrola popolnoma neodvisna, odgovorna samo najvišjemu samoupravnemu organu v temeljni organizaciji združenega dela. Njene naloge in pristojnosti morajo biti v predpisih delovnih organizacij čimbolj dosledno opredeljene. To naj bo osnovna in čvrsta opora za njeno delovanje, sicer se bodo kaj hitro pojavili ugovori, da kontrolni organi počnejo pač tisto, kar se jim trenutno zazdi. Razumljivo je, da morajo biti te njene pristojnosti zelo široko zasnovane in prav bi bilo natančno opredeliti tudi njene pravice v kontrolnem postopku. Prav gotovo bodo tako vsi delavci tudi temeljiteje informirani o finančnem in materialnem poslovanju.

O nujnosti in koristnosti delavskega nadzorstva torej ne more biti dvoma. Kljub temu,

Stanovanjsko-hotelski kompleks Watergate v Washingtonu, kjer je Nixonova administracija vohunila za demokratično stranko. Vodilni ameriški dnevniki spremljajo ta dogodek z velikimi naslovi na prvih straneh. Zadnja poteza v že po vsem svetu razvpiti politični aferi s skupnim imenom „Watergate“ je, da bosta morala sesti na zatožni klopi nekdanji najmočnejši človek v Nixonovi administraciji, minister za pravosodje John Mitchel in zunanjetrgovinski minister iste vlade Maurice Stans.

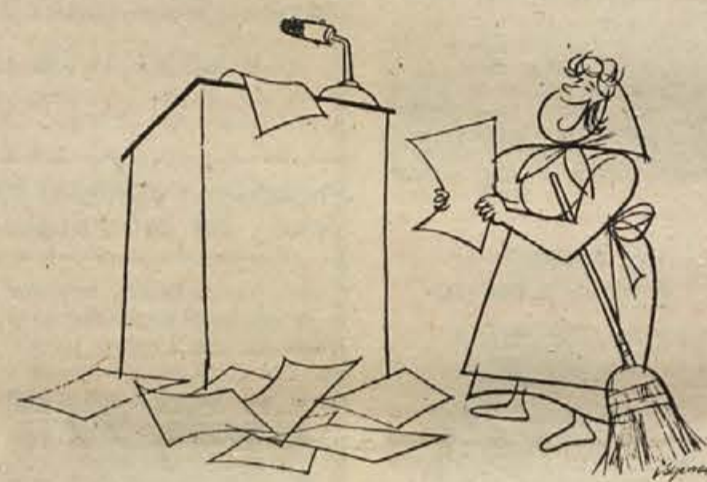
Toda nek drug poskus — čeprav samo miroljuben — utegne vendarle spodleteti. Če je verjeti nekaterim napovedim, se bosta Združene države Amerike in Sovjetska zveza morali odpovedati skupnemu „izletu“ v vesolje, ki sta ga načrtovali. To naj bi bila posledica nezgode, ki naj bi jo (vse je pač pogojno, ker zanesljivih podatkov o tem ni) imela sovjetska vesoljska ladja med zadnjim poletom v vesolje. Poskus je bil brez človeške posadke, nekateri zahodni opazovalci pa so prepričani, da je vozilo v vesolju — razpadlo. Trdijo, da je zaradi tega prišlo do resnega zastoja v sovjetskem vesoljskem programu, posledica pa naj bi bila tudi preložitev načrtovanega skupnega ameriško-sovjetskega podviga... vesolje skriva mnogo nevarnosti in neznank...

Tačas pa se je končal tudi znameniti upor Indijancev v Ranjenem kolenu. Po več kot 70 dneh „obleganja“ so se indijanski bojovníki iz plemena Sioux-Ogalala vdali zveznim oblastem. V zameno so dobili zagotovilo, da bo posebna senatna komisija preiskala vse njihove pritožbe in predlagala ustrezne zakonske ukrepe. Indijanci so se uprli zaradi izredno težkih življenjskih pogojev in izkoriščanja... pipa miru je sicer pokajena, toda ali bodo bledolčniki držali besedo — ali pa bo vse po starem...?

Medtem pa prihajajo iz Zvezne republike Nemčije poročila, da je Hitler znova zelo „v modi“. Na tržišču je neverjetna obilica knjig, ki opisujejo nacističnega diktatorja; kinodvorane, kjer predvajajo zadnji film o njemu (pripravljajo pa še tri nove) so polne; prodajajo tudi gramofonske plošče z njegovimi govori in njegovo knjigo „Mein Kampf“. Sedaj skušajo sociologi pojasniti, zakaj je vse to... nevarno obujanje spominov...

In za konec: v Veroni se je nekemu Italijanu znova posrečila stara zvižaca: ameriški milijonarju je prodal — staro areno... zgodovina se ponavlja...

KARIKATURA — SNAŽILKA

BREZ BESED

(Ismet Voljevica, Jugoslavija — s 3. mednarodnega bienala karikatur v Ljubljani)

da tudi druga faza ustavnih sprememb predvideva na tem področju nekatere pomembne novosti kot na primer „branilca samoupravljanja“, na katerega se bo lahko vsak delavec obrnil, če bo menil, da so kršene samoupravne pravice ali storjene druge nepravilnosti.

Lahko se samo vprašamo, če v naših političnih odločitvah nismo začeli prepozno vzpodbujati delavsko nadzorstvo. Pravzaprav smo začeli ponovno. Namreč, kmalu po osvoboditvi smo nekaj časa že imeli poleg rednih kontrolnih organov tudi ljudske inspekcije, ki so jih volili sindikati in Osvobodilna fronta.

Organizirane so bile po zgledu delavsko-kmečke inspekcije, ki je bila na Leninovo pobudo po Oktobrski revoluciji vpeljana v Sovjetski zvezi. Če je v prvem povojnem obdobju ta oblika kontrole v administrativnem sistemu zamrla, pa jo samoupravljanje nujno potrebuje, saj je to eden izmed nujnih pogojev, da bo delavski razred v lagovna lahko uveljavil svoje pravice.

TONE KRAŠOVEC

tedenski zunanjepolitični pregled

V torek je dopotoval na štiri-dnevni uradni obisk v Nemško demokratično republiko predsednik zveznega izvršnega sveta Djemal Bijedić. V Libanonu so boji (skorajda) ponehali, v Bonnu pa je parlament naposled ratificiral sporazum o odnosih med obema Nemčijama — pred tem pa je odstopil kot voditelj opozicije Rainer Barzel. To so bistvene značilnosti zunanjepolitične scene ta teden.

BIJEDIĆ V NDR: srečanje med Willijem Stophom in Djemalom Bijedićem je prvo snidenje predsednikov dveh vlad in predstavlja nadaljnje utrjevanje medsebojnih odnosov dveh držav. Predsednika se bosta pogovarjala o razširitvi sodelovanja in o mednarodnem položaju, pri čemer bo v središču pozornosti Evropa.

Nemška demokratična republika je izredno razvita industrijska država, s katero pa imamo bistveno slabše ekonomske odnose kot bi to bilo mogoče. Okoli dvesto milijonov dolarjev vredna medsebojna trgovina menjava gotovo zaostaja za možnostmi.

Bijedićev obisk naj bi pomagal ne toliko utrditi medsebojne odnose, ki veljajo za dobre, kot predvsem poiskati vse neznane poti še tesnejšega sodelovanja. Pri tem bo te poti treba verjetno iskati predvsem na področju kooperacije, specializacije in skupnega vlaganja kapitala.

Medtem, ko bomo o obisku, ki se je komaj dobro začel, obširneje poročali prihodnjic, se za trenutek vrnimo prek meja obeh Nemčij — v Bonn. Tu sta se namreč zgodili dve pomembni stvari.

ODSTOP IN RATIFIKACIJA: v zaporedju, ki gotovo ni čisto brez sleherne povezave, so bili opazovalci v Bonnu priče najprej odstopu voditelja združene opozicije (namreč CDU in CSU, se pravi krščanskih demokratov in krščanskih socialistov) Rainerja Barzla, nato pa porazu te opozicije pri glasovanju v parlamentu o ratifikaciji sporazuma med obema Nemčijama.

Nobene dvoma ni, da je Rainer Barzel s tem plačal ceno za neuspeh opozicije na lanskoletnih novembrskih volitvah. Čeprav je za zdaj še predsednik svoje stranke (CDU), pa je dvomljivo, če bo to ostal tudi po kongresu stranke, ki bo jeseni. Prevladuje vtis, da je odstop posledica zmede v opozicijskih vrstah, ki išče svoje politično platformo v trenutku, ki ga označujejo želje po nadaljnem popuščanju napetosti in prevladujoča podpora Brandtovi vzhodni politiki v Zvezni republiki Nemčiji.

Vsekakor si je Brandt s potrditvijo sporazuma pridobil

pomembno točko v prizadevanjih za izvajanje svoje smeri — opozicija pa bo medtem skušala najti sebe in program, ki bi ji pomagal strniti sedaj dokaj malodušne vrste.

BOJI V LIBANONU: so se nadaljevali, vendar so bile to v bistvu le posamične praske med vojsko in komandosi. Najhuje je mimo — če gledamo na zadnji spopad z golj kot na prelivanje arabske krvi z arabskim orožjem na arabskih tleh. Toda pot do dokončne ureditve palestinskega problema ostaja ravno toliko dolga kot je bila.

Kajti tisto, kar v tem trenutku najbolj obremenjuje arabsko

BIJEDIĆ V NDR

enotnost, niso deklarativne besede o potrebi skupnega boja zoper Izrael (teh je več kot dovolj), marveč dejanja, ki bi to potrdila. Predvsem pa bo treba najti jasno usmeritev tako bodoče dejavnosti palestinskega odporniškega gibanja kot arabskega sveta nasploh. Stanje, kakršno vlada sedaj, ne daje ne upanja in ne možnosti za pravično rešitev bližnjevzhodne krize.

Nesporno je samo to, da koristijo spopadi, kakršni so bili te dni v Libanonu, zgolj Izraelcem.

Toda medtem, ko se arabski svet tega zaveda, pa na žalost nima — bolje rečeno — ni imel sil in energije, da bi stanje spremenil.

TELEGRAMI

LONDON — Britanski premier Edward Heath je izjavil, da je reformna mednarodnega monetarnega fonda najnujnejša naloga, ki jo je treba opraviti.

RIM — Italijanska vlada je odobrila 270 milijonov lir za financiranje Fiatovega programa, po katerem bodo med drugim zgradili dve novi tovorni in razširili več obratov v pasivnih krajih srednje in južne Italije. V naslednjih treh letih bo v Fiatovih tovarnah dobilo zaposlitev več kot 10.000 novih delavcev.

LONDON — V Dublinu se je začelo sojenje šestim ljudem, ki so obtoženi, da so pred kakimi sedmimi tedni poskušali z ladjo „Claudia“ vtihotapati na področje republike Irske velike količine orožja in streliva za ilegalno irsko republikansko armado — IRA.

BONN — V Zahodni Nemčiji se nadaljuje priprave za obisk generalnega sekretarja KP Sovjetske zveze Leonida Brežnjeva. Leta bo prišel v ZR Nemčijo 18. maja. Brežnjeve se je te dni mudil v Varšavi in Berlinu.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Osrednja dogodka minulega tedna sta bili pač obe partijski konferenci — 4. seja republiške konference ZKS, ki smo o njej zadnjic že poročali na tem mestu (trajala je dva dni, prejšnji torek in sredo) in pa 4. seja konference ZKJ, ki je bila prejšnji četrtek in petek. Na tokratni seja REPUBLIŠKE KONFERENCE Zveze komunistov so spregovorili o delu slovenskih komunistov v minulem obdobju. Konferenca ZKS je med drugim sprejela usmeritev nove ustave in sklenila, naj člani in vodstva ZK izbojujejo uresničevanje nove ustave v konkretni družbeni praksi, v določilih občinskih statutov, statutov TOZD, samoupravnih sporazumih itd.

Na dvodnevni 4. seja konference ZKJ je imel uvodni referat sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc, ki je spregovoril o dejavnosti Zveze komunistov pri uresničevanju akcijskega programa druge konference ZKJ ter o izvajanju stališč iz pisma predsednika Tita. Zvezna konferenca ZKJ je sprejela ob koncu tokratne seja vrsto sklepov — med katerimi je npr. rečeno, da je boj za URESNIČEVANJE USTAVNIH DOPOLNIL v družbeno-ekonomskih, političnih in mednarodnih odnosih ena najpomembnejših nalog članov in organizacij ter vodstev ZK. V sklepih je tudi rečeno, da je odločno zavzemanje vseh družbenih dejavnikov pri uresničevanju politike GOSPODARSKE STABILIZACIJE in razvojne politike ter pri pripravljanju politike dolgoročne razvoja ena prvih nalog, posebno pomembna pa je tudi nadaljnja krepitve SOCIALNO RAZREDNIH MERIL, ki morajo prežemati vse oblike naše politike in prakse, sočasno z doslednim odpravljanjem deformacij na področju socialnih odnosov.

Prejšnji teden (v sredo) so se v republiški skupščini sestali delegati občin na svojem zasedanju — obravnavali so cel „paket“ gradiva o temeljih URBANEGA SISTEMA in prostorskega načrtovanja v republiki (to gradivo imajo ta teden v obravnavi tudi pristojni skupščinski zbori). Temelj te zasnove je, kot znano, tako imenovani policentrični

sistem v naši republiki, torej razvojni sistem, ki upošteva več mest poleg že sedanjih večjih središč, vsako od teh bodočih središč (in nosilcev razvoja) naj bi imelo po kakšnih 50.000 prebivalcev. To naj bi pomagalo zmanjšati RAZLIKE, med mestom in podeželjem — saj se nam podeželje sedaj vse prehitro redči, izgublja število ljudi — pomagalo pa naj bi tudi odpravljati razlike med RAZVITIMI IN NERAZVITIMI območji.

Prejšnji petek je zasedal republiški izvršni svet — na dnevnem redu je bila predvsem

razprava o gospodarskem stanju RUDNIKOV v Sloveniji. Ocenili so, da so v zlasti težavnem gospodarskem položaju naši premogovniki in izvršni svet je izrazil mnenje, da bo rudnikom treba zagotoviti potrebne DOLGOROČNE KREDITE pod ugodnimi pogoji za njihove investicije v osnovna in obratna sredstva. Rešiti bo treba tudi vprašanje cen proizvodov za rudnike, ter se posebno spremljati proces MODERNIZACIJE RUDNIKOV in še in še. Mimogrede naj še povemo, da je republiški IS tokrat obravnaval sanacijo dimovodnih naprav v termoelektrarni Trbovlje II., kjer naj bi investitor prihodnje leto začel in tudi dokončal tamkaj predvideno sanacijo.

Kot poročajo iz vzhodnih krajev naše države — iz Vojvodine — se je tamkajšnja spomladanska setev poljedelskih kultur sicer letos nekolikaj zakasnila (pač zaradi ne-

ugodnih vremenskih razmer prejšnji mesec), vendar jo bodo, kot vse kaže, vendarle uspešno končali. Setev KORUZE bo izpolnila vse načrte (koruzo naj bi letos posejali na več kot 2,5 milijona hektarjih vovodinskih polj), prav tako bodo izpolnili načrte glede setve SONČNIC (ki naj bi jih posejali približno na 200.000 ha polj), vsekakor pa bodo SLADKORNE PESE letos posejali manj, kot pa je bilo predvideno (moral bi jo posejati na 95.000 ha polj). Strokovnjaki menijo, da zakasnitev spomladanske setve vendarle ne bo neugodno vplivala na letošnjo letino — seveda če ne bo pozneje še kaj narobe — tako da se nam za jesenski pridelek z vovodinskih polj ni treba bati.

Prejšnji torek je začela poslovati v Beogradu tako imenovana „devizna borza“, torej devizni trg, o katerem smo že nekaj govorili, sedaj pa je vendarle stekel. Poslej se bodo redno vsak teden dvakrat sestajali v Beogradu predstavniki POOBLAŠČENIH BANK, ki poslujejo s tujino, ter bodo na teh sestankih v medsebojnem prometu kupovali oziroma prodajali vse tiste devize, ki so pomembne za ohranjanje LIKVIDNOSTI v mednarodnih plačilih, kar seveda določa Narodna banka Jugoslavija. Tokrat je bilo na začetku našega deviznega trga na voljo vseh 13 tujih valut, ki z njimi posluje naša „devizna borza“, na medbančnem sestanku pa so tudi določili trgovske tečaje efektivnih valut (in to bodo poslej, kot rečeno, naredili vsak teden dvakrat).

Republiški izvršni svet je prejšnji teden obravnaval tudi nedavne dogodke v Piberku na avstrijskem Koroškem — kjer so prejšnjo nedeljo, torej na večer pred zmago nad nacizmom revanšistične sile organizirale zborovanje, ki je pomenilo nedvomno PRAVOKACIJO. Izvršni svet Slovenije je z zaskrbljenostjo ugotovil, da avstrijske oblasti teh provokacij niso preprečile, čeprav bi bile to dolžne narediti po določilih DRŽAVNE POGODBE. To, so ocenili naši organi, pomeni nedvomno napad na dobre sosedске odnose s sosednjo Avstrijo.

ZAČRTANE NALOGE

Vrata krške galerije so se spet odprla. V petek, 11. maja, so v njej odprli razstavo osemindvajsetih olj slovenskega slikarja Mihe Maleša. Ljubitelji likovne umetnosti si z zanimanjem ogledujejo Maleševo poezijo v barvah. (Foto: Jožica Teppy)

V počastitev Zleta bratstva in enotnosti se je v Novem mestu 10. maja začelo tekmovanje radioamaterjev. Tekmovanje bo trajalo do 20. maja. Sodelujejo amaterji iz vse Jugoslavije. Na sliki: radiomater Dominik Gutman. (Foto: Boštjan Krže)

Festival Ribnica in ZKPO Kočevje sta organizirala 11. maja v Kočevju, 12. maja pa še v Ribnici večer opernih arij, na katerem so nastopili solisti rimske opere. Poslušalce je posebno navdušil baritonist Guido Caputo.

(Foto: France Brus)

Za novi most čez Savo v Sevnici gre že zares. Vrtalci republiškega geološkega zavoda so minuli teden že končali sondiranje tal na bregovih, v tem tednu vrtajo v strugi. Zaenkrat vse kaže, da so tla za most ugodna. Most naj bi bil nared prihodnje leto tak čas. (Foto: Zeleznik)

ŽAL JE TAKO

„Če bi se posrečilo v naši državi zmanjšati proizvodne stroške za en sam odstotek, bi se povečal dohodek za dve milijardi novih dinarjev,“ so novič poudarili na nedavni četrti seji konference ZKJ. Ta naloga, sicer ni pretežka, če bi v resnici bolje delali in gospodarili, ostaja le želja, saj podatki iz lanskih sklepov računov delovnih organizacij kažejo, da se stroški niso zmanjšali, temveč celo povečali. To pomeni, da smo napravili, ne pa prigrisodarih nove in nove milijone, ki bi jih še kako potrebovali. Z varčevalno akcijo, očitno precej enostransko usmerjeno, smo sicer prihranili nekaj denarja, vendar nismo varčevali tam, kjer se najbolj pozna. Lahko rečemo le „žal“, če to obžalovanje sploh kaj pomeni.

O PUNTIH V DOBOVI

V Dobovi je bilo v nedeljo kviz tekmovanje o kmečkih uporih. Tovrstne prireditve se bodo do jeseni zvrstile tudi na drugih solah v Posavju in drugod po Sloveniji, zaključna prireditev pa bo v Brežicah.

Sejmišča

NOVO MESTO: sejem je bil tokrat živahnejši kot običajno, cene pa ne bistveno drugačne. Rejci so pripeljali v prodajo 529 pujskov in 72 nad 3 mesece starih prašičev. Skupaj so jih prodali za 456. Mlajši prašiči so stali od 350 do 440 din, nad 3 mesece stari pa 450 do 620 din.

BREZICE: naprodaj je bilo kar 612 prašičev, starih do 3 mesece, starejših pa še 29. Prvi so veljali do 28 dinarjev za kilogram žive teže, starejši prašiči pa do 14 dinarjev za kilogram žive teže.

Da ne bomo vodili bitke brez vojakov

Želim reči nekaj besed o metodi, katere se poslužujemo, ko vodimo akcijo za uveljavljanje novih odnosov v družbi. Pri svoji aktivnosti smo se doslej vse preveč usmerjali na vodilne ljudi in strukture v delovnih organizacijah, premalo pa smo delovali med samimi delovnimi ljudmi. Še vedno nimamo dovolj pristnega stika z delavci in ob-

čani. Če metod dela ne bomo popravili in izboljšali, bomo vodili bitko za nov položaj človeka brez materialne sile, to je brez množico.

Eden izmed razlogov, da zaostajamo v uresničevanju ustavnih sprememb, je tudi v tem, da so se komunisti premalo naslonili na delovne ljudi, na delavski razred sam. Bistvo zaostajanja ni v neznanju, kot bi nekateri hoteli to stvar prikazati, ampak v moči tistih, katerih nosilci se

dobro zavedajo, kaj jim ustavna dopolnila izbijajo iz rok, to je upravljanje s presežnim delom. Sprememba moči nad upravljanjem s presežnim delom je v temelu razredni problem, ne pa vprašanje znanja ali neznanja. Če je nekaj v interesu nekoga, se tudi potruzi, da bi obvladal pota in sredstva za dosego cilja. Revolucije ne moremo voditi iz pisarn in samo z razgovori z vodstvi, ampak z aktivnim, organiziranim političnim delom med delavci in občani. V tem smislu menim, bomo morali v prihodnje dogradjevati metode našega političnega dela, da Zveza komunistov kot revolucionarno jedro ne bo nastopala kot sila zunaj delavskega razreda, ampak v nje, in to v vsakem konkretnem okolju.

Misli iz razprave FRANCIJA ŠALIJA, novega člana sekretariata CK ZKS, na IV. seji konference CK ZKS

Ti si odgovoren!

Gre, a prepočasi

Druga konferenca ZKS, ki je obravnavala kmetijstvo, se ne uresničuje v taki meri, da bi naše kmete navdajalo zadovoljstvo. Doseženi so sicer nekateri uspehi, uvedeno je zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, sprejet zakon o združevanju kmetov, pojavljajo pa se tudi nekatere nepravilnosti.

Zakon o združevanju kmetov in ustavna dopolnila krepijo sodelovanje zadrug in kmetov, vendar to še ne daje rezultatov. Dejstvo je, da kmetijska proizvodnja upada, da

premahnje izobrazbe kmetov nihče ne obravnava dovolj odgovorno in da se slabša starostna struktura kmetov. Na vasi ostajajo stari ljudje, pri katerih so zakoreninjene preživljene navade in slabe izkušnje v odnosih z zadrugo. Zadruga se zaenkrat še bolj usmerjene v trgovino kot v proizvodnjo, preusmerjanje kmetij gre prepočasi.

Opozoriti želim na slabosti v zakonu o pokojninskem zavarovanju kmetov, ki ne omogoča uveljavljanje pravice na osnovi dela, temveč na osnovi lastnine. Zakon sploh ne obravnava kmečke žene, ki je v mnogih primerih bolj obremenjena kot lastnik zemlje, njen mož, zato odločno predlagam, naj ima tudi kmečka žena iste pravice kot žena zaposlena v industriji.

(Iz razprave Ivana Požeka iz Adlešičev na IV. seji konference ZKS)

Tezka je pot do stanovanja

Kdaj naprejš?

Do leta 1972 smo poznali gradnjo družbenih stanovanj zlasti kot gradnjo za trg, pri čemer so gradbeni podjetja zidala za vnaprej znanega kupca. Bančni krediti so bili dodeljivani za 13 mesecev in z 10-odstotno mero. Del kupnine je bilo treba plačati ob podpisu pogodbe, nato pa po obrokih, dokler kupec ni prejel ključa.

Stanovanjska podjetja niso mogla nastopiti kot investitorji, ker niso imela niti namenskih sredstev niti niso dobivala kreditov. Pri novomeškem Dominvestu na primer so vsako leto imeli na voljo denarja le za dveje novih stanovanj.

Z novim sistemom, ki ga uveljavljamo na področju stanovanjskega gospodarstva, naj bi se marsikaj spremenilo: Investitor cenjenih družbenih stanovanj s sredstvi občinskega solidarnostnega sklada naj bi bila občina oziroma pooblaščenost stanovanjsko podjetje. Kreditiranje grad-

nje za trg bi bilo možno le iz prostih bančnih sredstev.

Izkušeni na tem področju še ni, ker na našem območju še nimamo stanovanjskih skupnosti in tudi že ustanovljeni skladi se niso zaživila. Ponekod (v Novi Gorici, Mariboru, Celju, Kranju) so dlje – lahko bi se pri njimi marsičesa naučili. Sicer v novomeški občini (in nemara še kje na Dolenjskem) še dolgo ne bo odgovora na vprašanje: kdaj se bo premaknilo?

Delavci že razumejo

Govorice

V črnomaljski občini je vrsta obratov podjetij od drugod, zato imajo z uresničevanjem delavskih ustavnih dopolnil še več težav kot drugje. Kako daleč so z akcijo, je povedal Jože Vajs, sekretar občinskega komiteja ZK v Črnomlju:

Politično akcijo smo zastavili v podporo samoupravljalcem v kolektivih, kjer so delovni ljudje že dobro seznanjeni z bistvom ustavnih dopolnil. Zdej delavstvo že sprejema stališča komiteja in občinske konference, pač pa se odpor kaže drugod: v nekaterih matičnih podjetjih, pa tudi ponekod v občinskih strukturah, ki zagovarjajo lokalistične težnje. Naš interes je jasen: delavci naj razpolagajo z dohodkom, ki ga ustvarijo, in ga po samoupravni poti nalagajo tja, kamor se njim zdi potrebno.

Sprva je bilo odpor do uresničevanja ustavnih dopolnil čutiti v paroli o socialni ogroženosti, ki bi nastala ob osamosvojitvi, zdaj nam očitajo pretiran lokalni interes in neumestne želje po odcepitvah obratov. To so zlonamerne govornice, ki izpodkopavajo dosedanja prizadevanja. Načela in pogoji o ustanavljanju TOZD so jasni in te pri nas podpiramo. Še naprej pa bomo politično delovali, da bi vsi zaposleni pred odločanjem spoznali, za kako usodne odločitve gre.

R.B.

redno je zapisati...

„Življenjska raven povprečne Jugoslavana je letos nižja kot je bila lani,“ je opozoril Stane Dolanc, sekretar izvršnega biroja, na četrti seji konference ZKJ minuli teden. K temu je dodal, da problemov ne bomo reševali, če ne bomo dosegli več dohodka, in to ne z zvečevanjem cen, temveč z večjo delovno storilnostjo.

Pokazal je na bistvo: na nedopustljivo skromno naraščanje produktivnosti, na preslabo izkoriščane delovne priprave, ki stanejo veliko denarja, na naraščanje stroškov, ki prehitvejo rast narodnega dohodka, skratka: na manjšo gospodarsko učinkovitost, ki zavira ne samo gospodarski, temveč splošni družbeni napredek.

Naj izberemo samo nekaj števil, navedenih na omenjeni seji. Rast delovne storilnosti je zadnja štiri leta vse manjša; še leta 1969 je bila za 6,3 odst. večja kot

Neučinkovito

leto prej, leta 1970 je bila za 4,7 odst. večja kot leta 1969, leta 1972 pa le še za 1,9 odst. večja kot leta 1971. Delež, ki ga povečana produktivnost prispeva v večji družbeni proizvod, je v teh letih padel od 98,3 na 30,6 odst.

Priča smo ponavljajočim se ugotovitvam, neutrudnemu govorjenju in sejanju o delitvi dohodkov in o pravicah, z manj vneme pa govorimo o ustvarjanju, o delu, o dobrem gospodarjenju; morda, ker bi si z odličnim poudarjanjem nuje po gospodarski učinkovitosti nakopali očitke o tehno-kratskem gledanju na družbeni razvoj ter o zapostavljanju družbenih odnosov.

In vendar: socializem ne pomeni samo boljnih medčloveških, družbenih odnosov, odpravo izkoriščanja, temveč tudi vsestransko učinkovit družbeni sistem, v katerem delo v resnici dobi pravo veljavo. Če potem posameznik ali skupina ljudi malo dela ali slabo dela, postaja s tem pravzaprav nasprotnik našega družbenega reda ne glede na to, ali ima polna usta parol o socialističnem razvoju in samoupravljanju. Se tega dovolj zavedamo?

M. LEGAN

Kmetijski nasveti

Slinavka in parkljevka

V sosednjih državah se je spet pojavila slinavka in parkljevka, bolezen parkljarjev, ki se zelo naglo širi in povzroča veliko gospodarsko škodo. Pri nas so odgovorni takoj udarili plat zvona: prepovedan je vnos mesa in mesnih izdelkov iz večine sosednjih dežel, sprejeti pa so še nekateri drugi preventivni ukrepi, med njimi cepljenje v najbolj ogroženih predelih. Trenutek torej, da se malo približe spoznamo s to boleznijo.

Slinavka in parkljevka je zelo nalezljiva virusna bolezen, ki se prenaša z neposrednim dotikom zdravih in bolnih živali, z okuženo vodo, krmo ali okuženimi predmeti. Značilno zanjo je, da napade le parkljarje: govedo, prašiče, ovce in koze, ne pa kopitarjev – konj, ki so proti njej povsem odporni. Virus je zelo trdoživen in lahko živi na krmi še tedne in tedne.

Bolezen ima svoje ime po značilnih znakih, ki nastopijo v času do enega tedna po okužbi. Okužene živali prenehajo jesti in prežvekovati, poveča se jim telesna temperatura, v ustih, med parklji, pri kravah pa tudi pri seskih in včasih še kje drugje, se pojavijo z bistro tekočino napolnjeni mehurčki. Ti mehurčki se kmalu predro, tako da nastanejo majhne rane, zaradi katerih se začno živali močno sliniti.

Če ne nastanejo zapleti, pravimo, da gre za blago obliko bolezni, pri kateri živali ne poginejo, temveč le shujšajo. Lahko pa se pripeti, da bolezen poškoduje tudi notranje organe in žival lahko celo pogine. V nevarnosti so predvsem pujski in teleta.

Slinavka in parkljevka je za živinorejo tako nevarna bolezen, da so potrebni najstrožji ukrepi. Sem šteje: preventivno cepljenje, razen tega je treba onemogočiti dotik živali, z razkuževanjem (najbolje razkužilo je natrijev lug) skušamo preprečiti vdor bolezni, prekiniti je treba pašo ob cestah in železnicah ter najstrože nadzorovati promet z živino.

inz. M.L.

– Zopet pada krivulja, morali bomo zamenjati risarja!

(Karikatura iz „Naše štampe“)

(nadaljevanje s 1. strani)

S toplimi besedami priznanja je mladim raziskovalcem nato čestitala prof. dr. Aleksandra Kornhauser. Zaželela jim je, da bi jim bila znanost kompas k napredku, kajti znanost nas vodi tudi k resnici. Učiteljem in vsem mentorjem se je zahvalila za njihovo delo, posebej pa je dala priznanje kolektivu KRKE. Rešitev iz sedanjih gospodarskih zagat je predvsem v boljši proizvodnosti, prvi pogoj slednje pa je prav raziskovalno delo. Nagrajencem so nato čestitali še prof. dr. Franc Erjavac, prof. dr. Drago Očep, prof. dr. Zlatič, prof. dr. Milan Osdredkar za republiško raziskovalno skupnost in dr. Jože Fekeš. Krkin zgled so postavljali za dokaz, da gospodarstvo pri nas ima posluš za znanost in da gradimo vso našo stvarnost predvsem na človeku.

TONE GOŠNIK

Področni prvaki iz „vesele šole“ so znani: med učenci tretjaj razredov je zmagala Majda Zabukošek iz Črnomlja, peti razredi imajo najboljšo predstavnico v Oliveri Staniša iz Šmihela (Novo mesto), peti razredi v Francu Makslu iz Kostonje, sedmi v Feliks Stariču (Trebne), sedmi v Goranu Šalamunu (Brežice), med učenci osmih razredov pa je najboljši Jože Kerin iz Krškega. 42 občinskih prvakov v veseli šoli (iz 24 osnovnih šol in sedmih občin) se je pomerilo 12. maja v novomeški osnovni šoli Grm (Foto: S. Mikulan)

Bojan, srečno v Tunisu!

Kolesarjenje je njegov najljubši konjiček - Praktične vožnje se ne boji, težja je teorija

Včeraj se je v Tunisu začelo mednarodno prometno tekmovanje, na katerem bodo zastopali Jugoslavijo štirje učenci slovenskih osnovnih šol: dva Kranjčana, en Ljubljčan in Krčan Bojan Malus, učenec sedmega razreda.

Z Bojanom je v ponedeljek odpotovala tudi učiteljica Marija Zarnova, ki skupaj z Marijo Jelovškovo vodi prometni krožek na šoli. Bojan je tekmoval že lani, kljub temu da ni imel kolesa. Bil je peti na republiškem srečanju, letos pa se je uvrstil na prvo mesto na republiškem ter na drugo mesto na zveznem tekmovanju. Za nagrado je dobil kolo. Svoje, ki si ga je pred kratkim kupil z oče-

tovim in maminim prispevkom v hranilniku, je podaril sestrici, učenci četrtega razreda. Ko je zvedel, da bo šel v Tunis, je večino prostih ur posvetil vadbi. Med prvomajskimi počitnicami je pod vodstvom tovarišice Zarnove vadil spretnostno in ocenjevalno vožnjo, pa tudi teoretično znanje je znova obnavljal. Še zadnjo soboto in nedeljo si ni oddahnil, ker mu ni vseeno, kako se bo odrezal na mednarodnem srečanju. Spremljajo ga dobre želje vseh krških šolarjev, saj je Bojan za Andrejem Romihom že drugi vrstnik, ki je ponesel ime njegovega mesta na mednarodno tekmovanje.

J. TEPPEY

Na kratko

TREBNJE - Danes popoldne se bo po več letih sestala skupščina DPM. Razen volitev novega vodstva bodo obravnavali obsežno gradivo o vprašanih vzgoje, otroškega varstva in zaposlovanja mladih.

BREŽICE - Danes se bo prvič sestal koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in uživanju mamil. Na dnevnem redu je razprava o nalogah in delovnih načrtih odbora.

KOČEVJE - Včeraj zvečer je občinski komite ZK razpravljal o pripravah za podaljšanje krajevnega samoprispevka.

NOVO MESTO - Izobraževalna skupnost bo danes sprejela merila za financiranje vzgoje in izobraževanja ter denarni načrt sklada za leto 1973.

BREŽICE - Pred današnjo skupščino je razprava o proračunu občine ter financiranju vzgoje in izobraževanja v 1973. Odborniki bodo na tej seji seznanili, kako se uresničuje program združevanja v gospodarstvu.

KRŠKO - Od danes do nedelje se bo v občini zvrstilo 10 zborov volivcev. Na njih bodo govorili o občinskem proračunu in krajevnih problemih.

KOČEVJE - Včeraj je bil imenovan strokovni štab za zatiranje slivak in parkljevke.

SEVNICA - V nedeljo bo v sevniškem gasilskem domu prva seja občinske konference ZMS v novi sestavi. Obravnavali bodo delo od lanske decembrske seje in sprejeli program dela do 9. kongresa ZMS.

BREŽICE - Temeljna kulturna skupnost in ZKPO sklicujeta jutri posvet o razvoju kulturne dejavnosti ob knjižničarstvu do amaterskih odrov, muzejske in spomeniške službe in drugih oblik. Razprava bo izhodišče za dolgoročno programiranje kulture.

Nič več poklicnih predsednikov

Ustavne spremembe in nova vloga sindikatov

V Semicu v Beli krajini so se 8. maja zbrali predsedniki občinskih svetov Zveze sindikatov Dolenjske in Spodnjega Posavja in razpravljali o organiziranosti sindikatov.

V vseh občinskih organizacijah na Dolenjskem in Spodnjem Posavju zavzeto razpravljajo o novi organiziranosti in nalogah sindikatov, ki izhajajo iz novih oblik dela. Na posvetu so ugotovili, da gre za velike vsebinske spremembe, zato bo treba marsikje odpravljati ukoreninjene navade in spreminjati odnose. Skratka: gre za novo vlogo te politične organizacije delavskega razreda, ki jo narekujejo ustavne spremembe.

Obširno so govorili o delegatskem sistemu v sindikalni organizaciji v občinskem, medobčinskem in republiškem merilu. V bodoče ne bo več poklicnih predsednikov sindikalnih svetov niti v občinah niti v republiki; poklicni bodo samo tajniki. Druga bo tudi vloga predsedstev pri občinskih sindikalnih svetih.

Razpravljali so še o pomenu ustanavljanja mladinskih sindikalnih delavskih aktivov v delovnih organizacijah in o odložitvi zveznega in republiškega kongresa sindikatov. Sklic letnih občinskih zborov občinskih sindikalnih svetov, ki jim poteče mandat konec leta, je prepuščen občinskimi sindikalnim svetom. Lahko jih sklicujejo konec leta ali po republiškem kongresu slovenskih sindikatov drugo leto.

Po končanem posvetovanju so si ogledali tovarno ISKRE v Semicu, ki ima že nad 800 zaposlenih in dosega iz leta v leto večje uspehe.

FRANC ŠUŠTAR

V soboto, 12. maja, smo se za vedno poslovili od Franca Šuštarja iz Knežje vasi. Rodil se je 11. junija 1914 v Zelezem pri Dobriču v bajtarski družini. Ze kot otrok je moral služiti kruh pri tujih ljudeh, do narodnoosvobodilnega boja se je preživljal kot hlapec.

Ko je sovražnik okupiral našo domovino, je bil med prvimi, ki so pomagali partizanom. Pridružil se jim je že spomladi 1942, z njim pa sta šla tudi dva njegova brata. V enem izmed bojev je bil hudo ranjen. Po vojni je bil nekaj časa pomožni miličnik v Dobriču. Nato se je oženil in obdeloval v Knežji vasi zemljo, ki mu jo je dodelila agrarna reforma. Vseskozi je bil zelo pravičen do vsakogar, zato so ga imeli ljudje zelo radi. Kljub zahrbtni boleznini, ki si jo je nakopal kot partizan, je ostal vedno draga značajka. Dolga leta je bil predsednik krajevne organizacije SZDL Knežja vas, član ZK in ZB. Za svoje delo je dobil mnoga priznanja: med njimi red hrabrosti za narod, tik pred smrtjo pa še letošnje priznanje OF. Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v lepem spominu.

MANCA SLAK

VRSTE ZA KRUH

„Tako je bilo prva leta po vojni, ko smo dobivali kruh na živilske nakaznice,“ so glasno godrnjali ljudje v soboto, 5. maja, ko so v dolgi koloni čakali na kruh pred prodajalno v Sodražici.

Ze nekaj sobot in dni pred prazniki se pred prodajalno krohu zbere veliko ljudi. Vsakdo se boji, da bo ostal brez kruha, zato ljudje ob takih dnevih že zjutraj navalijo pred prodajalno kruha. Kruha namreč že v dopoldanskih urah zmanjka. V ostalih dneh je baje kruha dovolj, včasih še preveč. Ljudje pa se branijo starega kruha.

Vrste ob sobotah bi odpravili, če bi pekarna spekla več kruha kot ostale dni. Tako bi potrošniki vedeli, da bodo dobili kruh tudi ob 11. uri popoldne. Ali pa naj bi prodajali kruh ob takih dnevih tudi v trgovinah, če pekarna res ne zmore večje peke kruha. Potrošnikom se res neumno zdi čakati na kruh v dolgi vrsti in v negotovosti, da ga bo zanje zmanjkalo.

-r

IZ „RIKA“ STOPNICE ZA LETALA

V torek so iz podjetja „RIKO“ v Ribnici odposlali za letališče Pula dvoje stopnic za največja potniška letala, se pravi za taka, ki sprejemajo okoli 400 potnikov. To so hkrati prve za nas izdelane stopnice, za katere pa „RIKO“ že dobiva naročila iz tujine. Načrte zanje je izdelal strojni tehnik Andrej Hren, zaposlen v „RIKO“. Letališče Pula potrebuje te stopnice v turistični sezoni, ki se začne 20. maja, ker v tem času pristajajo tu velika letala, kot so BOEING 747 in druga.

Združeni v boj proti hudi bolezni

V Kočevju ustanovljeno »Združenje multipla skleroza« in njegov pomen

V Kočevju so pred kratkim ustanovili »Združenje multipla skleroza«, ki združuje bolnike s to boleznijo, včlanijo pa se lahko tudi zdravi občani. Združenje deluje za območje vse Slovenije in je prav tako organizacija v Jugoslaviji.

Multipla skleroza (MS) je trenutno še neozdravljiva bolezen, ki napada ljudi med 20. in 40. letom starosti, se pravi v letih, ko so si ustvarili družine in ko bi lahko družbi največ koristili. Bolnikom polagoma ali na hitro hrome roke, noge, govorni organi in drugo. Najtežja oblika je popolna ohrumelost.

Nikjer na svetu doslej še ni učinkovitega zdravila za to bolezen. Mnogi oboleli Slovenci se grede zdraviti v bolnice v Zenico k dr. Gezi Čehu, ki slovi tudi po svetu kot odlični zdravnik te bolezni. Tudi on boleznijo ne pozdravi, vendar se bolnikom stanje vsaj ne poslabša oziroma se jim celo izboljša.

Na ustanovnem občnem zboru združenja so bolniki predlagali, naj bi tudi na nevrološki kliniki v Ljubljani organizirali tako zdravljenje. Ždaj, na primer, velja bolnika samo pot v Zenico in nazaj 200 din, socialno zavarovanje pa mu povrne le 30

din. Tudi stroškov za uvožena zdravila, ki so zelo draga, ne dobe povrnjenih.

Bolniki MS iz vse Slovenije smo se združili v združenje, da bi si priborili nekatere pravice, ki jih imajo tudi drugi občani oziroma bolniki. Te so: svobodna izbira zdravnika in zdravstvene ustanove, povrnitev potnih stroškov, več pozornosti pri zdravljenju in rehabilitaciji, brezplačno zdravljenje itd.

Ustanovnega občnega zbora združenja, ki je bilo 6. maja v Kočevju, so se udeležili bolniki in njihovi predstavniki iz Lesc, Begunj, Kamnika, Tuhinja, Ljubljane, Radovljice in drugod. To so bili pravzaprav delegati svojih območij.

V upravni odbor združenja so bili izvoljeni: Vlado Grgurič - Kočevje (predsednik), Jože Malnar - Begunje (podpredsednik), Ivanka Palman

- Pirče (tajnica), Jožica Mlakar - Ljubljana (blagajničarka), za člane odbora pa še: Peter Šulic - Kočevje, dr. Franc Rupnik - Kočevje in Milan Berlac - Kamnik.

Vsi zdravi ljudje in bolniki, ki so se pripravili boriti proti tej težki bolezni, se lahko včlanijo v društvo. Letna članarina je 12 din. Prijave pošljite na naslov: Ivanka Palman, Pirče 10, 61336 VAS.

Ob zaključku naj se za udeležbo zahvalim predstavnikom občinske skupščine Kočevje in občinskih družbenopolitičnih organizacij, gostilničarju Štimcu pa za brezplačno odstopljen prostor za sestanek.

I. PALMAN

ŠTAFETE ZMAGE

Pionirji in pionirke šolskega športnega društva Polet iz Sentjerneja so se že šestič udeležili teka štafete zmage v Ljubljani. Pionirke so bile med 44 ekipami srednjih, strokovnih in osnovnih šol 15., člani pa med 20 ekipami 10.

T. B.

znanja mentorjem, ki delajo z mladi no in deset priznanj mladim družbe no političnim delavcem, sprejeli bo do v goste slovensko mladino iz mesta v Italiji, organizirali turnir v malem nogometu med mladinskimi aktivji, pripravili razstavo otroških risb na temo „kmečki punti“, ki je bodo organizirali v sodelovanju z Ljubljanskim salonom Kočevje. V programu pa je še več drugih športnih in kulturnih prireditev.

Mladina si je naložila zelo zahteven program, ki bo prav gotovo še bolj popestril življenje mladih v občini.

VANDA OBERSTAJ

KOSTANJEVICA: OB TEDNU GOZDOV

V nedeljo, 13. maja, je bil v Kostanjevici zaključni del proslav ob tednu gozdov, katerih pobudnik je Zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije Slovenije, organizator pa Društvo inženirjev in tehnikov GLI Zasavja, Brežice. Namen teh proslav je prikazati vrednote gozda. Gozdni delavci šestih gozdnih obratov Gozdnega gospodarstva Brežice so tekmovali v disciplinah, ki so že običajne na tovrstnih tekmovanjih: v ročnem zadevanju s sekiro, obračanju meča in verige na motorni žagi, kombiniranem prezevanju zasek debla. Prvo mesto je dosegel Vid Hladin iz gozdnega obrata Bohor, drugo Franc Juršič iz Kostanjevice in tretje Alojz Ajdnik iz Sevnice. Nato je bila na dvorišču samostana veselica.

A. B.

USPEH LESKOVCA

Na letošnjem 17. pohodu „Ob zici okupirane Ljubljane“ je v parti-zanskem maršu na 25 km dolgi progi nastopila tudi ekipa Partizana iz Leskovca: Jože Gorenc, Jože Rostohar in Lojze Šribar so s 13. mestom med 65 ekipami atletskih društev in vojnih post v Slovenije dosegli izreden uspeh. Ko so izvedli rezultate, jih je minila celo velika utrujenost: sklenili so, da se bodo do prihodnjega leta še bolj pripravili.

L. S.

15 ZLATIH V BREŽICAH

Na letni skupščini občinske zveze prijateljev mladine so 12. maja prejeli najvišje republiško priznanje - zlato značko dolgoletni in prizadene delavci iz vrst DPM. Značke so prejeli: Ivanka Pečnik in Rok Kržan z Bizeljskega, Marija Stermecki iz Skopje, Iva Buzančič, Katica Kolar, Ana Zbontar in Albina Tomin iz Brežic, Anica Regović in Marija Polović iz Dobove, Miha Haler iz Arčič, Franc Smerdel iz Mrzlake vasi in Emilija Vučanjk iz Pišec. Priznanje so podelili tudi osnovnima šolama Brežice in Arčiče ter celjskemu zavodu za socialno zavarovanje.

Maleš razstavlja v Krškem

Pretnjen lirik, ki nosi s seboj izročilo ljudske umetnosti - tako je Lado Smrkar predstavil slikarja Miha Maleša na otvoritvi njegove razstave 11. maja v krški galeriji. Znani slovenski slikar je pripravil za krško občinstvo 28 olj, v katerih je „ujel vse, od molitve do groze, od razdajanja v plesu do prilasčanja v ljubezni“, kakor je zapisal Zoran Kržišnik. Sicer spoznamo Maleša na tej razstavi kot popotnika, ki večje zapise svoje vtise, vendar ne z banalizirano govornico. Razstavo, ki bo odprta do 25. maja, je omogočila domača tovarna „Djuro Salaj“, za kar so se ji še posebej zahvalili. Pri otvoritvi je pel moški zbor brestaniške Svobode.

KOČEVJE: ZANIMIV LIKOVNI TALENT

Z 38 deli se je v kočevskem likovnem salonu predstavil 22-letni Marin Berović, slikar - amater, študent fakultete za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani. Prikazana dela so nastala v zadnjih štirih letih in so po razstavitvi mala slikarjeva retrospektiva. Berovičev svet je okolica, je fantazika pod mračnim okriljem noči. Sicer so to voščenske, pasteli, akvareli, oglja, v katerih prepoznamo motive iz Novega mesta, kjer je slikar živel v mladosti in v gimnazijskih letih drugoval s sodelavci Stezice.

Pošte treh občin ena TOZD

Ustanovljena TOZD poštnih delavcev s sedežem v Kočevju - Njen v. d. direktorja Marjan Krivec

V Kočevju že dolgo ni bilo zbranih toliko poštnih delavcev kot v torek, 8. maja, ko so ustanovili temeljno organizacijo združenega dela (TOZD). Sestanka se je udeležilo od 95 zaposlenih kar 75 in še direktor okrajne pošte Ljubljana Lovro Guden ter predsednik sindikata Franc Virant.

Mnenja na sestanku so bila različna. Po dolgotrajni razpravi so ustanovili temeljno organizacijo združenega dela s sedežem v Kočevju, ki zajema vse pošte iz območja občin Kočevje, Ribnica in Grosuplje, ter nekatere pošte, ki so vezane na grosupeljsko poštno omrežje. Vseh teh pošt je 25 in ena pomožna pošta,

skupaj pa imajo 95 zaposlenih. Za v. d. direktorja je bil imenovan dose-danji upravnik pošte v Kočevju Marjan Krivec.

T. OŽBOLT

SREČANJE ČRNOMALJSKIH MATURANTOV

V Semicu se bodo v soboto zvečer v hotelu Smuk zbrali maturantje, ki so končali gimnazijo v Črnomlju. Prireditveni odbor vabi vse maturante te gimnazije, naj pridejo na prijateljsko srečanje, na katerem bodo igrali črnomaljski Abadoni.

Predstavniki bolnikov multiple skleroze iz vse Slovenije so se zbrali v Kočevju in ustanovili združenje. Takih bolnikov je v Jugoslaviji okoli 5.000. (Foto: J. Prime)

«IMEL SI SREČO, TONE!»

Iz doline se je dvignila megla in na zgornjem koncu se je kmalu prikazala temna in vegasta, s slamo krita bajta. Bila je stara in iz njenega na pol porušenega dimnika se ni kadilo, čeprav je gospodar že vstal.

Francelj se je dvignil z razmajane postelje in stopil čez visoki prag koč. Njegove dolge in velike hlače so mu opletale okoli suhih stegen in težki čevlji so drobili suhljad pred bajto. Vzel je kljuko in zaprl vrata, nato pa jo skrnil pod lonc. Na oknu je zagledal gumijasto punčko. Spomnil se je hčerke. Hudo mu je bilo, a ko se je ozrl po dolini in videl zaraščeno njivo in v travo vrzveno motiko, se je razjezil ter privzdignil klobuk na kuščrvi glavi. Precej je pozabil na šibje, ki se ga je odpravil iskat.

S hitrimi in dolgimi, včasih spet počasnimi koraki je stopil proti vasi. Soseba je takoj, ko ga je zagledala, vedela, kam gre. „Ze spet se ga bo napil,“ je dejala sinu in odšla na njivo.

Pozno popoldne je že bilo, ko se je po travnati poti prikazala majava postava. Francelj je bil pijan, da je komaj hodil. Blizu bajte se je ustavil. Niso mu bile oči tako motne, da ne bi videl hčerke igrače, ki jo je veter prevrnil na tla.

„Hudič naj vzame... vse,“ je rekel. Razne misli so mu mešale glavo. Njegov suhi in blede obraz je potemnel. Vse se mu vrtele v glavi, a najbolj ga je mešal ta mir, ta tišina in hlad v dolini. Treslo ga je, kot bi imel mrzlico. Francelj pa se je vendar že zdavnaj, zdavnaj odločil. Žena je bila lena in mu je pobegnila s hčerko k materi. Tako je ostal sam in pletel koše, da si je prislužil kak dinar. Imel je posejane tudi precej čebule, ki je bila tako debela, da jo je vsak rad kupil. Toda doma ni bilo reda, njiva v pušči, v hiši vse narobe...

Naposled ga je minilo. Z odločnim korakom je stopil po vrvi in jo obesil na hruško. Dal si je počasi zanko okoli vrati in skoraj je bilo po njem.

Takrat pa se je od nekdaj vzel Tone in s sekiro presekal vrv. Francelj je padel na tla. Ko se je zavedel, mu je Tone začel dopovedovati: „Francelj, srečo si imel, srečo, da sem prišel pravi čas mimo!“ Francelj pa je nekaj časa zmeđeno gledal okoli sebe, nato presekano vrv, sekiro, potem pa še Toneta. „Hudič, le kateri hudič te je prinesel!“ se je zdrhl s hripavim glasom in planil po sekiri ter pričel udrihati za Tonetom, ki pa je stekel po hribu navzgor in jo še pravi čas odnesel.

Francelj se je zvrnil ob zadnji slivi, ki je stala ob poti, v travo. Čez nekaj časa se je le skobacal na noge, se vrnil v bajto in se ves spehan zvrnil na škripajočo posteljo.

Tone se je na vrhu hriba ozrl v dolino, so oddahnil in si mislil: „Imel si srečo, Tone!“

Spodaj v dolini se ni pokadil dim, ni bilo večerje, le uboga gumijasta punčka je ležala pod oknom in presekana vrv v travi, na katero je padala prva rosa.

Na nebu so se prižigale zvezde, za katere pravijo, da pomenijo našo srečo.

VESTI

Prosvetni delavci - rušitelji?

Odgovor na članek Iva Kuljaja o delovanju mladine v Gabrju

Ni moj namen razlagati bralcem Dolenjskega lista, za kakšno vrsto kritike gre, piscu članka o razmerah v Gabrju (Dolenjski list, št. 16) bi le priporočila, naj bi objavil tudi pismo in opisal način trkanja na vrata drugih krajevnih organizacij. Šele ko bodo bralci seznanjeni s tem, bodo lahko ocenili, za kakšno kritiko v resnici gre.

Čutim pa dolžnost, da se ustavim pri zadnjih dveh stvkih članka tov. Kuljaja, v katerih omenja prosvetne delavce. Vprašam, zakaj ni kar pomensko navedel prosvetnih delavcev, ki po njegovem mnenju zavirajo družbeni razvoj v Gabrju, saj vendar pozna moje ime in priimek! Zakaj črni še druge prosvetne delavce? Morda vidi pisec članka zaviranje družbenega razvoja v tem, ker s starši šolobveznih otrok vred ne dovolimo in se ne strinjamo s takim izvajanjem „kulturno-izobraževalnega“ dela v šolski stavbi, kot se ga letvajo mladinci v Gabrju.

Ko je bil ustanovljen mladinski aktiv, smo mu v šolski stavbi dali sobo, ki so jo mladi uporabljali za svoje sestanke. Ob res kulturni prireditvi so imeli na voljo učilnico. Do nedavnega je bilo vse v redu, ko pa se je novo vodstvo odločilo za „rekreacijo“, ki je po mnenju tov. Kuljaja boljše od rekreacije v javnih lokalih, se je zataknilo.

Mladinci so začeli prirejati ples ob nedeljah zvečer, trajali pa so do ponedeljka zjutraj. Ob 7. uri zjutraj se je moral v istem prostoru začeti pouk. Ko sem predsednika mladinske organizacije opozorila, da tov. PPerhaj ni dovolil prostorov za ples in ob taki uri, sem dobila cinično pripombo: „Sola ni tvoja, pa tudi Perhajeva ne!“ Razen tega me je ozmerjal še z izrazi, ki se za mladince ne spodobijo.

Da bi se bolj pokazali svoje „moralne kvalitete in aktivnosti“, so ob zadnjem plesu 25. marca letos uporabljali za stranišče kar šolsko dvorišče in zidove šolske stavbe, saj smo naslednje jutro, ko bi se moral začeti pouk, lahko videli vso nesnago, ki so jo pustili za seboj. Prepričana sem, da takega odnosa do stavbe in inventarja, kot so ga pokazali mladinci, ne bi dovolil nihče, niti gostilničar, „ki ima lokal za tako rekreacijo“, ne. Menim, da sola ni ustanovena za tako akcijo in da tako delo ne bo pošešilo družbenega napredka. Zato prosvetni delavci tu nismo tisti, ki zaviramo napredek, ampak so to mladinci sami, med njimi tudi pisec članka.

Naj povem še to, da nam prednji odbor aktivna ZMS Gabrje ni povzročal nevednosti. Vedno smo se spo-

razumeli in skupno sodelovali ob pripravi proslav. Nekdanji predsednik in tajnica sta se obračala name kot edino prosvetno delavko na šoli za različne nasvete in pomoč in nikoli nisem tega odrekla. Novo vodstvo me ni še nikoli prosilo za pomoč in sodelovanje, temveč je prihajalo z zahtevami, ki sem jih iz opravičljivih razlogov zavračala. Na šoli poučujem že 10 let. Vsa leta sem sodelovala v krajevnih organizacijah. Delala sem po svojih močeh in

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prišpevkem, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kriticami ali kak drugo), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisane odgovoren predvsem sam.

KAZNOVANI ZA DOBRO DELO

Toliko se govori in piše o naši pridobitvi, o zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, zdaj pa ugotavljam, da ni tako pripravljen, kot smo kmetje pričakovali. Naj navedem svoj primer. Moj oče, star 77 let, ne bo dobil starostnega zavarovanja zaradi tega, ker mi je izročil posestvo že pred v zakonu določenem času, to je leta 1963. Sam si je obdržal nekaj njiv, za katere sem plačeval davčne dajatve. Sprašujem se, ali ni bolje ravnal on in tisti ostali lastniki, ki so že zgodaj prepustili kmetije svojim naslednikom in jim tako zagotovili obstoj, zdaj pa so s takim nepremišljenim določilom za to svoje dejanje pravzaprav kaznovani.

ALOJZ KOCJAN, Zagrad 6 SKOCJAN

— Tudi ptice so del okolja! Ste poskrbeli, da pozimi niso stradale? — Smo! Ze jeseni smo jih potolkli z zračnimi puškami...

(Karikatura: Marjan Bregar)

Velja za nas vse: varujmo naravo!

Veliko razpravljamo in pišemo o onesnaževanju človekovega okolja in res je že skrajni čas za učinkovite ukrepe. Toda najprej bi bilo treba začeti pri človeku, saj skoraj ne najdemo koticke v naravi, ki ne bi bil nastlan z različnimi odpadki, da o odpadkah, ki se stekajo v reke in potoke, ter o drugi obliki uničevanja narave sploh ne govorimo.

Ze več let opažamo nepravilen odnos do žive narave. Iz leta v leto se zmanjšuje število ptic pevke, nekatero so že skorajda iztrebljene. Za to obstaja več razlogov, objektivnih, zlasti pa subjektivnih: razdiranje ptičjih gnezd, pobiranje ptic s zračnimi puškami in na druge načine, s čimer kažemo nizko stopnjo kulture in nepravilen odnos do narave nasploh.

Opozoriti je treba, da so taka dejanja kazniva. Nošenje ter uporabljanje zračne puške zunaj za to določeno prostora in brez spremestva starejših je kaznivo. Za škodo, ki jo naredijo mladoletniki, odgovarjajo njihovi starši oziroma skrbniki. Na žalost opažamo, da se v streljanju ptic poskušajo celo starejši ljudje, kar je še toliko bolj obsojanja vredno.

beno obvezale pred občinsko skupščino, da bodo dobro gospodarile v loviščih in gojile divjad, ki živi v vse težjih razmerah. Lovec ni več lastnik uplenjene divjadi kot je bil nekdanj, pač pa mora le-to plačati lovski družini po dnevni cenah, vsako prisvajanje in zatajevanje plena pa je kaznivo.

Menim, da se moramo vsega tega vsi zavedati, sicer bomo zanamcem zapustili puščavo, za kar nas bodo še hudo obsojali.

JANEZ ŽUNIČ

Ob prebiranju gesla „Kulturo delavcem“ sem nehote pomislil, da človek ne živi samo od kruha. Zagotovo da ne, saj je bitje, ki ima čustva. Zato to geslo ne sme ostati samo na papirju, pač pa se je treba zavezati prizadevat, da bo kultura v resnici opora vsakemu človeku pri odkrivanju dobrin in lepote življenja.

Lepa domača pesem in umetniška beseda bi morala biti dostopna vsakomur. Organizirati bi bilo treba pevski društva, prirejati gostovanja in podobne oblike kulturnega udejstvovanja.

Naj omenim lepo pesem fantov na vasi, katerih petje bi ob strokovnem vodstvu lahko zelo napredovalo. Enako bi bilo v uprizarjanjem odrskih del. Ožveti bi veljalo stare običaje in pesmi, ki marsikje že tonejo v pozabo. Tega bogastva nikakor ne bi smeli prepustiti uničenju, saj bi s tem izgubili vse.

Kulturo delavcem, kako in kje? Organiziranje pevskih in igralskih skupin, vključevanje mladine, ki želi pokazati svoje sposobnosti, prirejanje gostovanj umetniških skupin, to bi bile stvari, ki bi oplešale življenje. Človeku je treba obogatiti vsakdanjost, mu prinesiti zadoščenje, potem bo bolj vzljubil svoj jezik, običaje in druge vrednote, ki jih je treba ohraniti prihodnjim rodovom.

IVAN ŠKOFJLANEC, Brege 2 Leskovec pri Krškem

ANDREJ JAKŠA, Unter Torfeld 10, 5033 Buchs A.G., ŠVICA

»Kulturo delavcu« naj ne bo le geslo

Delavec je pri nas še vse preveč prepuščen enoličnosti vsakdanjega dne. Dela ob določenem času, na določenem mestu, ob ropotu strojev, mrazu, vročini in drugih težkih okoliščinah. Vse to vpliva na njegovo razpoloženje in ne čudimo se, če marsikdo najde uteho v alkoholu.

Ob prebiranju gesla „Kulturo delavcem“ sem nehote pomislil, da človek ne živi samo od kruha. Zagotovo da ne, saj je bitje, ki ima čustva. Zato to geslo ne sme ostati samo na papirju, pač pa se je treba zavezati prizadevat, da bo kultura v resnici opora vsakemu človeku pri odkrivanju dobrin in lepote življenja.

Kulturo delavcem, kako in kje? Organiziranje pevskih in igralskih skupin, vključevanje mladine, ki želi pokazati svoje sposobnosti, prirejanje gostovanj umetniških skupin, to bi bile stvari, ki bi oplešale življenje. Človeku je treba obogatiti vsakdanjost, mu prinesiti zadoščenje, potem bo bolj vzljubil svoj jezik, običaje in druge vrednote, ki jih je treba ohraniti prihodnjim rodovom.

IVAN ŠKOFJLANEC, Brege 2 Leskovec pri Krškem

Nečist zrak zastruplja življenje

Zelo onesnažen zrak v občini Novo mesto, srednje onesnažen v občini Kočevje, malo onesnažen v občini Ribnica (pa tudi Črnomelj)

Za področje občin Ribnica in Kočevje je bila ustanovljena skupnost za varstvo okolja, katere naloga je: pripravljati analize, zbirati podatke in ukrepati za zaščito čistoče našega okolja. Take skupnosti so ustanovljene že na republiški in zvezni ravni, pa tudi mednarodni. Prihajajo že razna poročila in zanimivi podatki, o katerih doslej niti pojma nismo imeli.

Po podatkih Zorana Gugića je bila izdelana karta o stopnji onesnaženosti zraka za vse občine Jugoslavije. Ta „alarmantna karta“, kot je imenuje Gugić, dokazuje, da uživamo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kriticami ali kak drugo), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisane odgovoren predvsem sam.

Iz besedila povzeman, da ima v Jugoslaviji od 500 občin samo 188 občin čisto ozračje, od teh v Sloveniji samo dve, in to Lenart in Ljutomer. V Jugoslaviji ima že kar 32 občin kritično onesnažen zrak, od tega v Sloveniji 6 (Ljubljana-center, Moste-Polje in Bežigrad ter Celje, Ravne na Koroškem in Zagorje ob Savi). Zelo onesnažen zrak ima v Jugoslaviji 48 občin, od tega v Sloveniji 12 (Jesenice, Kranj, Ljubljana-Siška, Ljubljana-Vič-Rudnik, Velenje, Domžale, Žalec, Trbovlje, Maribor, Sentjur pri Celju, Novo mesto in Ilirska Bistrica).

V skupini občin s srednje onesnaženim zrakom je v Sloveniji 21, med temi je občina Ribnica.

Občini Ribnica in Kočevje še nimata nevarno onesnaženega zraka. Storitvi bo treba vse, da tudi v bodoče ne bosta sami zašli v težji položaj zaradi industrije in drugih vzrokov, ki bi vplivali na večje onesnaženje zraka. Opreznost je potrebna, čeprav smo obkroženi z gozdovi in velikimi drugimi zelenimi površinami.

Andrej Arko

ženim zrakom je v Jugoslaviji 94 občin, od tega v Sloveniji 14. Mednje je uvrščena tudi občina Kočevje. Občin z malo onesnaženim zrakom

V soboto so imeli na novomeskem poročenem uradu nenavaden par. Zakonsko zvezo sta sklenila Hagos Gershain in zaročenka iz Adis Abebe (Abesinija). Hagos je kot diplomirani farmacevt in armijski kapetan prišel na izpopolnjevanje v tovarno zdravil Krka, ki ima že več let dobre trgovske stike z Abesinijo. V času bivanja v našem mestu si je pridobil veliko prijateljev, vzljubil mesto z okolico in se naučil slovensko. Lani jeseni je zaradi nadaljevanja študija na III. stopnji zapustil Novo mesto, vendar se je odločil, da bo svojo zakonsko zvezo sklenil pred novomeškim matičarjem. Pred Rotovžem so mu čestitali mnogi prijatelji in znanci (Foto: Janez Pavlin)

27. in 28. maja licitacija pri Carinarnici Ljubljana

Carinarnica Ljubljana bo 27. in 28. maja 1973 prodajala na javni dražbi osebne avtomobile in ostalo blago.

Avtomobile v nedeljo, dne 27. maja 1973 v prostorih Šolskega centra za tisk in papir, Ljubljana, Pokopališka 33 od 8. ure naprej, ostalo blago pa v ponedeljek, 28. maja 1973 od 8. ure dalje v prostorih carinarnice Ljubljana, soba 13/II, Šmartinska 152 a.

Ogled avtomobilov in ostalega blaga (vhod z Letališke ceste) in vplačilo kavcij bo možen samo v soboto, 26. maja 1973 od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure v carinarnici Ljubljana, hala D).

AVTOMOBILI

	Začetna cena
1. o. a. FORD CAPRI 1700, GT, letnik 1968, zaleten	21.000
2. o. a. FIAT 128 SPORT COUPE, letnik 1973, zaleten	20.000
3. o. a. VW KOMBI BUS, letnik 1968, zaleten	20.000
4. o. a. OPEL REKORD, letnik 1967, zaleten	20.000
5. o. a. OPEL KADETT CARAVAN, letnik 1967, zaleten	15.000
6. tovor. avto HANOMAG KURIER, letnik 1960, nosil. 2 toni	15.000
7. o. a. FORD CAPRI 1500, letnik 1968, zaleten	15.000
8. o. a. OPEL KADETT CARAVAN, letnik 1965, nevozen	14.000
9. o. a. FIAT 125, letnik 1968, zaleten	12.000
10. o. a. VW 1200, letnik 1965, nevozen	10.000
11. o. a. VW 1500, letnik 1970, zaleten	10.000
12. o. a. LANCIA APPIA CT, letnik 1965, zaleten	10.000
13. o. a. RENAULT 12 TL, letnik 1971, zaleten	10.000
14. o. a. OPEL KADETT, letnik 1966, zaleten	10.000
15. o. a. OPEL KADETT COUPE LS, letnik 1970, zaleten	9.500
16. o. a. RENAULT 10, letnik 1964, nevozen	9.000
17. o. a. VW TL, letnik 1966, reg. karoserije	8.000
18. o. a. FIAT COUPE 2300 S, letnik 1964, nevozen	8.000
19. o. a. FORD TAUNUS 17 M 1700 S, letnik 1969, zaleten	8.000
20. o. a. OPEL KADETT, letnik 1964, zaleten	7.000
21. o. a. FORD TAUNUS 20 M, letnik 1967, zaleten	8.000
22. o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1967, nevozen	7.000
23. o. a. OPEL REKORD, letnik 1966, zaleten	7.000
24. o. a. FIAT 1500, letnik 1964, brez motorja	6.000
25. o. a. VW 1200, letnik 1964, nevozen	6.000
26. o. a. FIAT 1300, letnik 1969, nevozen	6.000
27. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1967, registr. karoser.	6.000
28. o. a. VW 1500, letnik 1963, nevozen	6.000
29. o. a. MERCEDES 190 D, letnik 1960, nevozen	6.000
30. karoserija za os. avto RENAULT 10, s streho in stranico karoserije	5.500
31. o. a. VW 1500, letnik 1963, zaleten	5.000
32. o. a. karoserija za os. avto RENAULT 8	5.000
33. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1964, nevozen	5.000
34. o. a. MERCEDES 220 D, letnik 1962, zaleten	5.000
35. o. a. MERCEDES 220 D, letnik 1962, zaleten	5.000
36. o. a. PEUGEOT 403, letnik 1961, nevozen	5.000
37. o. a. OPEL REKORD COUPE, letnik 1965, zaleten	5.000
38. o. a. OPEL REKORD letnik 1962, nevozen	5.000
39. o. a. OPEL KADETT, letnik 1965, nevozen	5.000
40. o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, zaleten	4.000
41. o. a. OPEL REKORD, letnik 1963, zaleten	4.000
42. o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, nevozen	4.000
43. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1965, zaleten	4.000
44. o. a. VW 1500 VARIANT, letnik 1963, reg. karoserije	4.000
45. o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1963, zaleten	3.500
46. o. a. VW 1200, letnik 1959, nekompleten	3.500
47. o. a. VW 1200, letnik 1961, nevozen	3.000
48. o. a. VW 1200, letnik 1959, zaleten	3.000
49. o. a. SIMCA 100 GL, letnik 1966, nevozen	3.000
50. o. a. VW 1200, letnik 1959, nevozen	3.000
51. o. a. FORD TAUNUS GXL, letnik 1971, reg. motorja	3.000
52. o. a. OPEL REKORD, letnik 1959, nevozen	2.500
53. o. a. OPEL REKORD CARAVAN, letnik 1959, zaleten	2.000
54. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1964, nekompleten	2.000
55. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1965, reg. motorja	1.500
56. pot. avto FORD, letnik 1963, nevozen	1.000
57. o. a. OPEL REKORD, letnik 1958, brez motorja	1.000
58. o. a. FIAT 750, letnik 1965, zaleten	1.000
59. o. a. FIAT 124 SPECIAL, letnik 1969, reg. motorja	1.000
60. o. a. VW 1200, letnik 1960, zaleten	1.000

PONOVO NA LICITACIJI:

61. o. a. MERCEDES 190 AUTOMATIC, letnik 1964, nevozen	30.000
62. o. a. OPEL REKORD COMMODORE, letnik 1967, zaleten	18.500
63. o. a. OPEL ADMIRAL, letnik 1964, zaleten	17.000
64. o. a. VW 1200, letnik 1962, nevozen	15.000
65. o. a. OPEL KADETT RALLY, letnik 1967, zaleten	15.000
66. o. a. VW 1300 AUTOMATIC, letnik 1970, nevozen	11.000
67. o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1966, zaleten	9.000
68. o. a. FORD TRANSIT 1500, letnik 1968, zaleten	8.000
69. o. a. MERCEDES 190 D, letnik 1965, nekompleten	8.000
70. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1962, nevozen	6.000
71. o. a. VW 1200, letnik 1963, nevozen	6.000
72. o. a. VW 1200, letnik 1959, nevozen	5.500
73. o. a. FORD COMBI, letnik 1962, zaleten	5.000
74. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1967, zaleten	5.000
75. o. a. VW 1200 KOMBI BUS, letnik 1963, zaleten	5.000
76. tovor. avto FORD COMMER VE 5, letnik 1972, nos. 5 t. zalet.	5.000
77. o. a. FORD TRANSIT COMBI, letnik 1965, nevozen	4.000
78. o. a. VW 1200, letnik 1962, nevozen	3.000
79. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1963, zaleten	3.000
80. o. a. DKW JUNIOR DE LUXE, letnik 1962, nevozen	2.000
81. o. a. DKW 306, letnik 1959, nevozen	2.000
82. o. a. VW 1200, letnik 1958, zaleten	1.400
83. o. a. VW 1200, letnik 1959, nekompleten	700
84. 40.784 kom. rezerv. delov za kamione OM	60.000
85. podstavki za brezžično radiotelefonijo Face Standard	60.000
86. cca 14 ton betonskega železa prem. 6-12 mm	60.000
87. rezerv. deli za os. avtomob. RENAULT po spisku številka 6289/2	30.000
88. razno blago široke potrošnje po spisku št. 25359/1	16.480
89. cca 1.394 tm. PVC folije	2.100
90. cca 8.853 tm. poškodovanega filulona-podloga za obleke	1.000
91. razno blago široke potrošnje po spisku št. 52/73 od 16. 2. 1973	77.690

in ostalo blago (motorji za avtomobile, motorna kolesa in drugo).

Spisek ostalega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bo objavljen na oglasni deski carinarnice Ljubljana. Pravico udeležbe na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe. Blago pod zap. št. 84-91 lahko kupijo samo pravne osebe, ki so registrirane in pooblaščenice za prodajo in nakup takega blaga. Vse davke na to blago široke potrošnje plača kupec - podjetje pri nadaljnji prodaji.

Udeleženci javne dražbe morajo v dnevi, ki so določeni za ogled blaga, t. j. v soboto 26. maja 1973, plačati 10% kavcijo od začetne cene v carinarnici Ljubljana, predstavniki podjetja pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo svojega podjetja.

Najmanjša kavcija za avtomobile in ostalo blago znaša 500,00 din.

Vsak kupec avtomobila, oziroma motorja mora plačati stroške event. vtisnjenja šifrnih števk motorja ali karoserije. Pri avtomobilih z oznako reg. motorja ali reg. karoserije, bo carinarnica izdala potrdilo za registracijo samo za motor, oziroma karoserijo.

Po prevzemu blaga s skladišča carinarnice, carinarnica ne bo priznala nobenih reklamacij v pogledu kvalitete in kvantitete blaga.

V nedeljo, 27. maja 1973 ne bomo sprejemali vplačil kavcij, temveč samo v soboto dne 26. maja 1973.

Vse informacije o javni dražbi lahko dobite po telefonu številka 316-588 od 23. 5. 1973 dalje.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

„MELAMIN“,
kemična tovarna
KOČEVJE

razglašja prosto delovno mesto

– POMOČNIKA SKLADIŠČNIKA SUROVIN za določen čas s polnim delovnim časom

Pogoji:

– izpit za Pk delavca skladiščne službe in 6 mesecev prakse ali
– končana osemletka z enim letom prakse

Stanovanja ni.

Nastop dela je možen takoj. Pismene ponudbe sprejema splošni sektor podjetja do vključno 26. 5. 1973.

**vic do vica
brunarica**

**AVTO
PREVOZNIKI**

OBVESTILO

Cestno podjetje Novo mesto obvešča vse zainteresente, da sprejema ponudbe za kiperske prevoze agregatov, gramoza in asfaltnih mas za gradbeno sezono 1973.

V ponudbi mora biti navedena cena prevoza od ton/km za pozamezne razdalje. Z izbranimi ponudniki bodo sklenjene posebne pogodbe. Obvestilo o sprejemanju ponudb velja za družbeni in za zasebni sektor.

Čas za dostavo ponudb je do 24. 5. 1973.

ROG

Zavod
Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

**KOMERCIJALNEGA
REFERENTA ZA TEK-
STILNO STROKO**

Pogoji: srednja ekonomska ali trgovska šola s prakso

Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD Pismene vloge dostavite na upravo zavoda ali pa se osebno zglasite v Dalmatinovi 1, Novo mesto.

Razpis velja do zasedbe.

Po sklepu zavoda razpisujemo javno prodajo za

**IMV-KURIR SUPER B,
TRIOSNI S PODALJŠANO
KABINO, letnik 70**

Prodaja bo 24. 5. 1973 ob 8. uri na upravi zavoda ROG, Novo mesto, Dalmatinova 1. Izklicna cena je 37.000 din.

Interesenti naj se zglasijo na upravi.

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Komisija za delovna razmerja pri Sekciji za vzdrževanje signalnovarnostnih in telekomunikacijskih naprav Ljubljana

razglašja naslednja prosta delovna mesta:

TT MEHANKA

ZA NADZORNIŠTVO NOVO MESTO

2 ČISTILKI

ZA ČIŠČENJE SLUŽBENIH PROSTOROV V LJUBLJANI

Interesenti naj pošljejo prošnje na naslov:

TP Ljubljana – Sekcija za vzdrževanje SV in TK naprav, Ljubljana, Trg OF 7/II, do 30. 5. 1973.

metalka

Trgovsko, izvozno, uvozno, zastopniško in proizvodno podjetje

LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 2

ZAPOSLE

**15 NEKVALIFICIRANIH ALI POLKVALIFICIRANIH
DELAVCEV**
za skladišča v Ljubljani

Podjetje razpolaga z nekaj ležišči v samskem domu.

Pismene ponudbe pošljite ali se osebno zglasite v kadrovskem oddelku METALKE, 61000 Ljubljana, Dalmatinova ul. 2, v roku enega meseca po dnevu objave v časopisu.

STAVBNO ZEMLJIŠČE

STANOVANJSKO PODJETJE
KOČEVJE

razpisuje

JAVNO USTNO LICITACIJO

ZA ODDAJO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA
na področju občine Kočevje.

Prvi sestanek komisije bo dne 31. 5. 1973 ob 17. uri v pisarni Stanovanjskega podjetja Kočevje, Ljubljanska c. 19/1.

Podrobni podatki so objavljeni na javnih oglasnih deskah.

„ŽITO“,
DE Pekarna, Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

ADMINISTRATORJA EKSPEDITA

Za to delovno mesto pridejo v poštev: moški ali ženske z najmanj popolno osemletko, KV trgovski delavci ali kandidati, ki so že delali na takšnem ali podobnem delovnem mestu.

Delo je samo v popoldanskem času. Poskusno delo traja dva meseca. Osební dohodek po pravilniku.

Pismene ponudbe sprejema komisija do zasedbe delovnega mesta;

Komisija za odprodajo osnovnih sredstev pri Kmetijski zadrugi Črnomelj objavlja javno dražbo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1 KAMION TAM 5000
1 ENOOSNA PRIKOLICA (3 TONE)
2 ELEKTRIČNA PASTIRJA
1 CENTRIFUGALNI TROSILNIK UMETNEGA GNOJA

Licitacija bo v ponedeljek, 21. 5. 1973, ob 9. uri pri mehanični delavnici KZ Črnomelj.

letim iz ljubezni

V vročino migotanje segretega zraka nad betonsko vzletno-pristajalno stezo vojaškega letališča se je začelo zvenčanje reakcijskih motorjev. Hitrost narašča. Vročina zvenči. Med stebli mlade trave zdrsneta trebuha dveh jastrebob, obložena z bombami in raketami, nad glavo, v obzorje...

Beograda, Pariza, Moskve! Pred prvimi bojnim letom vzleti posebno letalo z meteorologom-izvidnikom, ves dan pa jim poročajo po radiu tudi bojni piloti, ko lete po svojih naloga. Namen tako obširnih vremenoloslovnih raziskav je predvsem zagotoviti varnost letenja in izbrati najugodnejšega trenutka za izpolnitev naloge. Vremenoslovci dajejo splošne podatke o vremenu za 24 ur vnaprej, posebej za čas starta, posebej za maršrute in posebej za področje, nad katerim bodo

letele njihove eskadrilje. Najbolj so zanimivi podrobni podatki, vezani na oblikovanost tal, kakršnih splošne meteorološke službe ne dajejo in za civilno letalstvo skoraj niso zanimivi. Tako ne more biti presenečenje, ki bi bila lahko usodna za izvršitev naloge ali celo za letalo in pilota.

Naslednjo točko dnevnega reda v sobi za predpoletno pripravo vodi poveljnik bojne skupine. Jože razporeja pilote v eskadrilje, določa startna mesta, rezerve, način letenja (na primer: v pari, brez zunanje vidljivosti in podobno). Bojna naloga je bila že včeraj podrobno preučena s celotno skupino. Piloti sprašujejo, se šalijo, tudi hudomušno zbadajo, kot da grede lica koruzo. Razpoloženje dobro uglašeno, klapše preglasi smrtno resnost naloge, ki jih čaka. Pod krili jastrebob in galebov so pripete bombe, rakete; topovi in mitraljezi imajo polna naročja ostrih nabojev...

Tu res letim!

Mežnarjev Tone, rojen pred 23 leti v Črni na Koroškem, je pilot jastreba. Kdo ga je navdušil za letalstvo, kdo mu je zaupal dragoceno letalo, ki je na mednarodnih razstavah in preizkušnjah letal v Londonu in Parizu presenetilo vse letalski svet in dokazalo, da se naša letalska tovarna iz Mostarja lahko ponosno postavi ob bok vsej svetovni eliti?

„Ta poklic me je vedno privlačil. Ko smo živeli v Slovenjgradu, sem občudoval nekaj let starejšega sosedo, ki je bil pilot. Letalo sem prvič od blizu videl v tamkajšnjem aeroklubu. Potem sem se prijavil v letalsko gimnazijo v Mostarju...“

Ta gimnazija je najbolj drugačna kot druge srednje šole? „Tu sem bil veliko več skupaj s svojimi šolskimitovariši, kot bi bil kje drugje. Skupaj smo se učili, skupaj zganjali šport in delili vse dobro in slabo. Gradili smo prijateljstvo, ki ga ni nikoli mogoče pozabiti. Če bi šel v Ljubljano v srednjo tehnično šolo, bi se najbrž zgubil kot človek in kot strokovnjak.“

Med počitnicami smo hodili na jadranje v Sarajevo in Bitolo. To so najljepši spomini, najlepše letenje. Navzlic jastrebu mi je dolgočas po jadrskih letalih. Z motornimi letali smo se srečali v Vrhu.“

Potem je študiral na vojaški letalski akademiji v Zadru.

„S to izobrazbo bi bili lahko tudi piloti civilnega potniškega letala. Boljša plača, videli bi ves svet... Vas kdaj zamika, da bi presedlali?“

„Ne. Tam letenje ni več letenje, letala vodijo avtomatski piloti. Leteti danes v Hongkong je doživeti, leteti jutri je še zanimivo, leteti poju-trišnjem pa je že dolgočas. Tja bom šel raje kot potnik!“

V mojem letalu pa je skoraj vse odvisno od mene, navzlic pomoči z zemlje. Tu res letim in prav vsak polet je doživeti. Tu je tudi tovarstvo, ki ga ne bi zamenjal za nobeno plačo na svetu. Govoril sem s civilnim pilotom. Res ima lepe dohodke, toda tudi moja začetna plača 3.300 dinarjev ni tako majhna. Nikakor pa ne bi mogel prenesti, da bi mi bil poklicni tovariš bolj tuj kot sprevo-dnik v avtobusu...“

In prav njihov mir in sproščenost dokazujeta, da so mojstri svojega poklica. Nobene treme in napetosti, prej športna zagnanost in tekmovalni duh, česar bi morda zaman iskali pri pilotu potniškega letala ali žerjavistu v NOVOLESOVEM skladišču, ki prav tako grozeče ziblje tovor hlovov nad glavami sodelavcev na tleh... Bojni piloti brezhibno obvladajo naša in tuja letala, na katerih lete. Zdaj se uče še dobro zadevati. Ne dobro, odlično, kajti prav dobro že znajo!

Preselimo se zdaj v kontrolo letenja na visokem stolpu nad letališčem s stekleno kupolo in gozdom najrazličnejših anten nad glavo. Kontrola spremlja letala od parkirnega prostora skoraj tja do bojnega polja, kjer jih prevzame poveljstvo bitke. Hkrati je vojaška kontrola v stalni zvezi s potniško in športno civilno kontrolo, da zagotavlja varnost zračnih poti, ki so tudi pri nas že domala skrajno zasedene. Letalom posreduje tudi podatke o vremenu.

Eskadrilja 14 je na začetku vzletne steze.

„Štirinajst pripravljen!“
Kontrolor še enkrat bliskovito preveri podatke.

„Štirinajst prosto za vzlet!“

Eskadrilja zdrvi po betonu. V nekaj sekundah doseže hitrost 200 kilometrov na uro - in že leti, že izginja kot oglata pika na obzorju...

„Petnajst pripravljen!“

„Petnajst prosto...“

„Orel prosi za pristonek!“

Majhno izvidniško letalo je v zračnem krogu letališča. Zanj rezervirana travnata steza je prosta.

„Orel prosto za pristonek! Veter severozahodni, 2 do 3 metre na sekundo.“

„Sedemnajst pripravljen!“

Tu ni časa za klepet, še za cigareto komaj! Najmanjša napaka je lahko katastrofalna. Toda tudi kontrolor je miren in nasmijan, bolj kot bi se igral z otroško železnico.

S stolpa je boljši razgled po ravnici. Tam, na označenem prostoru pripravljajo orožarji rakete in bombe, privija-jajo vžigalne kapice, nastavljajo sprožilne mehanizme. Brez srajc na prijetni majski pripeki. Od tu je videti, kot bi sadili krompir. Velika cisterna z gorivom se premika od letala do letala, kot čmril od cveta do cveta. Desno, blizu vzletne steze plahuta rdeče-belo pisan radar s svojimi antenskimi krili. Od tu je bolje videti, kaj vse mora biti v redu, da lahko vzleti štirinajst, pa petnajst in sedemnajst, da lahko pristane orel in vsi drugi. V senci svojih avtomobilov čakajo gasilci. Tudi ti delajo, da so piloti res lahko udarna pest letalstva!

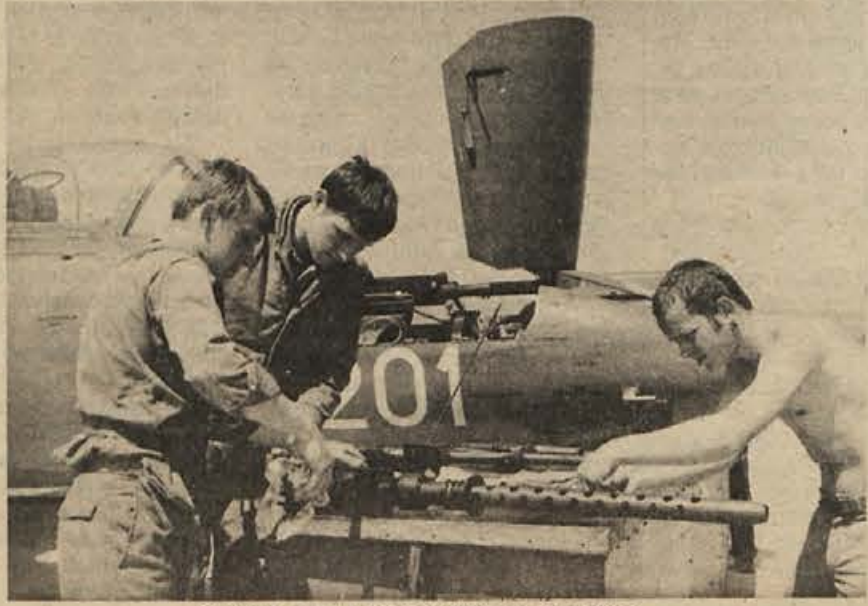
In ko srečate vojaka v sivo modri uniformi, se spomnite, da tudi brez njega jastrebi in galebi ne morejo vzleteti, ne morejo zadeti, ne morejo biti galebi in jastrebi, ampak samo še žalosten kup železja in žic!

Spet smo doli na travniku. Naproti nam prihaja mlad fant, pilot podporočnik, v pilotskem kombinezonu, s čelado pod pazduho. Pravkar se je vrnil z bojnega poleta. Usta na smeh, še bolj se mu svetijo oči:

„Da ste to videli, tovariš major! Kakšen zadetek! To bo stalo Slavka dve steklenici piva!“

Ni kaj pojasnevat, oči povedo vse. Več kot odlično!

Besedilo in slike:
MARJAN MOŠKON

Orožarji pripravljajo jastrebobve mitraljeze

Leteti, leteti...

Metličan Vlado Lindič je mož v najlepših letih, čeprav spada med staro gardo, saj leti že 20 let.

„Ko so med vojsko zavezniška letala pristajala na našem belokranjskem letališču pri Krasincu, sem bil vsak dan tam. Po vojni so tam večkrat taborile naše letalske enote. Nikoli nisem zamudil takega dogodka in že takrat sem vedel, da je to zame edini poklic. Potem sem se sicer znašel kot tehnični risar v ladjedelnici „3. maj“ na Reki, toda ko se je ponudila prva priložnost, sem se med 4000 kandidati prijavil v vojaško letalsko šolo. Tako sem bil v naši prvi povojni generaciji vojaških pilotov. Solali smo se na domačem šolsko-bojnem letalu „212“ potem na sovjetskih jastrebob. Razmere in pogoji seveda takrat niso bili tako rožnati kot danes.“

„Takrat je bila naša šola bolj špartanska. Časa je bilo malo, zato so tistega, kdor ni dohajal učnega programa, kratko malo odslovili. Danes jih skoraj nosijo na rokah. Vrsto ugodnosti smo uveljavljali šele zadnja leta: urejeno stanovanjsko vprašanje, osebni dohodki in pokojnine, potovanje v tujino, prosti čas, službovanje v svoji republikli... Prav zaradi kraja službovanja se marsikdo premisli in ne pride v uniformo. Hkrati pa pozabi, da se mož ne more vedno držati mame za predpasnik, službovanje v različnih krajih Jugoslavije mu samo širi obzorje - z letalom pa je danes Jugoslavija pravzaprav že majhna domovina. Če bi bilo še enkrat treba iti po vseh garnizijah, kjer sem služboval jaz, bi šel z veseljem!“

Vlado Lindič v domačem kotičku

„Kaj pa vojaška organizacija?“
„To mora vsak človek razčistiti sam s seboj. Če če žive trije ljudje skupaj, da celo dva, morajo biti organizirani. Noben drug kolektiv, niti družina ne zahteva manj discipline in odgovornosti, če seveda človek sploh hoče biti resen član te družbe. To je vprašanje razuma in zrelosti!“

„Pa upokojitev?“
„Z letenjem ne bom nehal, v Beli krajini bi rad pomagal ustanoviti aeroklub in urediti športno letališče pri Krasincu. Prijel bi za vsako delo v aeroklubu - samo da bi še letel!“

Prej sem imel pripravljeno vprašanje, če redno letenje poklicnim vojaškim pilotom ne postane počasi dolgočasno, utrudljivo, skratka, če se ga ne naveliča. Zdaj to vprašanje ni bilo več primerno.

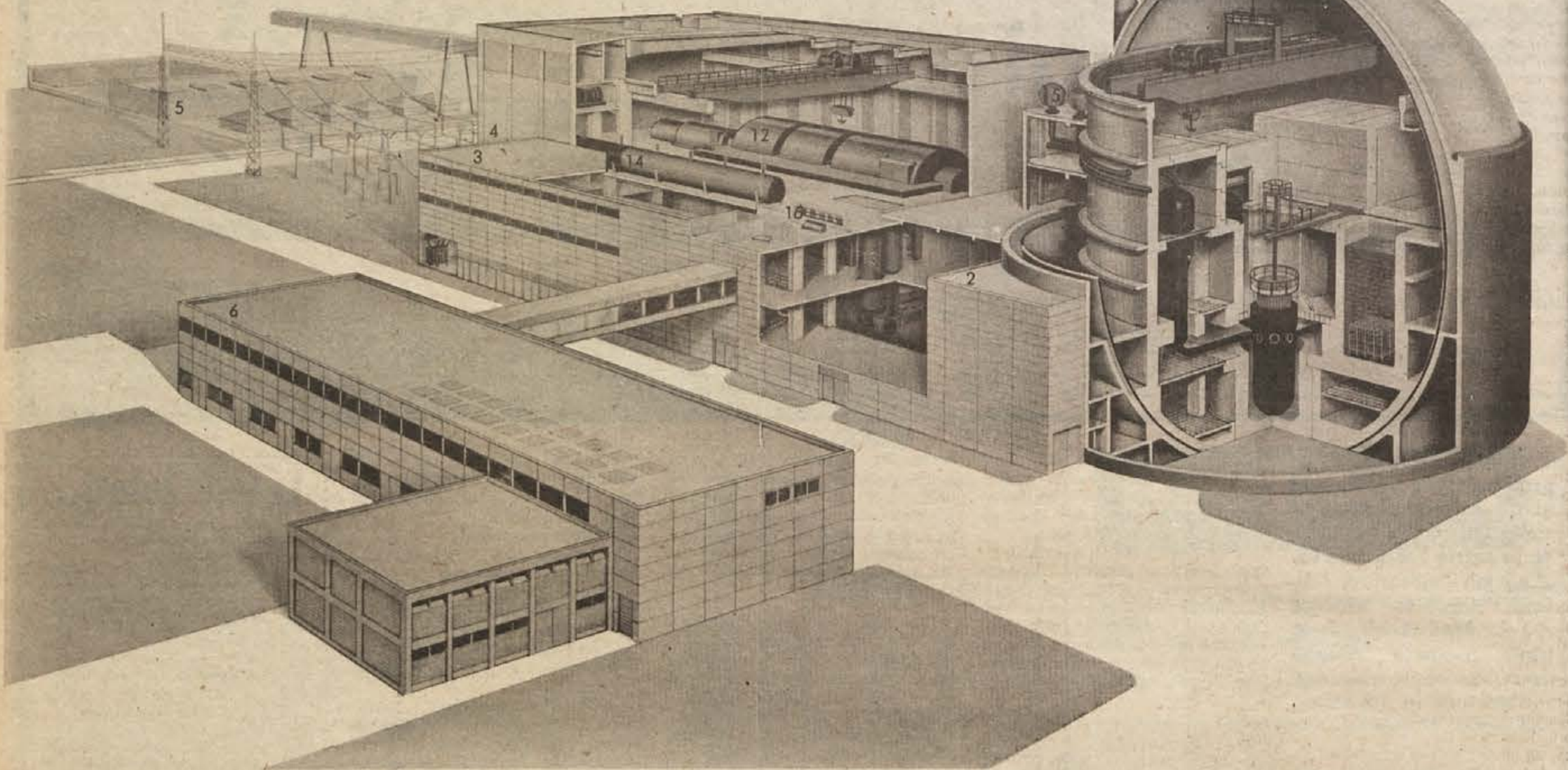
„Vsak let mi je užitek. Letel bi ves dan in še ponoči, če bi mi le predpisi dovoljevali. In letel bi še vedno več... Uživam v operativi, se pravi, kako v zadanih pogojih najboljše, najvarnejše in tudi najlažje izpolniti nalogo...“

Ali je potem preveč, če napišemo, da letijo Vlado iz Metlike, Slavko iz Trbovelj, Tone iz Mozirja, Roman iz Ljubljane, Franci iz Postojne in vsi drugi - iz ljubezni?

Bogoljub, Milan in Gojko popravljajo električno instalacijo na jastrebu

Jedrska elektrarna ni atomska bomba

Napredek sveta gre nezadržno svojo pot. Poglejmo načrte za leto 2000: nikjer na svetu se na primer niso odločili, da bi se usmerili na osnovne energetske vire kot so premog, nafta, voda ali plin. Dosledno povsod, celo v Zahodni Nemčiji, kjer imajo praktično neizčrpne zaloge premoga, nezadržno rastejo načrti za pridobivanje električne energije, pridobljene v jedrskih centralah. V Zahodni Nemčiji bodo, vzemimo za primer, leta 2000 tri četrtine svojih potreb po elektriki pokrili z jedrsko energijo. Svetovnemu napredku pristavljamo svoj lonček tudi Jugoslavlani, za zdaj z načrti za gradnjo nuklearne elektrarne v Krškem.

Ta jedrska elektrarna, ki bo imela 600 do 800 megavatov, bo sodila v spodnjo polovico srednje velikih jedrskih elektrarn. Mnogi se začudeno sprašujejo: zakaj? Zakaj torej jedrska elektrarna v Krškem, ko pa smo zadnja leta vedno znova poudarjali, da imamo na pretek vode. Spomnimo se: odpirali smo hidroelektrarne Rama, Bajina bašta, Trebišnjica, Split, Kokin Brod in druge. Ob premogovnikih so zrasle termoelektrarne Kakanj, Tuzla, Kolubara, Kosovo, Obrenovac, z Romuni smo postavili centralo v Djerdapu, zrastle je tretji šoštanjski agregat. In kljub temu Krško.

VSAJ 500 MEGAVATOV

Hiter industrijski razvoj, dvig življenjske ravni in povečanje prebivalstva zahtevajo vedno večje količine električne energije. Po osvoboditvi je Jugoslavija porabila milijardo kilovatnih ur, leta 1960 nekaj manj kot 9 milijard, lani pa že več kot 33 milijard kilovatnih ur električne energije. Proizvodnja se je v zadnjih desetih letih skoraj potrojila. Jugoslavija pa kljub takemu povečanju še naprej ostaja na dnu lestvice v Evropi in iz tega ni težko izračunati, da lahko v naslednjem obdobju pričakujemo še znatno hitrejšo rast porabe električne energije kot v razvitih industrijskih državah. Da bi temu povpraševanju zadostili, bodo potrebne elektrarne z vsaj 500 megavati. Tako moč pa lahko dajo le elektrarne na jedrski pogon.

KAKŠEN JE POLOŽAJ?

Potrošnja osnovnih oblik energije (premog, nafta, voda in

plin) je bila v Jugoslaviji leta 1937 komaj 4,8 milijonov ton, leta 1970 pa 25 milijonov ton. Po dosedanjih študijah lahko pričakujemo, da bomo Jugoslavlani potrebovali 1985 vsaj 80 milijonov ton: dobra tretjina bo premoga, polovica nafte, slaba desetina plina in blizu 7 odstotkov vode. Jedrske energije bomo imeli manj od enega odstotka: natančneje — 0,8 odstotka!

Hidroelektrarne bodo 1975 naredile približno 23.000 gigawatnih ur električne energije, kar predstavlja 37-odstotni izkoristek naših vodnih zmogljivi-

ZAKAJ ATOMI?

Potrebe po električni energiji neprestano naraščajo. Pomislimo, koliko več električnih aparatov imamo danes kot pred 10 leti! Leta 1980 bomo potrebovali dvakrat toliko električne energije kot danes. Preti nam torej nevarnost, ker je pomanjkanje premoga, vode, plina in nafte vse večje. Razen tega je tudi njihov prevoz drag. Prav zaradi tega je nuklearna energija edina možnost za zadovoljevanje rastočih potreb človeštva po električni energiji.

vosti. V naslednjih desetih letih bomo, kot računajo strokovnjaki, izkoristili še novih 20.000 gigawatov.

Rezerve premoga, surove nafte in plina znašajo pri nas 3,4 milijarde ton ekvivalentnega premoga. Kar 87 odstotkov rezerv odpade na premog. Te rezerve bi ob sedanji potrošnji električne energije lahko zadovoljile jugoslovanske potrebe za naslednjih 130 let.

Kaj pa uran? Po dosedanjih ocenah ima Jugoslavija okrog 5200 ton rezerv uranovega koncentrata, kar teoretično odgovarja 700.000 do 1.300.000 tarvatnih ur možnostnih energetskih rezerv. Naše zaloge urana so torej tako pomembne, da moramo resno načrtovati tudi izkoriščanje tega energetskega vira.

Strokovnjaki računajo, naj bi 1985 hidroelektrarne dale 38.700 gigawatnih ur električne energije, termoelektrarne in nuklearne elektrarne pa 48.800 gigawatnih ur.

S tem, mislim, je nujnost krške nuklearne elektrarne res utemeljena. Ko so po slovensko-hrvaškem dogovoru začeli iskati možne prostore za gradnjo jedrske elektrarne, so v Sloveniji v okviru industrijskih con, kot so jih predvideli urbanisti, strokovnjaki ugotovili, da je iz energetskih razlogov Krško najbolj primerno. Ta lokacija je bila še toliko bolj ugodna zaradi geološke nosilnosti tal, hladilne vode in ugodne daljnovidne zveze (bodoča 380-kilovoltna mreža), hkrati pa je pravzaprav sredi najpomembnejših točk — Ljubljane in Zagreba.

POLOŽAJ V SVETU

Po podatkih mednarodne agencije za atomsko energijo na Dunaju je v zadnjih 18 letih 15 držav na svetu zgradilo 112 nuklearnih reaktorjev. Skupna moč teh elektrarn znaša 26.848 megavatov, kar je trikrat več od moči vseh naših elektrarn, predstavlja pa komaj 2 odstotka zmogljivosti vseh elektrarn na svetu. Po že zaključenih sporazumih bodo v svetu do 1978 spustili v pogon še 189.743 megawatov novih nuklearnih elektrarn.

Kaj delajo naši sosede? Edino Albanci se še niso odločili za tako elektrarno. Italijani že imajo tri jedrske elektrarne, eno pa delajo. Atomske centrale že delajo Avstrijci, Madžari, Romuni in Bolgari, na gradnjo pa se pripravljajo Grki.

Po ocenah mednarodne konference o mirnodobnem izkoriščanju nuklearne energije, ki je bila 1971 v Ženevi, bodo nukle-

arne elektrarne 1985. leta predstavljale 15 odstotkov, leta 2000 pa že 50 odstotkov moči vseh elektrarn na svetu.

Še posebno pomembno je, da na Japonskem že dela pet atomskih central. Prav pri Japoncih bi bil strah najbolj upravičen,

KAKŠNE PREDNOSTI?

Nuklearno gorivo izgori brez dima, je čisto in brez vonja. Za razliko od običajnih goriv nuklearno ne spušča ogljikovega monoksida ali žveplovega dioksida. Nuklearno gorivo je prikladno za skladiščenje na majhnih prostorih, je ekonomično in ima najmanjši vpliv od vseh goriv na življenjsko okolje.

saj je to država, ki je doslej edina na svojem hrbtu občutila vso razdiralnost atomske energije, kadar je naperjena proti ljudem!

KRŠKO DANES

Priprave za gradnjo jedrske elektrarne v Krškem so v polnem zamahu. Zdaj so že dobili tehnične in komercialne ponudbe, aprila pa so imeli tudi končne pogovore s predstavniki firm. Brzkone bo že junija znano, katera izmed treh firm, ki so se prijavile za dobavo opreme, bo izbrana. Na rešetu sta dve ameriški in ena zahodnonemška firma.

Vsa investicija bo vredna od 300 do 400 milijard starih dinarjev, kar bo odvisno od moči. Krška nuklearna elektrarna bo imela moč od 630 do 850 megavatov. Pet let po podpisu predpogodbe naj bi elektrarna dala prvo energijo. Računamo lahko torej, da se bo to zgodilo sredi 1978.

Že hrvaško-slovenski sporazum predvideva, da bosta v prvi etapi zrasli dve nuklearni elektrarni. Za Krškem zdaj raziskujejo prostore za novo lokacijo. Brzkone bodo izbrali prostor med Zagrebom in Siskom. Popolnoma jasno je, da tudi pri

nas take elektrarne na uran ne bodo eksperiment ali nekaj enkratnega.

OVRŽENE BOJAZNI

V zadnjih mesecih je bilo zaradi neznanja ali pa iz zlonamernosti več vprašanj, ki so izražala bojazen za življenje ljudi ob takih elektrarnah.

Sevanju smo izpostavljeni vsepovsod: s hrano, ki jo jemo, z vodo, ki jo pijemo, s tlemi, po katerih hodimo, ali s soncem, pod katerim se sončimo. Človek, ki živi na nadmorski višini 0 m, dobi letno 100 do 125 miliremov sevanja. Tisti pa, ki bo živel blizu nuklearne elektrarne, bo dobil en milirem več na leto. Naj povemo s primerom: to je manj, kot če bi z letalom potovali v Pariz!

Tudi za Savo se ne gre bati. Klasična elektrarna bi jo tudi segrevala, čeprav malo manj, ker se tam del toplote izgubi skozi dimnik. Toda ekologija reke se ne bo spremenila.

So nuklearne elektrarne nevarne? Niso! Gorivo v njih ne more eksplodirati, sicer pa je odveč razlagati: Bela hiša, kjer žive ameriški predsedniki, je komaj 4,5 km od ene izmed nuklearnih elektrarn...

Nuklearne elektrarne načrtujejo za uporabo 25 do 30 let. Doslej sicer še nobena taka elektrarna ne obratuje toliko časa, vendar pa so strokovnjaki pred začetkom proizvodnje z obsežnimi preučevanji prišli do takih rezultatov, da danes tisti, ki elektrarne opremljajo, zagotovijo uporabo za vso življenjsko dobo nuklearne elektrarne. Ko se bo življenjska doba iztekla, pričakujejo strokovnjaki, bo večina objektov ponovno izkoriščena, sama reaktorska zgradba pa bo zaprta ali pa jo bo moč uporabiti za skladišče radioaktivnih odpadkov.

TO NI BOMBA!

V zgodovini industrijskega razvoja na svetu je običajno prišlo do nesporazumov ob novih tehničnih napredkih. Spomni-

mo se železnice, izmeničnega toka, avtomobila, letala in celo navadnega kolesa! Pri atomskih centralah je kajpak bojazen še hujša, saj se je prva oblika nuklearne energije svetu pokazala v najbolj rušilni moči — kot atomska bomba, ki je zgrmela na Hirošimo in Nagasaki.

Toda znanstveno in odgovorno delo lahko tudi to energijo uporabi v take namene, ki koristijo človeku. Človek je dovolj

OD URANA DO ELEKTRIKE

Nuklearni reaktor, parna turbina in generator električnega toka so sestavni deli nuklearne elektrarne. Reaktor daje toplotno energijo, turbina jo pretvarja v mehansko delo za pogon generatorja, s čimer se dobi električna energija.

V reaktorju se s fisijo osvobaja toplotna energija iz nuklearnega gradiva (na primer iz izotopa urana U-235). Ohlajena voda, ki pod cirkularno črpalko obkrožuje reaktorja, prevzema to toploto. Zaradi visoke temperature voda izpareva, para pa gre pod pritiskom (na primer 70 atmosfer) v turbino visokega pritiska.

Iz te turbine gre para v turbino nizkega pritiska, popolnoma izkoriščena para pa gre v kondenzator, kjer se spet pretvori v vodo. Ta voda se meša s svežo in se potem kot ohlajena voda spet uvaja v reaktor. Generator električne energije je neposredno vezan na sistem parnih turbin.

pameten, da lahko tudi atomsko energijo izkoristi v svoj prid. Zato jedrska elektrarna ni atomska bomba, ampak pomoč za življenje. J.SPLICAL

Na fotografiji: reaktorska stavba z zaščitnim hramom in reaktorsko posodo ter toplotnim izmenjevalcem. Pogled v prerez 1200 megavattne elektrarne, kakršno je — v manjši obliki — prijavila na natečaj neka zahodnonemška firma.

Minuli teden je na tej strani Slavko Kocjan z republiškega sekretariata za zakonodajo razložil novosti osnutka zakona o kmetijskih zemljiščih, v današnjem, drugem nadaljevanju pa je na vrsti osnutek zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij.

Slavko Kocjan

novosti, ki jih prinašata ZEMLJIŠKA ZAKONA

Za dedovanje zemlje, predvsem pa za dedovanje kmetij, bodo veljala druga načela, kot so do sedaj. Nova ureditev pomeni poseg v tradicijo zakonske ureditve dedovanja, čeprav so nekatera načela, ki jih skuša osnutek uzakoniti, že živele ponekod v Sloveniji. Marsikje so namreč že ravnali tako, da so kmetije kot gospodarske enote prenašali na naslednike čimbolj neokrnjeno in da so nekateri dediči prav zaradi tega tudi odrekli dedovanju.

Problem nedeljivosti kmetije kot gospodarske enote ni značilen le za naše razmere, poznajo ga tudi drugod, na Poljskem, v Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji itd.

ZOPER DROBITEV KMETIJ

Razen izhodišč za zakonodajo o kmetijskih zemljiščih, ki smo jih že navedli, naštejmo še nekaj pomembnih razlogov, ki terjajo, da tudi pri nas uredimo to vprašanje. Predvsem je to drobitev kmetij. Leta 1931 je merila povprečna kmetija v Sloveniji 8,3 ha, v letu 1969 pa le 6,2 ha. Kmetije, manjše od 5 ha, zavzemajo po številu 58,6-odstotni delež, po skupni površini pa samo 16,7-odstotni delež. Prevzem kmetij je v sedanjem sistemu dedovanja zelo neugoden za dediča prevzemnika, saj mora izplačati zelo velike dedne deleže. Zato dedič — pravzemmik ne more vlagati denarja v modernizacijo kmetije, temveč se mora večkrat celo zadolžiti, da izplača deleže. Poleg tega bi nadaljnja drobitev kmetij še oteževala proizvodno sodelovanje med kmeti in organizacijami združenega dela, saj na majhnih površinah ni mogoče uvajati produktivne blagovne proizvodnje in moderne tehnologije.

Po osnutku bo imel zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij trojen namen:

- omejeval bo prehod kmetijskega zemljišča v last tistih, ki zemlje ne obdelujejo,
- preprečeval bo drobitev določenih kmetij kot gospodarskih enot in omogočal bo prevzem kmetij pod pogoji, ki dediča — prevzemnika kmetije ne bodo preveč obremenjevali.

KAJ JE SPLOH KMETIJA

Ena od najpomembnejših določb osnutka zakona je opredelitev pojma kmetije, ki naj bi bila zavarovana pred drobitvijo ob dedovanju. Ni namreč primerno, da bi varovali pred drobitvijo vsako kmečko gospodarstvo, temveč samo tako, s katerim bi lahko dosegli prej omenjene cilje. Dostavimo naj, da bi v primeru, če bi pred drobitvijo varovali vsako kmečko gospodarstvo, preveč utrjevali in ohranjali že tako in tako neugodno posestno strukturo na našem podeželju.

Pri opredelitvi pojma kmetije pa se pojavlja več vprašanj, predvsem, ali naj bi za vso Slovenijo veljalo enotno merilo za določitev zavarovane kmetije. Menimo, da to ne bi ustrezalo, saj je v različnih predelih različen tempo „praznjenja“ podeželja in različna kakovost zemlje. Velika razlika je, ali ima kmet 3 ha slabih travnikov ali pa 3 ha vinogradov.

Določitev pojma kmetije, ki je zavarovana pred drobitvijo v primeru dedovanja, je pomembna tudi zato, da lastniki kmetij vedo, kako lahko v oporoki razpolagajo s kmetijo. Iz teh razlogov in pa zato, ker je potrebno upoštevati pri

opredelitvi pojma zavarovane kmetije še druge družbene interese, določa osnutek, da kmetije določijo občinske skupščine z odlokom na predlog kmetijskih zemljiških skupnosti. Da pa bi bila pri tem zagotovljena vsaj načelna enotnost, je po osnutku potrebno upoštevati:

- občinski prostorski plan,
- možno ogroženost smotrnega izkoriščanja kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki bi bila posledica drobitve kmetije,

- možno otežkočanje proizvodnega sodelovanja z organizacijami združenega dela zaradi drobitve kmetije in s tem zmanjšanje kmetijske proizvodnje.

- družbeni interes na ohranitev določenih kmetijskih in gozdnih gospodarskih enot, zlasti glede varstva okolja, njihove pomembnosti za splošni ljudski odpor, njihovo ohranitev iz zgodovinskih in kulturnih razlogov ter podobno, in
- če je potrebno preprečevati drobitve kmetije iz drugih pomembnih razlogov.

Vse kmetije bi morale biti zabeležene v posebnem registru na občini in morda tudi v zemljiški knjigi. Vendar določitev zavarovanih kmetij ne bi bila dana enkrat za vselej. Občinske skupščine bodo morale po potrebi najmanj na vsakih 5 let pregledati register zavarovanih kmetij ter ga uskladiti z merili, ki smo jih navedli. Pri tem se bo seveda mnogokrat zgodilo, da bodo nekatere kmetije brisali iz registra ali vpisali nove.

NEDELJIVOST IN PREVZEM

Nedeljivost kmetij je po osnutku zavarovana s tem, da jo lahko praviloma deduje samo en dedič. Izjemi sta samo dve:

- kmetijo lahko na podlagi oporoke dedujeta zakonca in
- kmetija se sme razdeliti, če je več dedičev, kmetov, ki že imajo svoje kmetijsko zemljišče.

Osnutek rešuje tudi primer, če ne bi bilo dediča, ki bi bil sposoben dedovati kmetijo, in sicer takole:

- najprej naj bi skušala kmetijska zemljiška skupnost poiskati prevzemnika kmetije. Če prevzemnika kmetije ne bi mogli dobiti v roku enega leta, bi postalo kmetijsko zemljišče družbena lastnina. Če se kmetijska zemljiška skupnost v skladu z občinskim prostorskim načrtom odreče kmetijskim zemljiščem, pa bi dedovali dediči po sedaj veljavnih predpisih.

Seveda bosta morala prevzemnik kmetije oziroma kmetijska zemljiška skupnost plačati prevzemno ceno, za kakršno bi se dogovorili z dediči. Če se ne bi sporazumeli o višini prevzemne cene in o rokih plačila, bi o tem odločilo sodišče po pravičnem preudarku, upoštevaje pri tem gospodarsko zmožnost kmetije in velikost bremen. Rok za plačilo prevzemne cene ne bi smelo biti daljši od pet let. Rok za plačilo prevzemne cene ne bi smel biti daljši od pet let. Posloplja, kmetijsko neobdelovalno zemljišče, ki ni pomembno za

kmetijsko proizvodnjo, kmetijske priprave, orodja in živina ter objekti kmetijskega turizma ne postanejo družbena lastnina, ampak jih dedujejo dediči po splošnih predpisih.

KDO BO DEDIČ

Osnutek zakona loči, ali pride do dedovanja na podlagi zakona ali pa na osnovi oporoke. Pri tem naj pojasnimo, da pride do dedovanja po zakonu, če je zapustnik umrl, ne da bi napravil oporoko, ali pa če je

oporoka neveljavna. Nadalje se deduje po zakonu, če v oporoki postavljeni dedič ni preživel zapustnika, če je dedič nesposoben za dedovanje ali če se je dedičini odpovedal, pa za takšen primer zapustnik ni postavil druge osebe za dediča, in končno v primeru, če v oporoki dedič ni bil postavljen.

Če pride do dedovanja kmetije na podlagi zakona, moramo zaradi načela nedeljivosti kmetije določiti dediča prevzemnika. Ta se v takem primeru določi tako, da najprej deduje kmetijo zapustnikov zakonec. Če tega ni ali če se dedovanju odpove, potem deduje kmetijo tisti dedič, ki ga soglasno določijo vsi dediči. V primeru pa, da se dediči ne sporazumejo, določi prevzemnika kmetije sodišče, ki pri svoji odločitvi upošteva vse okoliščine, ki so za to pomembne.

Dedič — prevzemnik kmetije mora izpolnjevati posebne pogoje. Osnutek določa, da je to tisti dedič po splošnih predpisih o dedovanju, ki ima namen obdelovati kmetijsko zemljišče z osebnim delom. Pri tem ima prednost tisti, ki je svoj namen izkazal s tem, da je bodisi na kmetiji delal oziroma se usposobil za obdelovanje kmetijskih zemljišč, bodisi s svojim trudom, zaslužkom ali kako drugače prispeval k ohranitvi oziroma izboljšanju proizvodnih zmogljivosti kmetije.

Pravice drugih dedičev so pri dedovanju kmetije drugačne kakor pa po splošnih predpisih o dedovanju, in sicer v treh primerih. Najprej se dedni deleži po zakonu zmanjšajo na polovico, tako da dedujejo ti dediči nujne deleže. Primer: če je zapustnik zapustil dva otroka, bi po splošnih predpisih o dedovanju dedovala vsak eno polovico, po osnutku pa deduje tisti, ki ne deduje kmetije, samo četrtino, kar ustreza nujnemu deležu po splošnih predpisih o dedovanju. Nadalje pravi osnutek zakona, da imajo pravico do dednega deleža samo zapustnikovi otroci in posvojenci ter zapustnikovi starši. Te določbe imajo namen zmanjšati obveznosti dediča — prevzemnika kmetije.

V zvezi z načelom nedeljivosti kmetije pa prinaša osnutek zakona še tretji primer odstopanja od splošnih predpisov o dedovanju. Osnutek namreč določa, da se dedni deleži spremenijo v terjatve proti dediču prevzemniku. To, z drugimi besedami povedano, pomeni, da dediči dedujejo svoj dedni delež v denarju, ne pa v zemljišču.

V zvezi z dednimi deleži tistih dedičev, ki kmetije ne dedujejo, je treba omeniti še, da lahko sodišče te deleže na zahtevo upravičencev zveča ali pa zmanjša iz socialnih razlogov oziroma zaradi gospodarske sposobnosti kmetije.

ZAŠČITA MLADOLETNIH

Mladoletne dediče štiti

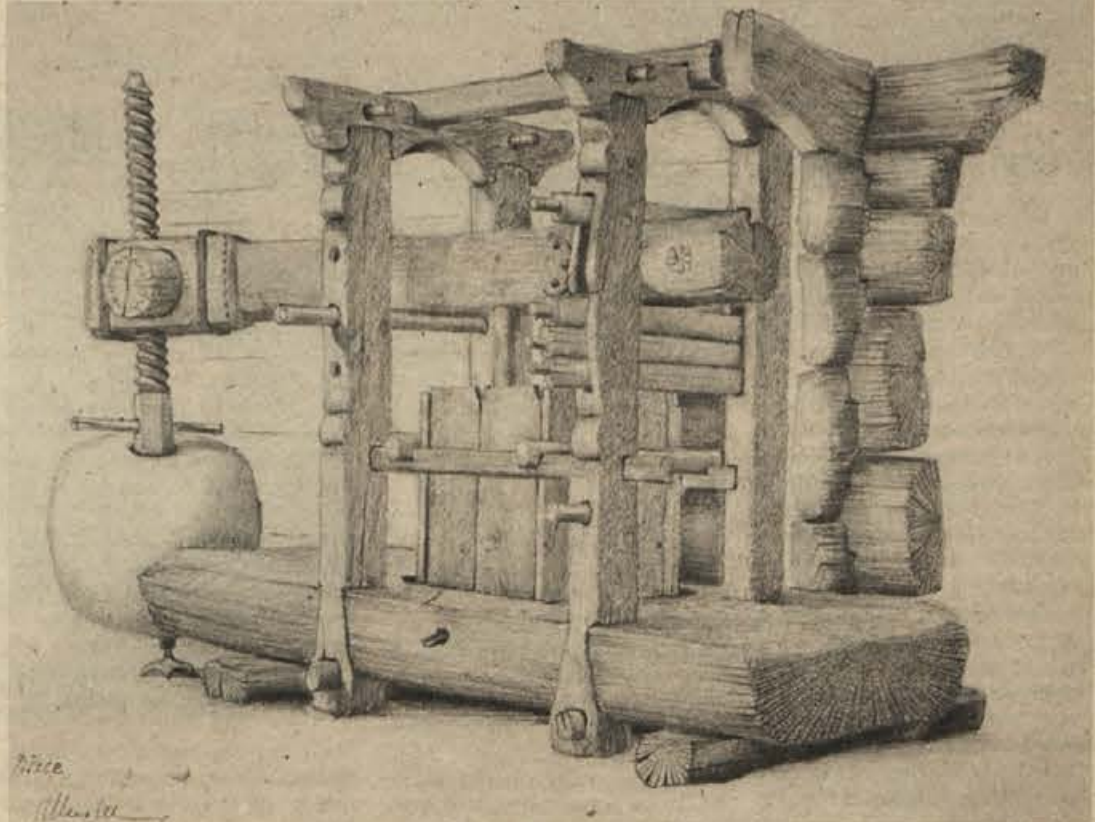
osnutek na dva načina. Prvi način je v tem, da se lahko v primeru, ko kmetije ne deduje zapustnikov zakonec, na predlog odloži določitev dediča prevzemnika kmetije, dokler ne postanejo vsi zapustnikovi otroci ali posvojenci polnoletni. S tako odložitvijo določitev dediča prevzemnika kmetije skušamo doseči, da ne bi bil prikrajšan tisti mladoletni dedič, ki bi sicer izpolnjeval pogoje za dediča kmetije. Drugi način varstva mladoletnih dedičev pa je v tem, da je dedič prevzemnik kmetije v primeru, ko ni bila odložena določitev dediča, dolžan mladoletnega dediča uposobiti za samostojno življenje, in to primerno gospodarski zmožnosti kmetije.

Pri pravicah dedičev, ki ne dedujejo kmetije, moramo omeniti še, da se tem dedičem ne glede na zapustnikovo voljo vračuna v dedni delež vse, kar se sicer vračuna v dedni delež po splošnih predpisih o dedovanju, ki urejajo vračunanje daril in volil. Tako se vračuna v dedni delež poleg daril in volil tudi izdatki, ki jih je imel zapustnik s šolanjem, ki presega obvezno šolanje.

Nadaljnja pomembna določba osnutka zakona je tudi, da zapustnik ne more odpustiti dedne nevrednosti dediču, če je do dedne nevrednosti prišlo zato, ker se je tak dedič hujše pregrešil zoper dolžnosti preživljati zapustnika, ki ga je bil po zakonu dolžan preživljati, kakor tudi tistemu, ki ni hotel dati zapustniku potrebno pomoč. Ta določba je še posebej upravičena, če je morala družba skrbeti za zapustnika, dedič pa se bo pojavil samo, da bi kaj dedoval.

Osnutek ima tudi določbo, ki varuje tiste dediče, ki kmetije ne dedujejo, pred morebitnim spekulativnim prevzemom kmetije. Zgodilo bi se namreč lahko, da bi kak dedič kmetijo prevzel in jo nato prodal, pri tem pa užival ugodnosti glede izplačila dednih deležev, ki veljajo za tiste dediče, ki imajo namen obdelovati kmetijsko zemljišče. Za tak primer določa osnutek zakona, da mora dedič sodeščem na njihovo zahtevo doplačati razliko tako, da niso prikrajšani glede dednih deležev, ki bi jih sicer dobili, če bi dedovali po splošnih predpisih o dedovanju.

Navedenih določb se mora držati zapustnik tudi pri oporoki. Predvsem ne sme tako razpolagati z volili, da bi dediča kmetije prekomerno obremenjeval. Poleg tega pa načela, ki smo jih omenili, veljajo tudi za pogodbe o izročitvi in razdelitvi premoženja za življenje, darilne pogodbe in pogodbe o dosmrtnem preživljanju. Tudi v teh primerih namreč ni mogoče razpolagati s kmetijami v nasprotju z določbami osnutka.

Miro Kugler: PREŠA V PISECAH (grafika, 1973)

Na reviji bo nastopilo trinajst otroških in mladinskih zborov iz krške občine in gostje iz Šmarij pri Jelšah - Skupaj: 670 mladih pevcev

Veliko jih bere

Na osnovni šoli v Kočevju tekmuje letos za pridobitev Levstikove bralne značke kar 676 učencev. V ponedeljek, 7. maja, so mladi bralci pridelali zaključno slovesnost. Tej kulturni prireditvi je kot gost prisostvoval tudi slovenski pisatelj Smiljan Rozman, ki je odgovarjal na številna vprašanja mladih ljubiteljev slovenske knjige. Število tekmovalcev je vsako leto večje in tako si je letos zaslužilo bralne značke kar 422 učencev. Od teh je 7 mladincev, ki tekmujejo že osmo leto. Podeljenih pa je bilo 125 cicibanovih, 102 bronastih, 119 srebrnih in 76 zlatih bralnih značk. Samo diplome pa je prejelo 254 učencev. Ti uspehi oziroma rezultati so lep dokaz, da je med pionirji veliko zanimanja za dobre knjige.

V. I.

BRALCI SPRAŠUJEJO PO ŠKALERJEVI KNJIGI

Pojudnoznanstveno delo o kmečkih puntih „Boj za staro pravdo“, ki ga je napisal Stanko Škaler, ravnatelj Posavskega muzeja v Brežicah, je bila minule dni tretja najbolj iskana knjiga Državne založbe Slovenije, ki je tudi poskrbela za natis. Pred njo sta se uvrstila le dva priročnika.

V KOZINOV SPOMIN

Glasbena šola Marjana Kozine v Novem mestu posveti vsako leto zaključni nastop pokojnemu skladatelju in akademiku Marjanu Kozini, po katerem se imenuje. Ta bo letos 8. junija v Dolenjski galeriji, kjer se bodo občinstvu predstavili najboljši solisti in zbori. Pred tem se bodo samostojno predstavili posamezni oddelki glasbene šole. Tako bo 29. maja v Domu kulture večer harmonikarjev glasbene šole, na katerem bo izvajalo skladbe 29 učencev, ki se uče harmonike. Dan kasneje se bodo na interni prireditvi predstavili učenci, ki se uče klavirja. 5. junija pa bo klavirski večer, posvečen skladatelju Griegu.

S FILMOM NA FESTIVAL

Člani Foto-kino kluba osnovne šole Kočevje pripravljajo za IX. republiško srečanje pionirjev-kino-amaterjev film „Raziskovalci“. Snemati so ga začeli že lani, vendar ga niso dokončali do festivala v Izoli. Film prikazuje dogodke in slike iz življenja pionirjev v naravi, govori o njihovi iznajdljivosti, radovednosti in spretnosti mladih „junakov“. Posneli so ga v bližini Mestnega vrha na Stojni. Srečanje pionirjev-filmarjev bo 8. in 9. junija v Zagorju ob Savi, film pa morajo poslati z vso opremo v Pionirski dom v Ljubljano do 15. maja.

Mali kulturni barometer

KRŠKO: GALERIJA ODPIRA VRATA – Junija bo v hramu umetnosti nasproti Valvasorjeve hiše druga likovna prireditve, odkar se je galerija pred kratkim spet odprla: za Miho Malešem se bo z 20 olji na platnu predstavil Marino Mahnič iz Seče pri Portorožu, slikar krajine in doživeti.

PRIJAVLJENIH 20 OKTETOV – Za veliko revijo zborovskega petja poleti v Sentiernerju se je prireditev v Sentiernerju prijavilo do roka 20 slovenskih oktetov. Zelja, da bi pelo 25 oktetov, se ni uresničilo.

MIKAVNA PONUDBA – V Novo mesto je prišla mikavna ponud-

ba: ljubljanska Opera je pripravila nastop baletnih solistov Metke Meša in Janeza Mejača ter basistov Ivana Sancina in baritonista Andreja Rupnika, ki bi ga spremljal koncertni orglar prof. Hubert Bergant. V Novem mestu zatrujejo, da bodo ponudbo najbrž sprejeli, saj nočejo zamuditi take priložnosti.

SOLISTI V CRNOMLJU – Ob koncu minulega tedna je priredila Glasbena mladina za učence in dijake Bele krajine dva koncerta: povabili so tenorista Mitjo Gregorčiča, klaviristko Nado Oman in klarinetista Alojza Zupana.

NOVO MESTO: V GOSTEH TRŽACANI – „Kadar se ženski jezik zasuče“ je naslov komediji, ki jo bo Slovensko ljudsko gledališče iz Trsta uprizorilo 28. maja na novo-mestnem odru v okviru abonmajskih predstav, ki jih tu gojijo že več let. Tržčani so v Novem mestu že večkrat gostovali in so bili vselej prisrčno sprejeti.

BREŽICE: MIRO KUGLER SLIKA PUNT – Kmečki panti so zamikali tudi akademskega slikarja Mira Kuglerja, da je v svojem skromnem ateljeju v Brežicah napol platno in začel slikati spopad kmetov in graščinskih najemnikov pred 400 leti. „Delo mi počasi nastaja. Ze sama kompozicija je taka, da zahteva ure in ure študija,“ je dejal.

NOVO MESTO: „PREPROSTE BESEDE“ – Literarni krožek posebne šole v Šmihelu že drugo leto izdaja glasilo „Preproste besede“. Nedavna dvojna številka je bogata najrazličnejših kratkih spisov in risbic, ki so jih napisali učenci od četrtega do osmega razreda. Pišejo o domu, šoli, kaj radi delajo in podobno. Ne manjka tudi humorja. Naslednji ocvrek iz rubrike Za smeh zasluži, da ga omenimo vsaj na tem mestu: Jože je svoj spis o poklicu končal takole: „Po končani šoli bi rad postal avtomehnik, da bi goja privijal in podmazoval avtomobile.“

Jutri »Dedinja«

V Novem mestu je po dolgih mesecih napovedana prva domača premiera: jutri od 20. uri se bo amatersko gledališče pri DPD Dušan Jerb predstavilo z romantično dramo „Dedinja“ pisateljev R. in A. Goetz. Pod režijskim vodstvom Rika Urha, ki je pripravil tudi sceno, bodo igrali: Zvonka in Jože Falkner, Milan Bratož, Mira Lutman, Jože Bračička, Majda Rodič, Staša Vovk in Danja Bajc.

Predstavo si bo ogledala in jo ocenila republiška žirija: novomeška „Dedinja“ se poteguje za nastop na srečanju amaterskih gledaliških skupin Slovenije (prihodnji teden v Kočevju), čeprav je rok za prijave že potekel.

400-letnico hrvaško-slovenskega kmečkega upora bodo v krški občini proslavili še z eno kulturno prireditvijo: v soboto, 19. maja, se bo na brestaniškem gradu ob 15.30 (ob slabem vremenu pa pol ure kasneje v domu krške Svobode) začela velika pevška revija, na kateri bo nastopilo trinajst otroških in mladinskih pevskih zborov (s 607 pevci) iz krške občine ter kot gost mešani pevski zbor osnovne šole Šmarje pri Jelšah, ki ga vodi Vlado Modic.

Sodelovali bodo: otroški zbor s Senovega (55 pevcev, zborovodja Janez Ceglar), otroški zbor leskovaške šole (50, Aleksandra Gajšek), otroški zbor vzgojnovarstvene ustanove in cicibanov senoveške šole (45, Ivanka Dermač), otroški zbor z Velikega Podloga (40, Zdenka Žičkar), otroški zbor brestaniške šole (40, Marija Dugal), otroški zbor osnovne šole Jurij Dalmatin iz Krškega (50, Erika Lapuh), otroški zbor iz Koprivnice (40, Adolf Moškon);

Mešani pevski zbor z Rake (45, Justina Molan), mešani zbor iz osnovne šole v Podbočju (30, Ivanka Maksi), mešani zbor koprivniške šole (45, Adolf Moškon), mešani zbor krške šole (67, Erika Lapuh) mešani zbor senoveške šole (63, Janez Ceglar) in mešani mladinski zbor iz Koprivnice (35 pevcev, zborovodja Adolf Moškon).

Vsak zbor bo zapel po tri pesmi, združeni otroški in mladinski pevski zbori dve, združeni mladinski zbori pa sedem pesmi (R. Hrovatin: Kralj Matjaž, N. Hercigonja: Matija Gu-

bec, R. Simoniti: Puntarska, R. Gobec: Pesem bratstva in enotnosti, V. Mišelčič: Domovina naša je svobodna, P. Šivic: Zapijmo slavospev in R. Gobec: Lepo je v naši domovini biti mlad). Združene mladinske zborje bodo vodili Erika Lapuh, Adolf Moškon in Janez Ceglar. Pri klavirju bosta Marjana Požun in Metka Jovanovič, v skupnem sporedu pa bo sodelovala tudi združena godba Senovo-Krško pod vodstvom Maska Umeka.

GODBO SNUJEJO

Dolenjska bo dobila novo pihalno godbo: snujejo jo v Sentiernerju, kjer so se za tak orkester zavzeli zlasti delavci, zaposleni v Iskri. Za vaje se je prijavilo 25 mladih, dobili pa so tudi že nekaj instrumentov.

DOLENJSKO POLETJE 73:

Pridejo Francozi

Koncert pevskega zbora Lyon de Cigale bo 1. junija ob 20. uri pri »treh gobah« na Otočcu

Nastop znanega zbora iz Lyona bo nedvomno prijetna pozivitvev letošnjih tradicionalnih poletnih kulturnih prireditvev, ki jih v novomeški občini organizira Zavod za kulturno dejavnost pod imenom Dolenjsko poletje.

Za pevci Lyon de Cigale, ki bodo začeli Dolenjsko poletje 73, bodo 10. junija nastopili na Otočcu znani plesalci iz Ljubljane in Muenchna na turnirju, ki bo tudi svojevrstni zanimivost za obiskovalce.

14. junija pa se bo začelo v Šmarjeških Toplicah tradicionalno filmsko gledališče. Za letni kino so predvideli štirinajst predstav, Računajo, da bodo gostom filmskega gledališča med drugim pokazali tudi izbor najboljših slovenskih kratkih filmov.

Čeprav je spored prireditev letošnjega Dolenjskega poletja šele v osnutku, je že znanih še nekaj nastopov. Tako bodo obiskovalci lahko

videli na odru mlade novomeške baletnice in prislunili zabavnemu večeru z Veselimi planšarji ter pevcem Janezom Jeršinom.

V PONEDELJEK V ŠEŠKOVEM DOMU V KOČEVJU:

Fanfारे za najboljše odre

Prihodnji teden se bo v kočevskem kulturnem domu zvrstilo šest gledaliških skupin: iz Hotinje vasi, Kamnika, Trsta, Ljutomera, Maribora in Jesenic – Srečanje bo v počastitev 30-letnice zbora odposlancev

Srečanje najboljših amaterskih gledaliških skupin Slovenije bo od 21. do 26. maja. Predsednik odbora za organizacijo tega srečanja Julij Plut je povedal:

„Rok za prijavo je potekel, zato smo že lahko izdelali razpored prireditev. 21. maja nastopi KUD „Milka Zorec“ iz Hotinje vasi pri Mariboru z igro „Veriga-ketna“, 22. maja KUD „Solidarnost“ iz Kamnika z igro „Tolmun in kamen“, 23. maja Slovensko amatersko gledališče Trst z igro „Povečevalno steklo“, 24. maja KUD „Ivan Pavčič“ iz Ljutomera z „Manevri“, 25. maja amatersko gledališče „Slava Klavora“ iz Maribora z igro „Tramvaj poželenje“ in 26. maja amatersko gledališče „Tone Cufar“ z Jesenic s „Snaho“.

Vse prireditve bodo ob 19.30 v Šeškovem domu v Kočevju. Vstopnice bodo po 10,8 in 6

NOV ZIDARJEV ROMAN

Eden najplodovitejših (in tudi branih) slovenskih pisateljev Pavle Zidar je za Državno založbo Slovenije napisal kratek roman s simboličnim naslovom „Starozavezna zgodba“. Delo, ki naj bi izšlo letos, je himna o vzponu ljubezni in zgodba o njenem banalnem padcu. Za tekst je značilna skrita polemčnost do tistih bralcev in kritikov, ki so v dosedanjih Zidarjevih ljubezenskih zgodbah videli karkoli nespodobnega.

JUBILEJ „MOJE KNJIŽNICE“

S knjižno zbirko MOJA KNJIŽNICA je segla založba Mladinska knjiga tja, kamor se solar in dijak vedno znova zatekajo – k obveznemu domačemu in šolskemu branju, pa tudi za tekmovalja za bralne značke. Doslej je izšlo v treh letnikih že 100 knjig, ki so razdeljene po razredih.

V šolskem letu 1972-73 je izšel četrti letnik s 14 knjigami. Če jih naštejemo samo po razredih, nam že imena avtorjev kot naslovi izbranih del povedo, kako dragoceno branje se zbira v knjižnici naših solarjev. Tako so izšle:

za 2. razred – OTROŠKE PESMI-CE Frana Levstika, O PSICU IN MUCI Josefa Čapka; za 3. razred – BILO JE NEKOČ... Frana Milčinskega in Koroške pripovedke; za 4. razred – UHAC IN NJEGOVA DRUŠČINA Branke Jurca ter GO-SPOD HUDOURNIK Franca S. Finžgarja; za 5. razred: ERAZEM IN POTEPUH Astrid Lindgrenove ter PRIPOVEDKE IZ DAVNINE Ivane Brlić-Mazuranič; za 6. razred – PETELINJE PERO Venceslava Winklerja in VELIKI POTEPUH Milivoja Matošca; za 7. razred – TARAS BULBA Nikolaja V. Gogolja ter BAJKE IN POVESTI Janca Trdine; za 8. razred – V GAJU ŽIVLJENJA Cirila Kosmača in TRIJE MOZJE V COLNU Jerome Klappa Jerome.

Zaključne slovesnosti letošnjega tekmovalja za bralno značko v Kočevju se je udeležil tudi pisatelj Smiljan Rozman (sedi v prvi vrsti v sredini), ki je odgovarjal na vprašanja solarjev. (Foto: F. Brus)

Likovna razstava o puntih v avli bršlinske šole je ena prvih tvorstv na Dolenjskem. Prikazane so najrazličnejše grafike in kipci, ki so jih učenci izdelali pod vodstvom likovnega pedagoga kot ilustracije k Askerčevi baladi „Tlaka“. (Foto: Sandi Mikulan)

in, stojišča po 3 din. Nastopaj najboljša amaterska gledališča iz vse Slovenije, ki so zmagala na izbornih področnih tekmovanjih. Srečanje je ena izmed prireditev, posvečenih 30-letnici Kočevskega zbora, ki jo praznujejo

J. P.

ZA REVIJO ŠELE PET PRIJAVLJENIH

Odziv na razpis za občinsko revijo otroških in mladinskih pevskih zborov, ki bo 17. junija v Novem mestu, se je prijavilo šele pet zborov: iz Otočca, Šmarjete, Skočjana, Dolenjskih Toplic in zbor cicibanov iz glasbene šole Marjana Kozine. Prireditelji pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij upajo, da bodo za revijo pridobili še nekatere šolske zborje.

NA BAZI 20: „AVNOJ 1943“

Stalno dokumentarno razstavo na temo AVNOJ 1943 bodo odprli na Bazi 20 predvidoma 25. maja, na dan mladosti oziroma 81. rojstni dan predsednika Tita.

pedagoški kotiček

DVE VAŽNI ZAHTEVI ZA DOBRO PISANJE

Dobro lahko pišemo samo tedaj: 1. če imamo kaj povedati in želimo to sporočiti drugemu, 2. če razpolagamo s sredstvi, da izrazimo tisto, kar želimo povedati.

Če zanemarimo v šoli prvo pravilo, potem navajamo učenca na prazno blebetanje. Če zanemarimo drugo pravilo, tedaj postavljamo učence pred nemogoče naloge, ker ne morejo oblikovati svojih misli.

Jelica Zorman

PO ČEM SPOZNA MO, DA JE OTROK V DUŠEVNI STISKI

Notranjega doživljanja, otrokovih misli, čustev in bojazni ne moremo direktno opazovati, lahko nanje le sklepamo iz njihovega vedenja. Ker izjemno doživlja, se otrok tudi izjemno vede in iz njegovega izjemnega vedenja lahko sklepamo, da z njegovim čustvovanjem nekaj ni v redu. Znaki otrokove stiske: zmanjšana umska zmogljivost, okrnjena učna in delovna zmogljivost, motnje v koncentraciji in težave pri računstvu okrnjena učna in delovna zmogljivost, metnje v koncentraciji in težave pri računstvu ob siceršnji zadostni umski zmogljivosti.

L. in M. Bregant: Otroci v stiski

KDAJ POHVALA, KDAJ GRAJA?

Pohvala in priznanje imata v splošnem večjo in trajnejšo spodbudno moč kot pa graja in kazen!

Prepogostna ali glede na otrokovo delavnost pretirana hvala ni uspešna. Neprestano grajanje in kaznovanje pa otroku prej jemlje voljo in veselje do učenja, kot pa ga spodbuja. Zdrava zahtevnost, ki upošteva otrokove zmogljivosti in ne skopari s priznanjem in pohvalo, bo vsekakor najboljša metoda. V primerih, ko gre za malomarnost in neupravičeno popuščanje pri učenju, pa je ta zahtevnost lahko tudi precej ostra in nepopustljiva.

J. Valentinčič: Kako pomagamo otroku pri učenju

Po zaslugi odličnih iger novomeških košarkarjev postaja ta šport v Novem mestu vse bolj popularen. Sobotni derbi z Vrhniko si je ogledalo kar 800 gledalcev. Na sliki: skok Novotekovega centra Ivančiča na propagandni tekmi v Kočevju.

rokomet

Usoda Brežic zapečateni?

Sevničani so zmagali z Mehaniko, Brežičanke uspešno prestale preizkušnjo v Zagrebu, Ribnica v Radgoni; Brežičani tepeni doma

Sevničani so prišli do novih točk v borbi z Mehaniko, vendar pa lahko že v naslednjem kolu spet zdrknejo na predzadnje mesto. Če pa bodo premagali Split v gosteh, potem se bodo otresli moreče skrbi o izpadu. Do konca je še pet kol — dovolj časa za uspehe in tudi za grenka presenečenja. Brežičanke so se zbudile ob pravem času: v Zagrebu so premagale Metalac in tako lahko mirno pričakujejo naslednje tekme. Ribničani so se z novo zmago približali vrhu, vendar pa kaj več od drugega mesta ob zanesljivi igri Šoštanjca ne bodo mogli doseči. Zato pa so Brežičani pravzaprav že izobesili črno zastavo, potem ko so izgubili tudi drugo tekmo proti neposrednim tekmeccem za obstanek v ligi. Ob taki igri jih zdaj zares lahko reši samo še — čudež...

Sevnica - Mehanika 25:18

Gostje iz Metkovičev so sicer po polovici tekme vodili z dyema goloma prednosti, a so jih v nadaljevanju domačini, potem ko so zaigrali globljo obrambo, hitro ujeli in tudi poveli. Gostje so potem delovali neurejeno in utruženo, domačini pa so se popolnoma razigrali in so na koncu zmagali celo s sedmimi goli razlike. Zanimivo je, da so v prvem polčasu igralci Mehanike vodili s petimi goli! Pri strelu je bil Trbovc, ki je dal kar 14 golov.

Sevnica: Širk, Papež, Simončič, Krnc, Jurišič, Bizjak, Svazič 3, Koprivnik 2, Štojs 2, Silc 4, Trbovc 14, Možic.

E. R.

Brežice: Zorko, Hribernik, Molan 4, Štauber, Bah, A. Mišič 2, Smerkolj, V. Mišič 4, Engel, Toplak, Grahek, Lipej.

Brežice - Polet 15:22

Domačini so v tekmi, ki je bila pomembna za obstanek v slovenski ligi, vodili najprej z dvema goloma prednosti, vendar pa so bolj zbrani gostje kmalu izenačili in rezultat obrnili v svojo korist. Po odmoru so bili gostje gospodarji na igrišču in so prednost povečali, tako da so zanesljivo zmagali s sedmimi goli razlike. Po tem porazu imajo Brežičani le malo upanja, da bi tudi v prihodnji sezoni še igrali v slovenski ligi.

Brežice: Skočaj, Rovar, Vervega 3, Stangelj 1, Buzančič 2, Bosina, Božič 2, Zore 1, Zagode, Gorišek 4, Setinc 2, Rožman.

V. P.

Radgona - Ribnica 21:28

Domačini so po tekmi tožili, da so naredili preveč napak in da so igrali nepričakovano slabo. Imeli so tudi nekaj smole, vendar pa je sedem golov razlike hkrati dovolj zgovorno potrdilo, da so Ribničani

Sevnica se rešuje - Koprivnik

Metalac - Brežice 7:10

Zagrebčanke so se sicer po končni tekmi razjokale, kar pa jim ni moglo vrniti točk: Brežičanke so se

Novi zmaga - Andoljšek

imeli vaje vseskozi čvrsto v svojih rokah.

Ribnica: Kersnič, Abram 6, Žuk 1, Kersnič II. 1, Metelič, Mikulin 13, Andoljšek 3, Ponikvar 2, Kersnič III. 2, Lovšin.

LESKOVEC - V prvenstveni rokometni tekmi zasavske lige so domačini premagali črnomaljski Belt 29:17. Radi je dal 8 golov, za goste pa Šimec 7. Mladinci so izgubili z Ušnjarjem 8:15, čeprav je bil polčas še 5:5. Mladinci so razen tega izgubili tudi s trboveljskim Rudarjem 13:23. Pozna se, da mladi nerodno trenirajo. (L. Š.)

odbojka

Novomeščani pred Trebnjem

Novomeščani sedmi, Trebanjci osmi v slovenski ligi - Trebnje še čaka: izpad ali obstanek?

V zadnjem kolu slovenske odbojarske lige sta se na Mirni v dolenskem derbiju pomerili ekipi Novega mesta in Trebnjega. Za obe ekipi je bila tekma izredno pomembna, saj je bila odločilna za obstanek v ligi. Novomeščani so za to priložnost poklicali v moštvo celo Breščaka, ki vse leto ni igral. Do tega so imeli kajpak vso pravico, vendar niso postopali športno do Trebanjcev, ker so proti drugim nasprotnikom igrali v slabši postavi. Z zmago so se Novomeščani rešili, Trebnje pa bo čakalo na usodo slovenskih ekip v drugi zvezni ligi. Če bosta Jesenice in Kamnik igrala v zadnjih dveh kolu dobro, bodo tudi Trebanjci prihodnje leto še igrali v slovenski ligi.

Trimo - Novo mesto 1:3

Izredno slaba sodnika Marucelj in Tomič sta pokvarila dolenski derbi, ki je obetal ne le zanimivo, ampak tudi dobro odbojko. Trebanjci so v telovadnici na Mirni dobili prvi set pred 100 gledalci, potem pa so Novomeščani dobili vse tri sete zapored - in se uvrstili na lestvici pred Trebanjce z enim samim setom boljše razlike! Podobno so se lani rešili Trebanjci na račun jeseniškega Kovi-

narja. Pri Novomeščanih so bili tokrat najboljši Breščak, Koprivnik in Goleš, pri Trebanjcih pa sta se odlikovala poškodovani Opara in Sila.

atletika

250 nastopajočih

V organizaciji občinske zveze za telesno kulturo v Novem mestu so v četrtek popoldne organizirali atletsko prvenstvo osnovnih šol. Premočno je v obeh kategorijah zmagala grmska osnovna šola, kjer načrtno delajo za atletskim naraščajem.

Rezultati - učenci: 60 m - 1. Kraševac (Grm) 8,3; 400 m - 1. Mišič (Grm) 60,0; višina - 1. Rangus (Grm) 1,70; daljina - 1. Ritonja (Grm) 4,84; krogla - 1. Bajc (Grm) 12,39; 4 x 60 m: 1. Grm 30,3; troboj - 1. Bukvič (Grm) 138 točk. Učence: 60 m - 1. Povše (Novo mesto) 8,6; 300 m - 1. Rifelj (Otočec) 47,2; višina - 1. Zevnik (Grm) 1,40; daljina - 1. Tovšak (Grm) 4,39; krogla - 1. Valentič (Grm) 9,74; 4 x 60 m - 1. Grm 34,0; troboj - 1. Brulc (Grm) 130 točk.

Ekipno - učenci: 1. OŠ Grm 724, 2. OŠ Sentejnerje 315, 3. OŠ Novo mesto 292,5 itd. Učence: 1. OŠ Grm 821,5, 2. OŠ Novo mesto 627, 3. OŠ Sentejnerje 461 točk. Šd

Pomagal do odločilnih točk - Graberski

košarka

Novoteks in Beti se ne dasta

Novomeški košarkarji so prepričljivo zmagali v derbiju z Vrhniko, Metličani pa nadaljujejo s stoticami v I.B slovenski ligi

Uvod v letošnje košarkarsko prvenstvo v slovenskih ligah je v znaku dolenskih tekstilnih ekip: v I. A ligi je Novoteks tudi v derbiju z neposrednim tekmeccem Vrhniko pokazal svoje sposobnosti in gladko zmagal, Metličani pa nadaljujejo z zmagami, ko na tekmah presežejo stotico, kar jasno kaže, da ne bodo imeli posebnih problemov za uvrstitev v ligo, v kateri že igrajo Novomeščani. Da bi bila podobnost bolj popolna, tudi v soboto obe dolenski ekipi gostujeta, in to proti predzadnjima ekipama na lestvicah; in kar je tudi zanimivo - proti ekipama, ki še nista zmagali. Novomeščani gredo v Litijo, Beti bo gostovala v Sežani.

Novoteks - Vrhnika 89:74

Odličen pod košem - S. Kovačević

Zmaga Pence

Preteklo nedeljo je bilo v Lescah republiško prvenstvo motornih letalskih modelov, na katerem je nastopila tudi štiričlanska ekipa iz Novega mesta. Novomeščani, ki so se v zadnjem letu resno lotili modelarstva, so z nastopom lahko izredno zadovoljni. Še več, z osvojitvijo prvega mesta v kategoriji gumenjakov je Janez Pence dosegel enega svojih največjih uspehov. Uvrstitve ostalih treh tekmovalcev so bile tudi solidne.

Rezultati - kategorije gumenjaki: 1. Janez Pence 1.136 točk, 5. Adolf Sušter 750, 7. Dušan Zupanc (vsi Ak N. mesto) 731 točk. Kategorija - penjači: 1. Oto Velušek (AK Ptuj) 1.139, 3. Janez Grošelj (AK N. mesto) 699 točk. Šd

BREŽICE - Zadnjevršeni Zalec ni prišel na prvenstveno nogometno tekmo in so tako domačini prišli do novih točk. Prav tako ni bilo v Brežice nogometne Olimpa, ki bi morali igrati za pokal. Danes se bo začel nogometni turnir v počastitev dneva mladosti in vojnega letalstva. Igrale bodo ekipe Brežic, garnizije iz Cerklj, Senovega in Šutle. Prva tekma bo ob 15.30, druga ob 17. Med tednom bosta igrala porazenca za tretje mesto, zmagovalca pa za prvo. (V. P.)

69:69. Takrat pa je prišlo do drugega preobrata: ko so vsi pričakovali ogorčeno borbo, je Novoteks pritisnil na vso moč in dosegel v petih minutah 20 košev, gostje pa le 5.

Novoteks: Splichal 27, Z. Kovačević 10, S. Kovačević 14, Ivančič 24, Šepetavc 8, Piletič 2, Počrvina 4.

Beti - Zarja 112:78

Metliški košarkarji nadaljujejo z odličnimi igrami. Igrajo nepopustljivo v obrambi, hitro in točno v napadu. Tudi tokrat so dosegli stotico. Odlikovala sta se centra Dautovič in Lalič, pa tudi vsi drugi so bili zanesljivi. 450 gledalcev je bilo kajpak zadovoljnih z visoko zmago.

Beti: Kosovac 2, Dautovič 24, Prevalšek 2, Lalič 24, Milek 2, Rožič 10, Medek 35, Arbutina 11, Popovič 2.

M. P.

ŠPORTNI KOMENTAR

Industrija in šport

Posnemati velja zglede Novoteksa, Beti, Trima: tudi to je lahko dobra reklama

Pogled na dve košarkarski razpredelnici po sobotnem kolu v slovenski konkurenci: na vrhu Novoteks in Beti. Uspešen start dolenskih košarkarjev v dveh najmočnejših konkurencah, slovenski I. A in I. B ligi.

Tokrat ne gre za ocenjevanje uspehov teh dveh ekip, ki imata za zaščitnika dve znani tekstilni tovarni. Gre za oceno, koliko je lahko za industrijsko podjetje vlaganje denarja v športne ekipe dovolj utemeljena finančna naložba.

Zdaj je gotovo tako, da je reklama teh dveh tekstilnih podjetij najbolj nevsiljiva, hkrati pa dovolj učinkovita. Novomeški in metliški košarkarji so dolgo časa živeli v senci drugih športov, preživljali zvečine hude tekmovalne čase, zraven tega pa jim je vedno zmanjkovalo denarja.

Ko je Novoteks prevzel patronat nad njimi, je imel gotovo pred očmi bolj pomoh ekipi, ki dela v istem

mestu kot tovarna. Šele z uspehi se je pokazalo, da lahko kakovostna ekipa tako naložbo tudi učinkovito vrača.

Zadnje tedne so bralci slovenskega pa tudi drugega tiska na najbolj nevsiljiv način obveščeni o tovarni. Na športnih straneh naših časnikov - v Delu, Dnevniku, Večeru, Sportskih novostih ali kje drugje, se pojavljajo naslovi z imenom Novoteksa. To je za tovarno vsekakor boljše reklama kot plačan oglas na strani, ki jo bere znatno manj ljudi kot na primer šport.

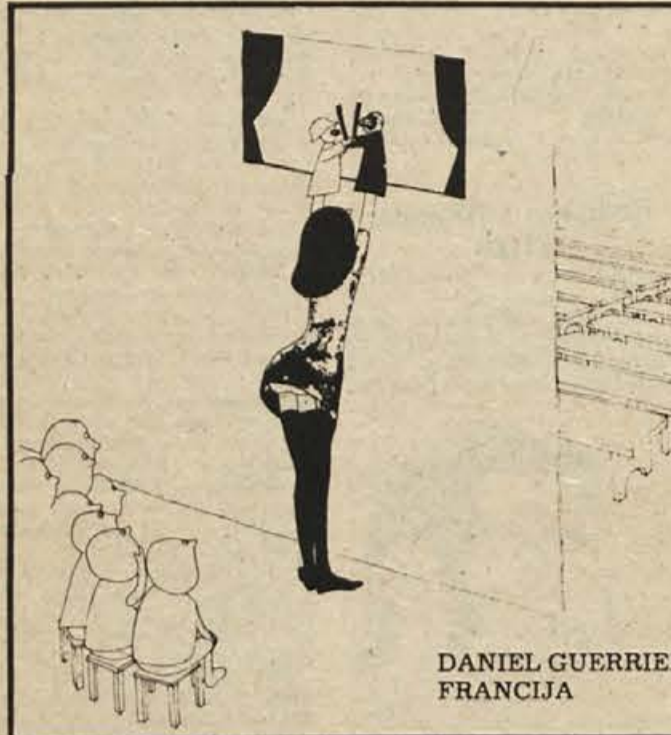
In ko smo že pri vlaganju denarja industrije v šport: kadar bo podjetje sklenilo, da bo nek šport podprlo, bo imelo bržkone tudi toliko boljše, da bo poskrbelo, da bo ekipa, ki jo financirajo, dovolj dobra! Torej velja zglede Novoteksa, Beti, Trima in še drugih posnemati tudi vnaprej.

J. SPLICHAL

S tretjega mednarodnega bienala karikatur BREZ BESED

CONSTANTIN CIOSU ROMUNIJA

DANIEL GUERRIER FRANCIJA

Zgodilo se je...

HITER TEKAČ - V angleškem mestu Aldershot je neznanec tekkel za polnim avtobusom dve milj, dokler se ni na osmem postajališču le prepiril vanj. Vestni Angličani so mu medli čas in ugotovili, da je to pot preteklet v devetih minutah in pol. Zdjaj se zanj zanimajo atletski funkcionarji. Kariera zagotovljena...

28. ČLAN - Tasadeji, zadnje plemenski ljudje, ki so jih v Indoneziji odkrili pred dvema letoma v gorah Cotabate, okrog 960 kilometrov jugovzhodno od Manile, so pred dnevi dobili naraščaj. S pravkar rojeno deklico šteje plem 28 članov. Počasno umiranje!

PAMETNO SVARILLO - Ob lesnem mostu blizu francoskega mesta Avignon stoji pametno svarilo, da je nosilnost mostu le dve tona. Zraven je pripis: "Kralji bodo kaznovani zaradi kopanja na prepovedanem kraju!" Povedano brez ovinkov...

TRIKRAT SMOLA - Nenavadno nesrečo je imel španski avtomobilist Jose Martinez na vaški cesti. Med vožnjo skozi vas Carreno se je zaletel in padel iz avtomobila. Skoraj nepoškodovan se je dvignil, takrat pa ga je podrl tovarnjak, ki je pripjal mimo. Ponesrečenec, ki je imel dvakrat srečo v nesreči, je dobil avto, ki ga je hotel odpeljati v bolnišnico, vendar se je med vožnjo prevrnil - Martinez pa je v nesreči umrl. Tudi v žalostnih starih drž. da gre v tretje rado!

OBEŠENJAŠKA - Neko švedsko podjetje je hotelo izvedeti, kaj bi bilo najpametnejše storiti, da bi bili ob glasu zvonca vsi na svojih delovnih mestih. Hudomušnež je takoj pripisal: "Pozovni naj tisti, ki pride zjutraj zadnji v službo." Problem pa bi bil s tem rešen...

POZABLJIVI DIPLOMATI - Več diplomatov bo ostalo brez telefonov, ker v New Yorku niso poravnali računov. Sploh imajo v tem mestu z diplomati kup sitnosti, saj je morala policija v zadnjih dveh letih napisati kar 8.000 opominov zaradi napačnega parkiranja. Sicer pa so se mnogi diplomati navadili, da po "francosko" izginejo iz New Yorka, ne da bi plačali račune, dolgov ali zdravstvene storitve. Preradčunana "pozabljivosti"!

VSAK DRUGI - V Kujavtu, deželci, ki se lahko pohvali z največjim bogastvom in hkrati z največjo revščino, so se izkazali za z enim rekordom: v tej deželi nafte živi 580.000 prebivalcev, avtomobilov pa imajo več kot četrt milijona. Brez težav za vožnjo.

SRČNI KROJČI - V Angliji bo računalki v oni sam minuti umeril frak, smoking ali športno obleko - kar boste pač hoteli. Se ve: vašo obleko bo tudi urezal. In kje so bo to zgodilo? V Leedsu, kakor napoveduje tamkajšnja tovarna. Bomo videli, če bo po normalh JUS!

SPRETNI PONARJEVALEC - V Bonnu je ponarjevalec priznal, da je v zadnjih petih letih ponaredil okrog 400 slik znanih mojstrov, tudi Maneta in Renoira. Za vsako je dobil po 250 mark, kupec pa prodal znatno draže, - tudi po 100.000 mark. Tako spreten je bil 49-letni Guenther Heimann. Policija ga je zaslislala, zaprla ga pa ni. Sicer pa je vseeno, če visijo v galerijah ponaredki, ki so je toliko tavnin.

NEŠNAGA ZA VEDNO - Raziskovalci so 16 mesecev preučevali onesnaženo obalo na Bermudih. Ugotovili so, da je težko odstraniti nafto z morja. No, zdaj niti Bermudi niso več taki kot nekoč!

ČUDEŽ SREČE Pet minut hitrejši

Za toliko sta dekleti
prehiteli botro smrt

So ljudje, o katerih pravimo: „Samo čudež je, da si ostal živ!“ Tak „čudež“ sta doživeli Muenchenčanki Gaby Himmelseher (24) in Brigitte Stuerzel, ki svoje sreče še vedno ne moreta doumeti. Zgodilo se je pred tedni: njun avtomobil ford-mercury, ki ga je vozila Gaby, se je prav na nadvozu umaknil nekemu pijancu, pri tem pa ga je na tramvajskih tračnicah zasukalo in vrglo skoč ogražo na 8 metrov niže ležečo železniško progo. Pri sebna soferka se je sicer močno udarila, ko je tresččila z glavo v volan, vendar jo je tuleča hupa avtomobila svrila, naj kaj ukrene. Ko pa je skozi zadnja leva vrata z

Ušli sta smrti samo pet sekund pred prihodom brzovlaka

muko splezala iz razbitin, je z grozo ugotovila, da sta z nezavesno sopotnico na tihih, po katerih je iz daljave hrumel nočni ekspres Bejjak-Dortmund. Z zadnjimi močmi je izvelika prijateljico iz razbitega avtomobila, in komaj sta se dobro oddaljili od tirov, je lokomotiva že cefrala avtomobil in ga do kraja uničila.

Strojevodja je dobil živčni zlom; menil je, da tisti pred sabo v kupu brezoblične pločevine nesrečne ljudi.

NA STO NAČINOV:

Regrat

Zdravilna moč
regratovih sokov

Letos je izredna sezona za nabiranje regrata: nekaj zaradi pretirano visokih cen ostalih solatam, nekaj pa zaradi precejšnje mokrote, ki je za rast regrata potrebna. Nabiralec so polni vsi travniki. Se ve pa jih bilo, če bi bili ljudje seznanjeni z zdravilno močjo regratovih sokov.

Zdravilni deli regrata so korenine, rastline pred cvetjem, pa tudi cvetovi oziroma cvetni koški. Iz vsega tega se pripravljajo razni čaji in sokovi.

Vendar nas zanima predvsem regrat kot zdravilo. Regratova solata je zdravilna tudi, če je pripravljena iz svežih mladih listov. Je zelo bogata vitamina C, vsebuje velike količine kalija in drugih rudnin-skih snovi.

Solato delajo na različne načine, najpogosteje s kisom in oljem z dodatkom krompirja ali fižola. Nekateri jo pomešajo tudi z narezano kuhano govedino ali s kuhanimi jajci. Spet drugi ga namesto z oljem polijejo z narezano ocvrto slanino.

Kako priložben je, nam pove dejstvo, da ima redko kate-rasta rastlina toliko domačih imen kot regrat. REGRAT (Taraxacum officinale F. Wiggers) ima še ljudska imena: farska plata, jajcar, lederče, mleček, mlečje, navadni regrat, otavčič, pljusčanec, stevnicva, vergrad, virgrad, žetelnica, rumeni regrat, rumena reva, smolika, pljusčavkovina, zeltnika, žetelna, ženjenje, žoltnica, zolčenje.

Le kdo je imel „banko“ v zidu?

„Živeti je moral kaka 4 kolena nazaj; to je bil drug rod imenitnejših gospodarjev, ki se najbrž niso ukvarjali le z mlino,“ meni Alojz. „Moč oče je umrl s 93 leti, njegov oče z 90; nihče ne pomni, kdo bi tu bil prej. Vsekakor je moral imeti nekaj zbirateljske zlice, da je hranil tako različne novce!“

Ima pa Alojz Petje še eno zanimivost: ogrsko vojaško govejo konzervo z vtlčoeno letnico 1917! Konzerva ima torej že častljivo starost 56 let, prinesel pa jo je od nekdaj iz Bukovine med prvo svetovno vojno. Imel jih je 8. Med italijansko okupacijo jih je zakopal z ostalimi stvarmi. Pred 25 leti jih je nekaj pojedel; bile so užitne, zato meni, da je tudi ta, ki je še preostala. Res je na zunanji nekam rjava, vendar pločevina ni izbočena. Da so bile dobro delane, je prepričan, sč so ga kot mlinarja v avstrijski vojski najprej določili za peka, delal pa je tudi pri konzervah.

Kot pravi, so vojaki tiste čase „pozabljali“ doma tudi druge stvari, celo puške in sablje. To se mu je že pogubilo, novce in konzervo pa skrbno čuva.

A ŽELEZNIK

Srebrniki v mlinu

Ima Alojz Petje najstarejšo konzervo?

Pri 78-letnem Alojzu Petju v Zabukovju pri Mirni se je nekaj vrtele 7 mlinskih koles, gnala so tudi žago. Iz te doline je spjelala mirenska DANA vodovod tako, da mlinska kolesa nimajo več dovolj vode. Gospodar je prestavil dva niže, za prvo silo. V enem prostoru, kjer je prej ropotal mlin, so času primerno uredili garazo. Ko so podirali star strop, pa so našli 7 srebrnikov. Dva ima sin, in sicer najstarejšega, iz dobe saksonskega kralja Augusta, z letnico 1778; oče ima srebrnik kraljice iz leta 1808. Maksimilijanov srebrnik iz leta 1805, Marije Terezije iz leta 1780 in še druge.

Le kdo je imel „banko“ v zidu?

„Živeti je moral kaka 4 kolena nazaj; to je bil drug rod imenitnejših gospodarjev, ki se najbrž niso ukvarjali le z mlino,“ meni Alojz. „Moč oče je umrl s 93 leti, njegov oče z 90; nihče ne pomni, kdo bi tu bil prej. Vsekakor je moral imeti nekaj zbirateljske zlice, da je hranil tako različne novce!“

Ima pa Alojz Petje še eno zanimivost: ogrsko vojaško govejo konzervo z vtlčoeno letnico 1917! Konzerva ima torej že častljivo starost 56 let, prinesel pa jo je od nekdaj iz Bukovine med prvo svetovno vojno. Imel jih je 8. Med italijansko okupacijo jih je zakopal z ostalimi stvarmi. Pred 25 leti jih je nekaj pojedel; bile so užitne, zato meni, da je tudi ta, ki je še preostala. Res je na zunanji nekam rjava, vendar pločevina ni izbočena. Da so bile dobro delane, je prepričan, sč so ga kot mlinarja v avstrijski vojski najprej določili za peka, delal pa je tudi pri konzervah.

Kot pravi, so vojaki tiste čase „pozabljali“ doma tudi druge stvari, celo puške in sablje. To se mu je že pogubilo, novce in konzervo pa skrbno čuva.

A ŽELEZNIK

Z naših vrtov

KOMU V PRID?

Ko so v črnolajski skupščini 19. aprila sprejemali novi odlok o javnem redu in miru in odlok o komunalni ureditvi nasetij, je odbornik Ivan Zunič predlagal, naj se prepove parkiranje na pločnikih.

„Avtomobili stojijo največkrat pred gostilnami in pešce odpravljajo na cesto,“ je med drugim rekel. Prof. Janez Kambič pa je pridal:

„Ni rečeno, da jih odpravljajo na cesto, lahko jih v gostilno...“

Dobro obveščeni občani — dobri samoupravljavci!

NEMCIJA	GL.MESTO ARMENSKA SSR	VOONIK	Ž.IME	UJEVIC	MMANUEL KANT	Š.P. MESTO	DOSTAVEK	DREVO	D.L.
ČLAN RADIKALNE STRANKE									AM.OBV. SLUŽBA
POLET.					NOVY DARUVAR				
VENEZIJA DALJAVNA			TIP AVTA IZ SZ	PERZEJEVA MAY				VRSTA JABOLKA	VINSKI CVET
D.L.	FILM. NAGRADA	GORA V SRBIJI	SINERMA SKI-POD SAKOVA ZILA	REK.M. IME			GLAS	EGON TOMEČ TELICEK	
POVEŠ. MERA				DEL.SNOVI					
IME SAHISTA PUČA					VRTA- NINA TLA				
UT.MERA ZA ZLATO					GEOL. DOB.A IT.REKA				
STARI SLOVAN		OMAMA				ČISTA TEŽA			
ŽELEZOV OKSID		OKUS ČASA				D.L.	KLICA		

PISATELJICI V SOMIN:

Vrnitev Zofke Kvedrove

V šoli v Loškem potoku bodo uredili spominski muzejski kotichek naše znane pisateljice - Zbirajo stvari pisateljice

Hči pisateljice Zofke Kvedrove, 62-letna Mira Škrinjarič iz Zagreba, je aprila letos obiskala Loški potok, ki ga je njena mama opisovala kot tisti lepi in posebni svet, kjer se lomi krasna burja ob nepreglednih črnih borovcih, na meji Kranjske in hrvaškega Gorskega Kotarja, li so jo tudi Vladoša ali Do-

pri Prezidu in Cabru, to je v Retjah v Loškem potoku. Ob tej priložnosti je podarila osnovni šoli Loški potok veliko sliko (glej fotografijo) svoje matere in vseh treh hčera. Na sliki je v sredini Zofka Kvedrova, na levi je najstarejša hči Vladoša (kl�ica-li so jo tudi Vladoša ali Do-

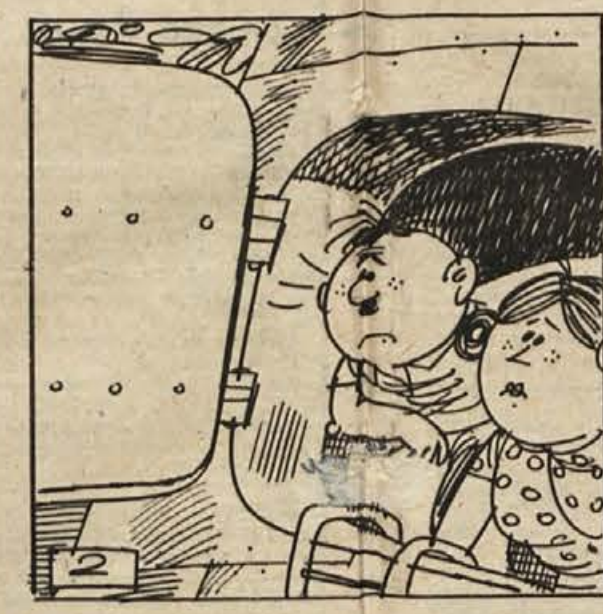
Tole sliko je podarila Mira Škrinjarič iz Zagreba, najmlajša hči pisateljice Zofke Kvedrove, osnovni šoli v Loškem potoku. Na sliki je pisateljica s svojimi tremi hčerami. Zofka Kvedrova je zapustila Loški potok z 18 leti in odšla po svetu, vendar ga je opisovala v svojih delih. Dojenček na sliki je zdej 62-letna Mira Škrinjarič, katere 42-letna hči je tudi mladinska pisateljica (Foto: J. Primc)

ša, ki je kot študentka medicine komaj 19-letna umrla v Pragi, na desni je Maša, ki je tudi že umrla, v naročju pa Mira, ki si je vedno želela obiskati kraj, ki ga je njena mati tako lepo opisovala in ji o njem pripovedovala toliko lepega. Razen slike je Mira Škrinjarič šoli podarila dva mamina kvačkana prtička, objubila pa je, da bo šoli, ki namerava opremiti poseben kotichek Zofke Kvedrove, darovala še nekatere stvari.

Ravnateljica šole Olga Mohar je povedala, da bo dobila tudi nizko omaro, ki je bila včasih last Zofke Kvedrove in jo imajo še zdaj v pred dvema letoma prenovljeni hiši v Loškem potoku. Zapusčine je bilo še več, pa so jo pred dvema letoma razbil, ker je bila stara in za sedanje lastnike neuporabna. V Loškem potoku si predvsem Olga Mohar prizadeva, da bi zbrali čimveč stvari pokojne pisateljice, ki je zaslovela prav s knjigo „Hrvatariji“, v kateri je opisala Potočane, ki so od nekdaj hodili na delo v hrvaško gozdove.

J. PRIMC

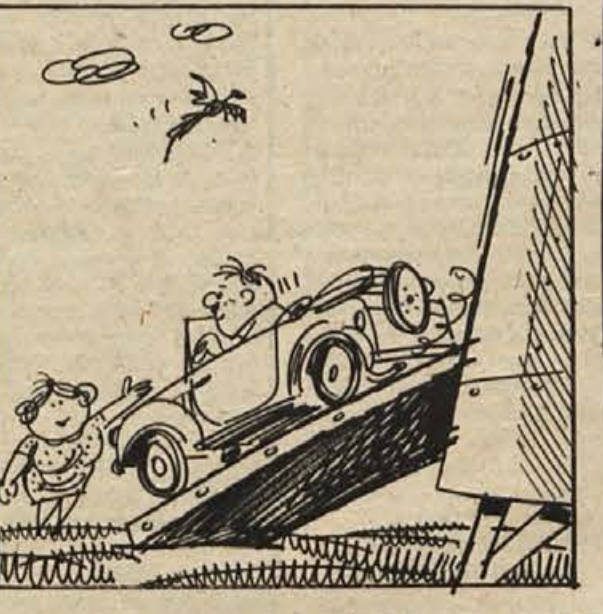
PRISTANEK V PRASKUPNOSTI

2. Hoo-rok! Vrata se odskočila navzven, v zatohlo notranjost ladje je planila dise-a vlaga mahu in praproti - na plano pa sta pomolila nosove dva „kozmo- navta“... Pogled, ki se je nudil, je potrdil Paradižnikov sum: kraj, kjer sta pristala, se zdalce ni bil Kosata lipa. Ne samo da ni bil Kosata lipa, dragi bralci, praskanje je bilo, če je bil ta čudni kraj sploh na naši zemlji! Ptici smo dejali. Ogledmo si jih od blizu. Rep

Skočila sta Paradižnik in njegova soproga na mehki gobec. Ne recimo torej „ptiči“, ampak „zmačkji!“ Ptici ali zmačkji, kakor koli že, našima popotnikoma ni preostalo drugega, kot iztovoriti svoj zvesti kabriolet in se odpeljati makrog poizvedet, kaj kaže storiti in kje bi bilo moč stakniti droben senčvic za zob! Pekleško lačna sta bila že popotnika in la-djiški hladilnik je bil prazen kot občinska blagajna!

pernat, krila kot netopir, namesto kljuna pa zobat gobec. Ne recimo torej „ptiči“, ampak „zmačkji!“ Ptici ali zmačkji, kakor koli že, našima popotnikoma ni preostalo drugega, kot iztovoriti svoj zvesti kabriolet in se odpeljati makrog poizvedet, kaj kaže storiti in kje bi bilo moč stakniti droben senčvic za zob! Pekleško lačna sta bila že popotnika in la-djiški hladilnik je bil prazen kot občinska blagajna!

PETER ROO:

SUM

Ko ji je bilo dvajset let, je Stella našla službo. Dobila je mesto prodajalke v neki konfekcijski trgovini v najbogatejši mestni četrti.

Nekega dne je v trgovino prišel starejši moški. Čim je zagledal Stello, ji je ponudil nič več in nič manj kot - svojo hišo. Točneje: vprašal jo je, ali bi se preselila k njemu.

Stella je bila osupla. Ni mogla do besede. Zdelo se je, da je izgubila dar govora.

Harry Smith, tako je bilo ime neznanca, se je nasmehnil, da bi jo opogumil.

— Premišlite - je rekel. — Jasnje je, da ne zahtevam, da mi takoj odgovorite. Če se odločite, boste potrebovali tole - in snel je klubek in ji dal vizitko.

Po eni uri je Stella pozabila na neznanca in njegovo ponudbo. Verjetno se tega dogodka ne bi nikoli več spomnila, če ne bi kmalu nato povsem slučajno v nekem magazinu prebrala vesti, da je bankir Harry Smith po dvehletni pravdi dosegljivo ločitev od svoje četrite žene.

Stelli se je ime zdelo znano, vendar se ni mogla spomniti, od koda.

Minilo je nekaj dni, in ko je iskala robček v torbici, je našla vizitko starega bankirja.

Tisto noč ni mogla zaspati. Preden pa je zaspala, se je odločila:

— Počakala bom jutro, nato pa bom videla, ali se bom premislila.

Prišlo je jutro in Stella svoje nočne odločitve ni spremenila. Se isti večer se je preselila v bankirjevo vilo.

Uradno so jo predstavili kot guvernanto. Dneve pa je preživljala na obiskih ter pri nakupih - da bi čez nekaj mesecev krenila na daljše potovanje po Evropi.

Minili sta dve leti. Nekega dne je stari bankir po krajši boleznii umrl. Prav na noč svojega 75. rojstnega dne. Ko so odprli oporoko, so ugotovili, da je za edino dedinjno določil - Stello.

Se med tem, ko je nosila žalno obleko, je Stella srečala, kot navadno rečeno, moškega svojih sanj. Bil je študent tehnike in mu je bilo ime Roger. Pozneje se je sicer izvedelo, da sta bila ljubimca še za življenja starega Smitha.

Stella in Roger sta se kmalu poročila. Nekaj let sta zivela brez skrbi. Kmalu pa se je pokazalo, da bogostvo starega Smitha ni tako veliko, kot je bilo videti v začetku.

— Misil sem, da je stari pravi bogataš, ppa... - je imel navado govoriti Roger.

Njuno hišo je kmalu zajelo pomanjkanje. Tako sta zivotarila leto dni. Tedaj je Roger zbolel. Računi za zdravnika so bili veliki in Stella je morala spet v službo. Kljub temu je čez nekaj mesecev spet obekla orno obleko. Z njjo je dobila tudi zavarovalnino 10.000 dolarjev.

— Revica res nima sreče! - so govorili prijatelji.

Stella je nosila črnilno nekaj mesecev, nato pa je nenadoma sporočila, da se bo poročila. To pot je bil zenin mladi zdravnik Michael. Poročena sta bila sabo leto. Vse je bilo v redu do dne, ko je Michael nenadoma zbolel. Zdravniški napori so bili zaman.

Stella je že tretjič morala obleči črno obleko. Hkrati je dobila od zavarovalnice ček za 20.000 dolarjev.

Jim se je zavalil v naslonjaki in si nazgal pipo.

— Vidis, tole sem zvedel o Stelli, preden sem se odločil, - je rekel svojemu staremu prijatelju Jeromu, inspektorju 25. policijske postaje.

— Pa ti je ona kaj povedala?

— Pravi to, kar se je govorilo in kar sem izvedel drugje. Prijateljca sta še malce posedela, nato pa sta hitro zapustila klub.

Ko je prišel domov, je našel Stello pri pripravljaju večerje.

— Kje je kuharica? - je vprašal Jim.

— Dala sem ji prost dan.

— Saj je bila prosta pred dvema dnevoima.

— Vem, vendar nisem hotela, da bi nama bila nocoj v napoto. Danes je...

... Pol leta, kar sva se spoznala - se je spomnil Jim in jo objel.

To noč je Jim prvič začutil krče v želodcu.

— Torej se je začelo! - je pomislil.

Ko se je čez nekaj časa prepričal, da je Stella zaspala, je vstal.

Strup mora biti nekje v hiši. Nocoj bom gotovo našel kak prašek - je mislil, ko je brskal po kuhinji.

V restnici pa ni našel nič.

— Ostanee samo še garaza. Čas je hitel, rezultata pa-ni bilo. Ko je že mislil, da zaman išče, je Jim obstal.

V garazi je zaslislal tiho šustenje.

— Kaj neki je to? - je pomislil in hkrati začutil, da se mu vrtil v glavi. — Moral bom na sveži zrak. Gotovo mi ne prijajo bencinski hlapi.

Stopil je proti vratom. Prejel za kljuko, pa vrat ni mogel odpreti. Veter je bil zaprt vrata.

Čutil je, da izgublja zavest. Nenadoma so se vrata odprla. Sveži zrak ga je objel. Nekdo ga je izvelke na dvorištni pesek. Nočni hlad ga je hitro prebudil. Odprl je oči.

Nad njim je bila sklonjena Stella.

— Vedela sem, da si inspektor in da si z mano samo zato, da bi preveril sum, ki si ga povedal vsem na policijski postaji. Mislii si, da sem jaz kriva za njihovo smrt, da sem jih jaz ubila. Niste pa vedeli kako, iskali ste dokaze. Vedela sem, da iščeš, vsako noč te slišim ko vstajas in hodiš okoli. To se je ponovilo tudi nocoj...

— Pa plin v garazi?

— Ko si brskal okoli, si nehote zadel v ventil na plinski bombi. Čim sem prišla noter, sem jo zaprla.

Jim je naslednji dan poročal šefu policijske postaje. Na koncu je dejal, da bo ostal pri Stelli.

— Dokazal sem, da je nedoželna, kajne? Če bi bila kriva...

Čez nekaj dni sta se odločila, da gresta na poročno potovanje. Mesec dni pozneje se je Stella vrnila sama in v črnini.

Ubogi Jim se je bil nekega dne utopil na peščeni atlantski plaži. To pot je dobila zavarovalnino 50.000 dolarjev.

Dolenjski list pred 20 leti

V Titovi štafeti

DANES GREDO na pot veslači Krke in nosijo s seboj poždrave delovnih ljudi Dolenjske za tovarisa Tita. V novomeškem okraju bo sodelovalo v Titovi štafeti 1300 tekačev. Priprave za prenos štafetnih palic ob priliki tradicionalne Titove štafete so v novomeškem okraju končane. Pozdrave dragemu maršalu bodo za njegov 61. rojstni dan tudi letos poslali vsi delovni kolektivi, množične organizacije, šole in ljudski odbori, skratka vsi ljudje novomeškega okraja.

V BELI KRAJINI je veliko zanimanje za rigolanje s plugom - velikanom, ki spreminja pusto, nerodovitno zemljo v obdelovalne površine. Letos bo prerigolanih 80 ha zemlje, od tega samo v mestnem logu pri Metliki 40 ha. Poleg tega so že zrigolali večje površine pri Kvasici, Goljku, Dragatušu in na državnem posestvu Okljuk.

V PRISTANIŠČE na Reki je pretekli teden priplulo več oceanških ladij s pšenico, ki jo je Jugoslavija kupila za ublažitev posledic lanske suše. V pristanišču je bilo pretekli teden 5 ladij iz ZDA s 45.000 tonami pšenice. Da bi obvladali velik promet in omogočili dostop v pristanišče še drugim ladjam, ki so na poti, razkladajo tovor v treh izmenah. Doslej največje pošiljke iz ZDA bodo prispele čez nekaj dni. Do konca maja bomo dobili približno še 100.000 ton pšenice in koruze.

PRETEKLO NEDELJO je Gorjanec pobelil sneg. Snega se naši vinogradniki in kmetovalci ob tem času ne boje toliko kot slane, ki se je tudi pojavila. 16. maja 1895 je zapadel sneg do kolena. Otroci, ki so prišli bosii v šolo, so se vračali po snegu domov, 14 dni je ležal. Ljudje so odstranjevali sneg z rdeče detelje, po horah so lomili mladike in s trlicami drobili skopnike, da so ohranili živino. Čeprav je bilo grozdeje in žito skoraj v cvetju in čeprav je sneg polomil veje, so imeli to leto kruha, vina in sadja dovolj.

(iz DOLENJSKEGA LISTA 15. maja 1953)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Amerika je v Beli cerkvi

(Iz Drage) pri Beli cerkvi. Večkrat se bere v časnikih, in tudi ljudje se pogosto pogovarjajo o popotnikih, kateri se v blaženo Ameriko selijo. Vidijo se pogostokrat čeli vozovi naloženi ljudji, ki se peljejo po veliki cesti, in vsi so namenjeni v daljno deželo. Pridne ljudi pa tudi doma potrebujejo. Rokodelci, posebno kovači, lahko tudi doma žive. Pravil mi je neki kovač, da je nekatere dneve po dva, tri, štiri ali še celo več goldinarjev na dan zaslužil, ko je pridno delal. Pretečene dni sem pa videl kovačnico zaprto, rekel mi je sedaj tam stanujoci oštr, da takoj vzame kovača v njo. Išče se to-rjari kovač za

POTA IN STRA VLOMOTA

Dežurni poročajo

Z MESARSKO SEKIRO PO DENAR – 9. maja popoldne so novomeški miličniki prijeli Martina Draganca (19), priučenega kuharja brez zaposlitve iz Pišec, ki je osumljen, da je v prejšnji noči vlomil v kavarno Metropol, z mesarsko sekiro vdrl v več predalov in odnesel 600 din. Vlomilec je že za rešetkami.

KLATEŽ – Novomeški miličniki so v soboto prijeli 22-letnega Dragomira Dorića iz Postare Brezovice pri Virovitici, ki se je brez dokumentov klatil iz kraja v kraj in se vdajal brezdelju. Sodnik za prekrške ga je takoj kaznoval in bo 60 dni predsedel v novomeških zaporih.

KRADEJO CELO LUČI – V noči na 13. maj je neznanec Ljubu Vrtovcu iz Kojškega pri Gorici z osebnega avtomobila zastava 750 ukradel obe zadnji luči. Avto je bil parkiran pri Otočcu.

OKRADENA KAPELICA – Iz kapelice v Jurki vasi so v noči od sobote na nedeljo neznanec odnesli sliko Marije z Jezusom. Slika je last Jožefa Kramaršič iz Jurke vasi, ki pravi, da je podoba stara 450 let in vredna najmanj 2.000 din.

RAZBIJAJCI – Sodniku za prekrške so prijeli Novomeščana Staneta Barantina, ker je v hotelu Kandija razbijal kozarce. 12. maja so novomeški miličniki do iztrežnitve pridržali Mohameda Okića in Zajma Bečića, delavca SGK PIONIR, ker sta razgrajala v Kolodvorski restavraciji in žalila strožno osebje.

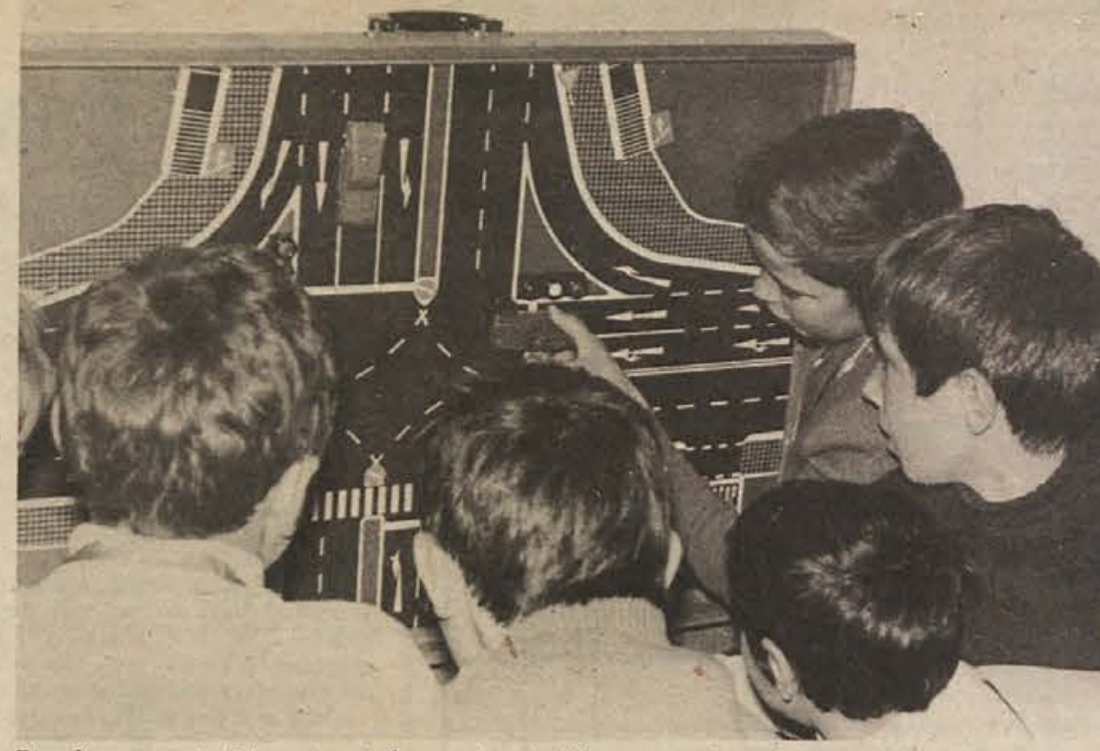
Z ustavljanjem in parkiranjem vozil na novomeškem Glavnem trgu ni vse jasno. Poleg pomanjkljivih oznak se ne upošteva to, da je parkiranje zapustitev vozila, ki traja več kot 15 minut. Po temeljnem zakonu o varnosti cestnega prometa (člen 10), je torej dovoljeno do 15 minut zapustiti vozilo tudi na prostorih, kjer so postavljene parkirne ure. Čas je že, da bi tisti, ki jim je v našem mestu parkiranje bolj pri srcu kot prometna varnost, to uredili.

SPOMIN

Mozolčeve obljube, da ne bo več kadil, ne bom pozabil, pa da bi dočakal sto ali več let.

Dober človek je bil Mozolec in vsi smo ga imeli radi. Lepo je bilo posedati z njim v družbi, prijetno modrovati, srkati dobro vino in razmišljati, kako in kaj bi bilo ukreniti, da bi se stvari zboljšale. Mozolec je vedel povedati toliko krepkih in tehtnih, da smo včasih kar zijali. Edina napaka, ki jo je možak imel, je bila ta, da je kadil kot Turek. Komaj mu je dogorevala ena cigareta, že si je pripravil drugo in jo prižgal še na zadnjih ostančkih prejšnje.

Onega dne pa ga je zgrabilo. Sedel je za mizo kot običajno, in pripovedoval, ko mu je nenadoma postalo nekam slabo. Ves poten je postal in v prsih ga je dušilo in stiskalo, srce pa razbijalo, kot le kaj. Koj naslednjega dne jo je mahnil k zdravniku in zvedel, da mora nehati s kajenjem! Srce in ožilje! Saj veste, da se s takimi rečmi ne gre šaliti. „Tovarišija!“ je zvečer svečano spregovoril zbranim ozirom. „Glejte, od danes dalje ne kadim več! Poglejte, zadnjo skatljivo vrzem v ogenj!“ In res je prijel skatlo cigaret in jo z igralso kretljivo zagnal v peč. „Za kršitev

Otroci so pogosto žrtve prometnih nesreč, zato jih moramo čimprej in čimbolj seznaniti z vsemi nevarnostmi, ki prežijo na cesti. Prometna vzgoja v šolah je pokazala že lepe uspehe, je pa tudi privlačna, posebno za fante. Pouk ob sodobnih tehničnih pripomočkih, kakršnega kaže naš posnetek, naj bi zajel čim širši krog pionirjev in mladine.

Serija vlovov, toda brez uspeha

Stevana Išpanovića se je pri vlamljanju v avtomobile držala smola tja od postojnskega območja do naših krajev, kjer so ga dobili

S prevejanjem mladeničem je imelo v začetku maja opraviti okrožno sodišče v Novem mestu, ko je sodilo Stevanu Išpanoviću iz okolice Subotice zaradi 6 velikih tatvin in 6 odvzemov motornih vozil. Senat pod predsedstvom Janeza Pirmata mu je izrekel enotno kazen: 3 leta in 6 mesecev strogega zaporja.

Išpanović je bil lani služil vojaški rok v Postojni, toda 20. novembra je pobegnil in hotel priti domov. Njegovo potovanje pa je bilo zvezano s serijo vlovov. Najprej je pri Trnovem vlomil v osebni avto, iz njega pobral razne malenkosti, vžgati pa ga ni mogel. 22. novembra je pri Postojni ponovno vlomil v osebni avto, toda spet ni bilo prave here. Še isto noč je nekomu vzletel avto, s katerim je pripeljal do Rakeka, tam pa je vozilo odvrzel, ker je zmanjkalo bencina.

Z vlakom je pripotoval do Ljubljane, od tam pa s tovornim vlakom do Sevnice. Ker železniškega prevoza dalje to noč ni imel, je v noči od 26. na 27. november vlomil v več sevnjskih avtomobilov. Prvi mu je prišel pod roke fičo Marjana Guliča, toda že po 200 metrih vožnje proti

Brežicam, je motor odpovedal. Takoj nato je vlomil v fičko, last Ivana Brinovca, ukradel, kar se mu je zdelo vredno, nato pa na silo odprl še fičko Maksa Zupanca. V njem ni našel prav nič zanimivega.

Kar s tremi avtomobili se je skušal peljati, a mu nobeden ni bil pokoren. Poskusil je še s fičko Branka Baržiča, a tudi s tem ni prišel dlje kot nekaj sto metrov, končno pa se je odločil za moped Antona Vrtovcnika, ki pa ga je pripeljal le pol kilometra naprej.

Vlomilec je naslednjo noč poskušal srečo pri Breščanih. Tu je vzel moped Juriju Proseniku, mimogrede pa „sunil“ še delovno obleko Alojza Kozoleta, ki se je sušila na dvorišču. Končno je s Prosenikovim mopedom prišel do Brežic. Pri vasi Črnc je vlomil še v zaklenjen servisni avto

podjetja Gorenje, toda razen orodja v njem ni bilo nič uporabnega. Končno je v Brežicah vzel fičko Andreju Srpiču, in ko se je z njim ravno peljal skozi mesto, ga je dobil miličnik.

Na razpravi niso imeli težav z dokazovanjem številnih tatvin in vlovov, ker je obtoženev vse sam priznal in povedal, vendar mu odkritost ni dosti koristila, kajti upoštevat so morali tudi obtežilo okoliščino: samo dva meseca pred odhodom k vojakom je prišel iz zapora; leta 1971 pa je bil tudi v Subotici obsojen na 1 leto in 2 meseca zapora pogojno, prav tako zaradi tatvin.

Kaže, da Išpanović vse od otroških let dalje ni pošteno živel in tega tudi ni nameraval. Kazen, ki mu jo je izreklo novomeško sodišče, je še ena možnost: začeti znova! Sodba še ni pravomočna.

MOPEDA SPET V PRAVIH ROKAH

V noči na 13. maj sta bila v Semiču ukradena moped Stanislavu Bahorju iz Semiča, ki ga je pustil pred stanovanjskim blokom, in Matiji Švaigerju iz Čudnega sela, ki ga je parkirjal pred hotelom Smuk. Naslednji dan so semiški miličniki našli moped v ciganskem naselju Stiri roke. Mopeda sta ukradla 19-letni Matija Hudorova in 17-letni P. H. Lastnika str svojih vozil dobila nazaj, nepridiprava pa se bosta zagovarjala pri sodniku za prekrške.

Bolniki

Med poročili o prometnih nezgodah velikokrat preberemo: „Zaradi hitrosti, vinnjenosti, nepazljivosti...“ Vzkrokov za nesreče je res veliko, malokdaj pa pomislimo, da se je nesreča zgodila zaradi bolezni. Četudi je bila vmes nepazljivost – to da kje je vzrok? Ali ni morda v tem, da je voznik sedel za volan utrujen, morda ga je bolela glava, morda je imel povečano temperaturo? Do marsikaterih nesreč ne bi prišlo, če bi voznik, ki se slabo počuti, namesto za volan sedel doma v udoben stol ali legel v posteljo.

Pomislimo samo, koliko ljudi danes boleha za sladkorno boleznijo, koliko jih ima čustvene pretrese, žilodčne in črevesne bolezni, boleznimi krvi in ožilja ter motnje v delovanju srca. Veliko je takih, prav gotovo pa se motnje, ki jih povzročajo te bolezni, kažejo tudi kdaj med vožnjo.

Prav taki bolniki bi morali zato voziti veliko previdneje, počasneje. S tem ne bi koristili sebi, ampak tudi drugim udeležencem v cestnem prometu. Tako pa se zgodi, da so boleznimi vzrok prometnih nesreč, v časopisnih poročilih pa izvemo za povsem druge vzroke, ki so bili morda le posledica te ali one voznikove težave.

J. PEZELJ

Tudi peš nisi več varen

V 4 mesecih letošnjega leta na cestah Dolenjske dva mrtva in 19 poškodovanih pešcev

Na območju občin Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj se je v prvih štirih mesecih letošnjega leta zgodilo 21 prometnih nesreč, v katerih so bili prizadeti pešci. Na novomeškem območju je bilo 15 takih primerov, v metliški občini 3, v Trebnjem 2 in v Črnomlju 1. Kar 18 teh nesreč se je zgodilo v naseljih in samo tri na cestah zunaj mest in vasi.

Posledice teh nesreč so bile hude: 2 mrtva, 12 težko in 7 laže poškodovanih. Če ugotovljamo, kateri dan je za pešce najbolj nevaren, lahko iz navedenih primerov ugotovimo, da je to ponedeljek, čas pa med 14. in 20. uro. V teh nesrečah so bili prizadeti: štiri otroci do 7. leta starosti, 6 oseb med 40. in 60. letom, štiri nad 60 let stari in 7 ljudi, starih od 14 do 40 let.

Kot ugotavljajo na UJV Novo mesto, so 16 nesreč zakrivila pešci sami, vzroki pa so: v 3 primerih alkohol, v 8 primerih nepravilno prečkanje ceste, en otrok je nenadoma skočil na cesto, eden je hodil po sredi ceste, pri dveh pa je bila kriva neoprevidnost pešca.

V 5 primerih prometnih nesreč, ki so jih zakrivila vozniki, je bil ene nesreče kriv tudi alkohol, ena se je

zgodila zaradi neupoštevanja prednosti, dve zaradi prevelike hitrosti in ena zaradi vožnje po levi strani ceste.

Prav gotovo drži trditev, da danes tudi peš nisi več varen, posebno še če nisi previden. Skozi naselja in tudi zunaj njih je vse več asfaltnih cest, ki omogočajo hitrejšo vožnjo, premalo pa je označenih prehodov za pešce in premalo je prometnih znakov, ki bi voznike opozarjali bodisi na nevarnost ali pa jim prepovedovali voziti prehitro. Posledica tega je, da so ljudje na cesti nedisciplinirani, v tem pa je tudi eden glavnih vzrokov, da so naše ceste večkrat krvave. Ali se čutijo odgovorne tisti, ki odločajo o finančnih sredstvih, s katerimi bi te pomanjkljivosti odpravili? -a

nirani, v tem pa je tudi eden glavnih vzrokov, da so naše ceste večkrat krvave. Ali se čutijo odgovorne tisti, ki odločajo o finančnih sredstvih, s katerimi bi te pomanjkljivosti odpravili? -a

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: ZAPRL MU JE POT – Marjan Pirc iz Ločne je 12. maja popoldne vozil avto po Cesti komandanta Staneta proti Glavnemu trgu, ko je z Novega trga zavil na prednostno cesto z osebnim avtomobilom Slavko More in zaprl Pircu pot, tako da sta avtomobila trčila. Škode je za 9.000 din.

SMOLENJA VAS: ZANESLO GA JE – Ivan Strujin iz Bršlina je v soboto okoli 2.30 vozil osebni avto proti Šentjernej. Pri Smolenji vasi je vozilo zaneslo s ceste na levo stran in je trčilo v drevo. Voznik in sopotnik Mirko Jovič iz Bršlina sta se hudo poškodovala in so ju odpeljali v bolnišnico. Škode je za 10.000 din.

BRŠLIN: ZBIL JE DEČKA – 11. maja je peljal skozi Bršlin proti Novemu mestu Novomeščan Stane Jakelj. Nenadoma mu je pred osebni avtomobil prišel 10-letni Borut Šiško. Dečka je zbil na tla, tako da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

JAMA: TRČILA MOPEDISTA – V nedeljo sta se pri vasi Jama zaletela mopedista Slavko Legan iz Stavče vasi in Karel Glavič z Jame. V ovinku sta se trčila in se tako poškodovala, da sta morala v bolnišnico.

MOKRONOG: Z MOTORJEM V GOSTILNO – Ljubljancem Peter Florjančič se je v nedeljo popoldne pripeljal z motorjem v Mokronog. Ko je pred gostilno zavrl, je motor zanesel prek pločnika v vrata gostišča. Pri trku se je Florjančič hudo poškodoval, tako da so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, škode pa je za 1.500 din.

MIRNA: NEPREVIDNA VOZNIJA – Marija Logar iz Migolice je v nedeljo s osebnim avtom prehitela skupino pešcev v trenutku, ko ji je naproti pripeljal mopedist Jože Lah in Migolice. Mopedist je trčil v avto in padel. Pri tem se je hujše poškodoval in je moral po pomoč v novomeško bolnišnico. Gmotna škoda: 1.500 din.

STARA LIPA: TRČILA V SMERNIK – 9. maja popoldne je Fanika Žagar iz Vinice vozila fičko proti Stari lipi. V nepreglednem ovinku je avto zanesla, da je trčil v smernik, nato pa se je vozilo prekucnilo na njivo. Voznica je morala v novomeško bolnišnico, škode pa je za 10.000 din.

STARI TRG: ZAPRLA MU JE POT – V križišču pri Krojaškemje zaprla pot mopedistu Stanislavu Smrketu iz Gomile, ki je pripeljal po prednostni cesti. Smrke je trčil, padel in se tako poškodoval, da so ga odpeljali v bolnišnico. Škode je za 3.000 din.

ŠMARJEŠKE TOPLICE: NEPREVIDNO SREČANJE – Stanko Marinčič je 8. maja z osebnim avtom pri Šmarjeških Toplicah prehitel tri pešce v trenutku, ko je naproti z osebnim avtom pripeljal Božo Kragelj z Brezovice pri Sevnici. Avtomotila sta trčila, škode je za 4.000 din.

BRŠLIN: PELJAL PO LEVI – 8. maja jutraj je Avgust Košak iz Ločne vozil osebni avto v Bršlino pri to-

varni Iskra. Naproti mu je po levi pripeljal s kolesom Jože Šere, vanj trčil in se tako poškodoval, da je moral po pomoč v bolnišnico. Škode je za 2.000 din.

STARI TRG: Z AVTOM V JAREK – Novomeščan Alojz Mihaljič je 7. maja popoldne v Starem trgu z avtom zapeljal na cesto II. reda, pri tem pa ga je zaneslo v jarek, kjer je trčil še v drog električne razsvetljave. Sopotnik Florjan Rapuš iz Češnjice se je pri trčenju poškodoval, škode pa je za 5.000 din.

SRČNE TEŽAVE AVSTRIJCA

8. maja so žužemberški miličniki prijeli 22-letnega Avstrijca Otta Josefa Tscheinigga, ki je prišel peš z ljubljanske smeri. V Zagradcu si je „sposodil“ kolo Franca Mlakarja, se z njim odpravil kakšen kilometer, nato pa ga pustil ob cesti. Ko so se na postaji milice z njim pogovorili, je povedal, da je odšel na potovanje, ker se je sprl z dekletom in da se sedaj spet vrača proti domu. Potoval je peš, za kratek čas pa z Mlakarjevimi kolesom. Ker gre za srčne težave, so miličniki zamislili na eno oko, pa tudi Mlakar ni bil preveč jezen zaradi kolesa. Avstrijec je imel pri sebi dokumente in so ga spustili, da je lahko odkorakal proti domovini in svojemu dekletu.

JURKA VAS: DEKLICA PRED AVTO

14. maja ob 18.45 je peljal iz Novega mesta proti Straži voznik osebnega avtomobila Ivan Bobnar iz Zbur. V Jurki vasi je z leve strani nenadoma prišel pred avto 5-letna Jožica Brezovar iz Hmeljičica. Kljub zaviranju je voznik deklenco zbil po tleh in so jo zaradi hudih poškodb po glavi in nogi morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

ŽEPAR – Petru Mihajloviču, učencu gostinske šole je 10. maja v Šmarjeških Toplicah neznanec iz denarnice ukradel 130 din. Naslednji dan je med delom izgubil 160 din tudi Alojzu Glavanu, delavcu Vodovodne skupnosti Novo mesto.

IZGINILA JE ŽAGA – V dneh od 7. do 10. maja je neznanec Martinu Mikliču iz Gornjih Kamenc odnesel motorno žago, vredno 3.500 din. Žaga je bila ukradena podnevi, saj kašča ponoči redno zaklepajo.

KRAJA V STANOVANJU – 12. maja je nekdo Marjanu Slamniku iz Kristanove ulice iz sukničja v hodniku stanovanja ukradel denarnico z dokumenti in 350 dinarji.

Pri Gospodični se je začelo

Novograd odpira gradbišče na Gorjancih: začenja se preureditev planinskega doma Vinka Paderšiča pri Gospodični. Po pogodbi z novomeškimi Planinskimi društvom mora to podjetje gradbena in druga dela opraviti letos med 14. majem in 15. avgustom. Otvoritev naj bi bila jeseni.

To je poudaril tajnik novomeških planincev Tone Trunkelj, ko je odgovarjal na vprašanje, ki mu ga je v zadnjem četrtkovem intervjuju v zvezi s predvideno preureditvijo in razširitvijo te znane dolenske turistične postojanke zastavil Franc Zunič, vodja pravne posvetovalnice pri občinskem sindikalnem svetu.

Tone Trunkelj

„V preurejenem domu bo 22 ležišč. Stavba bo imela sodobne sanitarije, kuhinjo in centralno ogrevanje, da bo lahko odprta tudi pozimi,“ je nadaljeval tovariš Trunkelj. „Urejena bo tudi okolica doma s parkirišči, kar pa prav tako pomeni pridobitev. Še tole: v načrtu je tudi krajša cestna povezava z Gospodično. Cesto – gre za približno 4 km – bi uredili od Gabrja.“

„Kako se je posrečila reklamna akcija, ki jo je društvo začelo za preureditev doma?“

„Zbrali smo okoli 70.000

din, vendar akcijo nadaljujemo, ker se ni navrgla predvidene oziroma željene vsote. Sicer je denar pretežno zagotovljen. Pri tem se je izkazal zlasti Novoteks kot glavni nosilec investicije, dobršen del pa je primaknil občinski sklad za pospeševanje turizma.“

„V nekem pogovoru ste že omenili nov turistično-planinski vodnik. Kako da leč so priprave?“

„Novi vodnik bo izšel vsaj za otvoritev planinskega doma, če ne prej.“

„S čim v zvezi pa so na novo markirane poti?“

„Tega dela smo se lotili v okviru akcije za preureditev Doma Vinka Paderšiča. Obnovili smo več planinskih poti do Gospodične in drugih. Nova je pot: Badovinac – Zajc – Pangerč grm – Gospodična, obnovljene pa: Novo mesto – Gospodična – Tolsti vrh – Gornji Suhadol – Gospodična in Cerov log – Pendičevka – Miklavž. Označena je tudi pot Novo mesto (Mestne njive) – Trška gora: načrtu pa sta še poti: Železniška postaja Mirna peč – Golobinjek – Frata in železniška postaja Uršna sela – Črmošnjice – Gače. Naj pripomnim, da bomo do konca maja dobili tudi načrt izletov.“

„Kakšno vprašanje pa boste vi zastavili?“

„Več stvari imam, predvsem pa me zanima dvoje: ali bi ne bilo možno poti za pogrebne sprevede na ločensko pokopališče speljati na severni strani, torej stran od Ceste herojev, ki je na tem delu silno prometna, in še: kdaj bodo urejeni pločniki od mestne vrtnarije do tovarne zdravil? Ljudje so zdaj prisiljeni hoditi po cesti, po asfaltu, in je pravi čudež, da ni ob takem vrvežu kaj več prometnih nesreč.“

I. ZORAN

Kanalizacija je drugo skupno delo vaščanov Dolnjih dol – pred leti so takole napeljevali cevi za vodovod. (Foto: I. Zoran)

SKUPŠČINA SKLADA ZA GRADNJO ŠOL ODLOČILA:

Dolenjske Toplice do konca!

Letos še: centralno kurjavo v osnovni šoli Katja Rupena ter projekte za posebno, brusniško in šentjernejsko šolo - Na pogodbah o prispevku še vedno premalo podpisov iz delovnih organizacij

Kar je precej časa viselo v zraku, je zdaj znano: z denarjem, ki se že leto dni zbira v posebnem skladu, bodo letos v novomeški občini dokončali novo šolo v Dolenjskih Toplicah, ki so jo začeli graditi lani. Za ta dela bo slo nekaj nad 6,5 milijona din.

V skladu za gradnjo šol bo letos na voljo le 8.230.000 din, zato se je skupščina sklada na nedavni seji odločila načrt del zasakati tako, da jih bo možno v celoti plačati. Ker bo šla večina zneska za Dolenjske Toplice (dodatna dela: športno igrišče, komunalna in zunanja ureditev ter šolska oprema), bo za ureditvev drugih načrtov ostalo le nekaj manj kot 1,7 milijona dinarjev. Zato so sklenili, da bodo s tem denarjem plačali ureditev centralne kurjave v osnovni šoli Katja Rupena (1,1 milijona), preskrbeli projekte za posebno, brusniško in šentjernejsko šolo (300.000 din), s preostali 1 denarjem pa poravnali najrazličnejše obveznosti (npr. plačali 10-odstotni jamstveni polog).

Denarja bo letos manj, kot so računali. Občinska skupščina bo vpla-

čala le 2 milijona dinarjev, čeprav bi morala po družbenem dogovoru prispevati letno po 3.586.000 din. Omejitev ne dovolijo, da bi nakazala predvideni znesek. Prispevki delovnih in drugih organizacij naj bi znesli letos 2,4 milijona dinarjev. Potrebno je pripomniti, da vsota še

ni zanesljiva, saj upošteva tudi delež tistih 74 delovnih organizacij v občini, ki do seje skupščine sklada še niso podpisale družbenega dogovora.

Zagotovo bo uresničen le denarni načrt krajevnega samopriskva, ki ga pobirajo v trinajstih krajevnih skupnostih. Pričakovati je, da bodo krajevne skupnosti zbrale za gradnjo šol do konca tega leta 2,8 milijona ali 200.000 din več, kot je predvideni povprečni letni znesek v sedemletnem programu. V letošnjih prvih treh mesecih so v krajevnih skupnostih zbrali 695.955 din samopriskva. K temu je treba prišteti tudi 550.000 din, ki jih bodo v topliski krajevni skupnosti zbrali za opremo svoje nove šole.

MALI SLATNIK: Spet na volišča

V nedeljo: odločitev o 5-letnem samopriskvu v krajih

V krajevni skupnosti Mali Slatnik, kjer je pred letom propadlo glasovanje o prispevku za gradnjo šol v novomeški občini, so spet pripravili volilne skrinjice. Na referendumu, ki bo v nedeljo, 20. maja, bodo odrasli prebivalci vasi Krke, Male Cikave, Malega in Velikega Slatnika, Potovega vrha, Smolenje vasi in Velike Cikave glasovali o uvedbi novega krajevnega samopriskva, ki bi ga plačevali od letošnjega 1. junija do 31. maja 1978.

Predvidene so stopnje: delavci in upokojeanci po 1 odst. od neto osebnih dohodkov in pokojnin, obrtniki in gostilničarji ter drugi s svojimi dohodki po 2 odstotka od davčnih osnov, lastniki zemljišč pa po 2 odstotka od katastrskega dohodka. S samopriskvom zbrani denar bodo porabili za graditev vodovodov, vzdrževanje in izboljšavo krajevnih poti ter za komunalne naprave.

V naslednjih petih letih potrebujejo v slatniški krajevni skupnosti 784.500 din, od tega naj bi s samopriskvom zbrali 264.000 din: v Krki 37.500, na Mali Cikavi 5.000, Malem Slatniku 65.000, Potovem vrhu 30.500, v Smolenji vasi 90.000, na Veliki Cikavi 5.500 in na Velikem Slatniku 30.500 din.

BRUSNICE: BLOK SE DVIGA

Prvi učiteljski blok v Brusnicah bo kmalu pod streho. Prejšnji teden so ga sezidali do zgornje plošče, nato pa dela ustavili zaradi manjše okvare na stroju. Brusničani upajo, da jim bo Novograd izročil ključne pred začetkom novega šolskega leta.

CESTE Z NOVIM ASFALTOM

Te dni so delavci novomeškega cestnega podjetja prekrili z asfaltom del ceste Novo mesto – Straža in Dvor – Žužemberk. Boj pa so napovedali tudi luknjam na drugih cestah.

MOST OSVETLJEN

Pred kratkim so na mostu čez Krko v Straži zagorele luči javne razsvetljave, hkrati pa tudi svetilke, ki jih je dala postaviti krajevna skupnost od straškega križišča do mostu. Nevarnost, da bi kdo zašel, je tako mimo.

Novomeška kronika

TEKMOVANJE Z ZAMUDO – Občinsko tekmovanje v prometu bo 31. maja. Komisija za predšolsko in šolsko vzgojo je prejšnji teden izdala razpis in pravila za to tekmovanje, ki bo letos za republiškim.

PARKIRNE URE NA MESTU – Prejšnji teden so na drog, s katere je neznanec že pred meseci odnesel parkirno uro, natakili novo napravo. Upajo, da se tatvina ne bo ponovila.

SMARNICE PONUJAJO – Smarnice po 2 din šopek so ponujale pretekli dne ženske izpod Gorjancev in drugih krajev po novomeških uradih. Marsikje so jih osorno zavrnil, češ da v času stabilizacije ne razmetujejo denarja.

GLASBENI SPORED ZA DAN MLADOSTI – Kulturni spored za slavnostno akademijo v počastitev dneva mladosti in 81. rojstnega dne predsednika Tita, ki bo 24. maja zvečer v Domu kulture, pripravila glasbena šola Marjana Kozine.

TRZNIČNA – Vrvež ob bogato založenih stojnicah v petek ni ponehal do popoldanskih ur, ko se je nekaterim prodajalkam mudilo na avto-bus in domov. Prevladovala je povrtina (korenček, peteršilj, solata), tu in tam je bilo naprodaj nekaj orehov in suhega sadja, manjkalo pa ni tudi najrazličnejšega semenja. Kajpak je bilo največ povpraševanja po jajcih, tako da so pošla ob povprečni ceni 1,10 din. Manjkalo ni tudi suhe robe in oblačil.

ROJSTVA – Rodile so: Branka Dular iz Kristanove 30 – Petro, Ma-

Turistično društvo Dolenjske Toplice je nedavno imelo sestanek s člani, ki oddajajo turistične sobe. Ugotovili so, da se stvari že več let ne premaknejo z mrtve točke, za to pa je krivo pomanjkanje denarja in preslaboten čut ljudi za okolje. Kaj so navedli?

Nered mora pasti

Odvoz smeti je že dolgo problem št. 1. Malo je pripravljenih nabaviti smetnjake, ker jim ne dišijo novi izdatki. Izgovarjajo se, da odpadke sežigajo v jamah, pepel pa porabijo za gnojilo. Kupi navlake, ki rasejo ob obronkih bližnjih gozdov, dokazujejo nasprotno.

Krajevna skupnost je obljubila, da bo izbrala nov prostor za smetišče in uredila odvoz v enem mesecu. Med ljudi so poslali anketo glede smetnjakov. Sklenili so, da bodo morala divja smetišča čimprej stran, kršitelje reda pa bodo izročili sodniku za prekrške.

Stara težava je s parkiranjem avtomobilov. Gostje parkirajo povsod, kjer se jim zljubi. Zavzeli so se, da bi naposled označili parkirišča in s prometnimi znaki prepovedali parkiranje tam, kjer je zdaj največji nered.

Obrežje Sušice je zane-marjeno in zaraščeno, grmičje zadržuje navlako, ki jo prinaša voda. Turistično društvo je že jeseni organiziralo očistevalno akcijo, pri čemer so mladinci in učenci osnovne šole iz Sušice nametali za 14 vozov odpadkov. To je bilo lansko jesen, brezvestni ljudje pa so strugo spet napolnili s smetmi.

B. Z.

Kam po delavce?

2 milijardi 669 milijonov din je bil celotni dohodek gospodarskih organizacij v novomeški občini lani, letos pa naj bi napravili še korak dlje in povečali dohodek za 17,1 odstotka. Na skupni seji prejšnjega četrtka sta zbor delovnih skupnosti ObS in razširjeni ObSS lanske dosegli ugodno oceno. Najbolj je napredovalo gostinstvo s turizmom, ki je ustvarilo za 26,3 odstotka več, nato industrija z 20,9 kmetijstvo pa je zabeležilo za 16,8 odst. večji porast. Nazadovale je gradbeništvo (24 odst. za letom 1971), medtem ko je gozdarstvo ostalo za ped za prejšnjim letom. Povečali so se tudi osebni dohodki (v gospodarstvu je bilo povprečje 1.790, v negospodarstvu 2.231 din). Menili so, da je potrebno največjo pozornost posvetiti kadrom, pa tudi delovne sile primanjkuje.

Ukročena gnojnica v Dolah

Več kot 60.000 din bo vredna kanalizacija, ki jo grade vaščani Dolnjih Dol v škocijanski krajevni skupnosti -Vaški odbornik Avgust Gričar pravi: „Delamo vsi brez izjeme - moški in ženske“

Okoli 230 m bo dolga kanalizacija, ki so jo začeli Doljani graditi prejšnji teden, najmanj 10.000 din bo vredno delo, ki ga bodo opravili vaščani, in še marsikaj drugega so izračunali in izmerili. Le žuljev, ki jih dobivajo pri tem prostovoljnem delu, nihče ne gleda in ne šteje: saj dela vsak tudi zase.

„Nismo se ustrašili, čeprav šteje vas' komaj nekaj nad 20 števil in mora zdaj manj parov rok opraviti tokiko kot v večjem kraju nekajkrat več ljudi,“ razlaga kmet in vaški odbornik Avgust Gričar. „Kraj res ni velik in bi se marsikdo začudil, češ: v kaj ste pa šli? Kanalizacija pa kljub temu potrebujemo. Se vsaj gnojnica in odpadke ne bodo sprehajale po vaških poteh in silile v nos. Pa tudi zaradi higiene – zdaj pravijo

okolja – smo morali kaj napraviti.“

Ljudje so spet pokazali veliko slo-

Avgust Gričar: „Za pametno stvar ni treba velike besede“

go – kot pred štirimi ali petimi leti, ko so si ob pomoči krajevne skupnosti napeljevali vodovod. Pri kanalizaciji ne bodo ostali: ko jo bodo izročili namenu, bi radi imeli urejen oziroma dograjen gasilski dom in še kaj. Vaški odbornik Gričar pravi, da bi do takrat radi ustanovili še gasilsko društvo, saj v okolici strela večkrat zažiga, gasilce pa bi radi imeli pri roki.

Suhokrajnski drobiž

PRI SPOMENIKU PADLIM BORCEM NOV IN ZET NA CVIB-LJU se niso pričeli ureditvenih in zaščitnih del, zato do letošnjega dneva borca ne bo urejen. Po predračunu bodo dela veljala kar 260.000 din. Do sedaj sta svojo udeležbo zagotovili le krajevna skupnost Žužemberk in kulturna skupnost Novo mesto, medtem ko na odločitev republiške kulturne skupnosti še čakajo. Republiška kulturna skupnost mora prispevati polovico potrebnih sredstev.

OKOLJE SPOMENIKA PADLIM BORCEM NOV NA DVORU so asfaltirali, v kratkem pa bodo uredili še grobišče. Za oboje sta si že daj časa prizadevali žužemberška krajevna skupnost in dvorska borčevska organizacija. Medtem ko bodo stroške za položitev asfalta krili skupno republiški cestni sklad, občinski komunalni sklad, krajevna skupnost in poslovalnica Mercatorja, bo ureditev grobišča z ograjo vred financirala krajevna skupnost sama.

GASILCI NA AJDOVCU se pripravljajo na društveno veselico, ki bo v nedeljo, 10. junija, v Dolnjem Ajdovcu. Dobiček so namenili za gradnjo društvenega doma. Do sedaj je bila na Ajdovcu podružnica dvorskega gasilskega društva, sedaj pa imajo samostojno društvo, ki je polno delovne vneme. Imajo dve desetini odraslih in eno pionirsko desetin.

MIRNA PEČ: VEČINA „ZA“

Mirnopeški referendum se je posrečil: 6. maja je prišlo na volišča 1.459 ljudi ali 89,7 odstotka vseh vpisanih v volilne imenike, za uvedbo krajevnega samopriskva je glasovalo 1.277 ljudi ali 78,5 odstotkov. Bojazen, da bi imeli v naslednjih letih zane-marjene poti ali da bi ostali brez pitne vode, je zdaj odveč.

SKLAD ZA ŠOLE RASTE

Aprila se je sklad za gradnjo šol v novomeški občini povečal za 320.483,20 din. Enajst krajevnih skupnosti je vplačalo 240.794,50 din, delovne organizacije pa 79.688,70 din. Krajevne skupnosti so prispevale v tem mesecu: Novo mesto 168.413,70 din, Šentjernej 23.104,75, Prečna 1.243,60, Brusnice 4.085,75, Žužemberk 11.401,30, Stopiče 4.796,20, Orehovica 1.670,60, Straža 20.190,20, Bučna vas 3.371,20, Birčna vas 1.576,95 in Gabrje 940,25 din.

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Prijetno s koristnim so združili organizatorji letošnjega občinskega tekmovanja ekip prve pomoči v Brežicah. Po končanem praktičnem delu je ekipa za preskrbo postregla udeležencem z odličnim golažem, ki so ga skuhal v kotlih na nogometnem stadionu. (Foto: Jožica Teppey)

MESTNI PROMET UZAKONJEN

Občinska skupščina Brežice je z odlokom uredila mestni avtobusni promet. Določila mu je dve progi: železniška postaja Brežice - Brezina - Črnc - Brežice, avtobusna postaja - Market - Čatež - Čateške Toplice. Druga proga vodi v obratni smeri. Ob delavnikih vozijo mestni avtobusi od 5. do 19. ure, ob nedeljah pa od 6.30 do 19. ure.

KOLIKO ZA KUMROVEC

Za spominski dom Zveze borcev in mladine Jugoslavije so v brežiški občini sklenili zbrati 150 tisoč din. Akcijo vodi občinska Zveza ZB NOV. Doslej se je izredno izkazala mestna organizacija Zb, saj je zbrala že blizu 5 tisoč din. V Krški vasi so zbrali doslej 940 din, v Skopcih 200 din, iz drugih krajev pa za sedaj še ni podatkov. Pri Vodni skupnosti so za ta namen sklenili prispevati 1 odst. od osebnih dohodkov ali 2910 din.

MOTEL - TOZD PETROLA?

Motel na Čatežu se namerava vključiti v podjetje Petrol kot temeljna organizacija združenega dela. Kolektiv silijo v to ekonomski razlogi. Za sedaj je motel samostojna gospodarska organizacija, ki plačuje najemnine Petrolu. Na določitev o bodočih medsebojnih odnosih bo vplivala še javna razprava o ustavnih dopolnilih v kolektivu.

ČIMPREG DO PRODAJE LASTNIH PATENTOV IN LICENC

Žerjavi, dvigala in mešalci

Tovarna za gradbeno opremo na Senovem obeta za prihodnje leto 60 do 70 sodobnih gradbenih žerjavov in 100 dvigal - Trg ji narekuje hitro ukrepanje

„Najpozneje v petih letih moramo prodreti na tržišče z lastnimi tipi žerjavov in druge gradbene mehanizacije, ker so licence drage,“ je zapisano v obrazložitvi razvojnega programa obrata Metalne na Senovem. Obdelava tržišča je pokazala, da se ne smejo zadovoljiti le z izdelovanjem žerjavov, zato se bodo že letos pripravili na izdelovanje tovornih gradbenih dvigal z nosilnostjo 756 in 600 kg ter osebnih dvigal z nosilnostjo 1000 kg.

Tako bodo prihodnje leto napravili 60 do 70 gradbenih žerjavov in 100 dvigal. Sproti bodo prilagajali proizvodnjo potrebam po drobni mehanizaciji. V sodelovanju s Sigmatom iz Brestanice bodo do konca leta izdelali 5000 gradbenih mešalcev.

Izdelovanje žerjavov po dosednjem programu bodo zaradi tehnološke zastarelosti opustili. Uvesti nameravajo nove sodobnejše tipe, teke, ki jih bodo zmogli pri sedanjih opremljenosti tovarne. Metalna se zaradi tega pogaja z nemško firmo Liebherr za nove tipe gradbenih žerjavov, da jih bodo začeli izdelovati prihodnje leto.

Za zastavljeni razvoj tovarne na Senovem so potrebne še nove investicije, približno 5 milijonov din. Računajo, da bi jih zbrali iz lastnega denarja, ne le s krediti. Na Senovem se vedno vztrajajo pri ustanovitvi preusmeritve rudnika skupnih interesov od republiškega sklada skupnih interesov. To prepričanje jim utripa na primerjava s Kočevjem. Metalna bo zmogla vsega, to jim je jasno, kor tudi to, da investicija zaradi draževine ni bila izpeljana do kraja. Očitajo si, da so bili premoški v svojih zahtevah po dohodkih izpolnitvi danih obljub. J. TEPPEY

DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL OBČINSTVU

Osemnajsto leto teče

V Kostanjevici bo 1. julija osrednja občinska proslava 400-letnice boja za staro pravdo

„Dolenjski kulturni festival“ si je s svojim sedemnajstletnim poslanstvom pridobil izjemen ugled po vsej naši ožji in širši domovini. S prireditvami, ki si bodo sledile tja do konca oktobra, se ustanova tudi v osemnajstem letu ne bo izneverila že ustaljenemu konceptu in pripravila občinstvu vrsto glasbenih, gledaliških in likovnih prireditev.

Na odru kulturnega doma bodo gostovala vsa slovenska poklicna gledališča z najboljšimi predstavami lanske ali letošnje sezone. Prav tako bogata bo letošnja likovna razstava dejavnosti festivala. V Lamutovem likovnem salonu se bodo zvrstili slikarji in kiparji France Mihelič, Dušan Tršar, Lucijan Bratuš in Boris Kobe, poleg njih pa še naša „naivca“ Magyar in Jovanovič. Vrh in zaključek likovnih prireditev pa bo Bienale grafike jugoslovanskih pionirjev, ki bodo svoja dela tokrat posvetili obletnici kmečkih puntov. Kvalitetne prireditve obeta tudi glasbeni del festivala.

vsem na poslojce kulturnega doma, ki v sedanjem stanju nastopajočim in gledalcem ne nudi potrebne udobja in s tem res zbranega nastopanja in sprejemanja dramskih umetnin. Z. SEBEK

V okviru osemnajstih festivalnih prireditev bo v Kostanjevici 1. julija osrednja občinska proslava v počastitev 400-letnice hrvaško slovenskega kmečkega upora. Ta dan bodo slovesno odkrili leseni kip Matije Gubca, delo akademskega slikarja in kiparja Toneta Kralja. Po odkritju bo kulturni program z nastopom folklornih skupin zagrebškega „Lada“ in ljubljanskega „Franceta Marolta“ ter „Partizanskega pevskega zbora“.

Cetudi si je „Dolenjski kulturni festival“ pridobil splošno priznanje, pa se iz leta v leto ponavlja vprašanje njegovega financiranja. Zaradi nestalnih virov finančne pomoči se tako skoraj vsako leto primeri, da načrtovani program skrajša oziroma ne vedo, ali ga bodo lahko v celoti uresničili. Pa še to velja zapisati; ob res reprezentativnem programu bi veljalo v Kostanjevici končno zagotoviti tudi reprezentativne prostore za nastope. Pri tem mislimo pred-

JE PO SREDI PISMO?

Kmalu po Titovem pismu se je začela ustavljati prodaja hidroforov, ki jih izdeluje podjetje Sigmat iz Brestanice. Med kupci je precej graditeljev vikendov in kaže, da so si mnogi izmed njih vzeli čas za premislek, preden bodo nadaljevali začeto delo.

7245 STANOVANJ

V občini Krško imajo po zadnjih podatkih 7245 stanovanj, od tega 7038 naseljenih. Začasno praznih je bilo 75, za daljši čas zapuščenih pa 132 stanovanj. Nezasedenih stanovanj je največ na podeželju.

SREČANJE PEVCEV V BRESTANICI

Zveza kulturno prosvetnih organizacij in Zveza prijateljev mladine Krško vabita v soboto, 19. maja, na revijo otroških in mladinskih pevskih zborov. Prireditve bo na gradu v Brestanici in je posvečena štiristoletnici hrvaško-slovenskega kmečkega upora. Če bo muhavo vreme preprečilo nastop na prostem, bo koncert v domu Svobode v Krškem.

VOJNA SMETEM

Senovo je bilo nekdaj urejeno naselje. Njegov dobri glas je že nekaj časa v nevarnosti. Vedno manj je prebivalcev, ki skrbe za red v svojem okolju, zato je sklenila nesnagi postaviti se po robu krajevna skupnost; vse prebivalce, podjetja in ustanove Senovega poziva, naj spoštujejo odlok o javnem redu in miru, naj ne puščajo posod za smeti na neprimernih mestih ob cesti in naj ne odlagajo smeti res tja, kamor sodijo. Nered in nesnaga se vsako leto povečujeta, zato jima je krajevna skupnost napovedala boj, dokler se upa na zmago. J. T.

ZK bo klicala na odgovor

V Brežicah kritično o nalogah iz ustave - Dopolnila čimprej uresničiti

Občinska konferenca ZK bo zahtevala odstop vseh vodilnih ljudi v delovnih organizacijah, ki so se premalo ali pa si sploh niso prizadevali za uresničevanje ustavnih dopolnil v predvidenem roku, ki se bo iztekel 30. junija letos. Tak sklep je sprejela na seji 4. maja.

Komunistom v delovnih organizacijah nalaga odgovorno dolžnost. Organizacije in aktivni ZK morajo še ta mesec kritično oceniti, do kod so prišli pri presajanju ustave v življenje. Temu naj sledijo sklepi za odpravljanje pomanjklivosti in ovir, ki so upočasnjemale ta potek. Komiteji morajo organizacije poročati o ukrepanju do srede junija.

V občini je večina delovnih kolektivov razpravljala o ustavnih dopolnilih in ponekod so že do sedaj kritično ocenjevali obstoječe odnose in temu ustrezno spremenili ali dopolnili svoje statute.

Večji del delovnih organizacij je delo kolektivov toliko dobro opravil brez tujih pomoči, medtem ko se marsikje niso znašli in so čakali navodil. V obratih so se predvsem zanašali na osnutke matičnih podjetij, ki so boljše zasledena s strokovnimi močmi. Nekatere delovne organizacije pa so že tako daleč, da so podpisale samoupravne sporazume po ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela. Toda tudi tam še ne morejo govoriti o izkušnjah.

„Štirje meseci so premalo, da bi lahko dali dokončno oceno,“ je na

konferenci izjavil direktor Agrarje Stanko Rebernik. Opozoril je predvsem na strpnost, ki je potrebna za-

sti v začetni dobi. Reševati je treba še vrsto stvari, na katere ob ustanavljanju TOZD niso mislili. Najmanj dve leti bo trajalo, da bodo uskladili statut, zato tudi drugod ne smejo pričakovati, da bo vse urejeno čez noč. J. T.

Znanje - dvakrat dobrodošlo

Poslej ne smemo pozabiti na vaško mladino

Številni pionirji se bodo te dni ločili od modrih čepis in rdečih rut: na šolah jim pripravljajo slovesne sprejeme v Zvezo mladine. Od vodstev aktivov je odvisno, kako se bodo danes ali jutri vziveli v novo vlogo in naloge, ki jih čakajo v mladinski organizaciji na šolah, po vsah in delovnih kolektivih. Letos se je za vodstva ZMS zvrstilo več seminarjev in tečajev z namenom, da bi delo v aktivih bolje steklo. Pa pogledimo, kaj pravijo o njih slušatelji!

RUDI PINTARIC, član predsedstva ZMS pri Krki v Brežicah: „Letos sem prvič obiskoval politično šolo. Veliko novega sem slišal. Takšno šolo bi mladi potrebovali dvakrat ali celo trikrat v letu, saj smo se v njej izobraževali tudi kot samoupravljavci.“

ZELJKO ŠEPETAVC, predsednik gimnazijskega aktivna ZMS: „Na srednjih šolah se delo aktivov marsikdaj zaradi organizacijskih pomanjklivosti ni premaknilo. Letos nas je šlo na seminar za predsednike trinajst. Obravnavali smo čisto praktične stvari. Tisti, ki doslej seminarjev niso obiskovali, si niso veliko obetali, potem pa so spoznali, da le vsega ne vedo.“

ZELJKO ŠEPETAVC

OLGA PINTERIC

OLGA PINTERIC, predsednica mladinskega aktivna Artiče: „Dva iz našega aktivna sva obiskovala politično šolo za mladino. Dobro bi bilo, če bi prirejali seminarje in predavanja tudi za vaško mladino, ki živi najbolj oddaljeno. Zato ji je izobraževanje tembolj potrebno.“

NADA KELHAR

NADA KELHAR, predsednica mladinskega aktivna v obratu Jutrjanke v Brežicah: „Mladinsko organizacijo imamo dve leti. Težko smo jo spravili na noge, zdaj pa je zelo aktivna. Veliko se ukvarjamo s problemi okoli temeljne organizacije združenega dela, pa tudi v športu in športu smo mladi nepogrešljivi. Napotki, ki smo jih dobili v politični šoli, so za nas vse zelo koristni.“

KONČNO RAZŠIRJENA CESTA. Občinska cestna služba je napravila občanom veliko uslugo, ko je razširila cesto med prosvetnim in zdravstvenim domom v Brežicah. Nič drugega ni bilo treba napraviti kot napeljati cevi za odtok vode, nato pa zasuti jarek, v katerem se je desetletja zbirala vsakovrstna nesnaga. Tudi robnike so postavili, zdaj manjka samo še asfalt. Pred zdravstvenim domom pa se zdaj lahko ustavljajo avtomobili, kar prej ni bilo mogoče.

TEK MLADOSTI, KONCERT IN TELOVADNI NASTOP

Občinska Zveza za telesno kulturo in konferenca Zveze mladine prireja 19. maja tradicionalni tek mladosti po Ulici 21. maja v Brežicah. V prosvetnem domu bo 24. maja samostojen koncert gimnazijskega pevskega zbora. Osrednja prireditve v počastitev dneva mladosti bo 25. maja. Na rokometnem igrišču bo tedaj telovadna akademija.

NOVO V BREŽICAH

KOGA PREDLAGAJO. Kadrovska komisija pri komiteju občinske konference ZK je evidentirala za republiški kongres ZK nadzornika vakov Milana Lokarja, predmetno učiteljico Boženo Ostrovrnikovo, sekretarko občinske Zveze prijateljev mladine Albino Tominovo in mladicnika Jožeta Topliška. Za republiško konferenco ZK pa so možni kandidati kovinostругar Stanislav Canžar, skladiščnik Henrik Omerzu in šef železniške postaje v Dobovi Adolf Vovčak.

„BOTER“ ŠTIRI DNI V BREŽICAH. V petek, 18. maja, bodo v kinodvorani prosvetnega doma predvajali film „Boter“, v katerem je povnovno zablestel igralec Marlon Brando. Po številu obiskovalcev bo ta film o maliji najbrj potolkel vse svetovne rekorde. V Brežicah bo na sporedu še v soboto, nedeljo in ponedeljek.

ROK SE BO IZTEKEL. Do 20. maja bo občinska konferenca Zveze mladine sprejemala sestavke šolarjev o dnevu mladosti. Pišejo jih učenci šestih, sedmih in osmih razredov. Z vsake šole bodo poslali na natečaj

KRŠKE NOVICE

BAZEN ODPRT! Ze pretekli teden so končno napolnili odprti bazen pri tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj. Letos se je otvoritev kopalne sezone nekoliko zavlekla, ker niso mogli pravočasno zagotoviti nove barve za bazensko korito. Ze v ponedeljek je v Krško prispela državna vaterpolo reprezentanca, ki bo v bazenu z ogrevano vodo vadila dalj časa.

PRAVOČASNO NARED - Gradnja otroškega vrta v Kostanjevici napreduje v skladu s postavljenimi roki. Novomeško gradbeno podjetje Pionir zagotavlja, da bo otvoritev v okviru prireditev ob občinskem prazniku v prvih dneh julija. Kostanjeviški vrtec bo imel tri igralne in več stranski prostorov, sprejel pa bo 60 predšolskih otrok in en oddelek male šole.

PET KOMISIJ - Pri komiteju občinske konference ZK so imenovali člane petih komisij, ki so jih zadolžili, da spremljajo uresničevanje ustavnih dopolnil, stabilizacijska prizadevanja in razvoj samouprave v sleherni delovni organizaciji v krški občini. Do 25. maja bodo komisije obiskale delovne organizacije in se o naštetih vprašanjih najprej pogovo-

rile s predstavniki samoupravnih stanov in družbenopolitičnih organizacij.

PRICITEK IGER - S tekmovanjem moških ekip v streliški značno puško so se pretekli dan pričelega dvanajste občinske državne športne igre. Doslej so streliške ženske ekipe, v petek pa je bil sporedu tekmovanje v krosu za mlade in moške.

SE ENO PRIZNANJE - Mladinski pevski zbor s koprišnikovega ne šole žanje v zadnjih letih vse uspehe. Priznanje za kvaliteten in mu izrekajo tako poslušalci kot strokovni sodniki. Največja uspeha je pa bilo snemanje za radijsko postajo. Koprišnikovski zbor je v petek tamkaj posnel svojega sporeda.

PRVI PRISPEVKI - Četudi so do tretji bienale grafike jugoslovanskih pionirjev slovesno odprli 1. oktobra, prihajajo v Kostanjevici prve pošiljke grafičnih listov. Komisija, ki jo sestavljajo voditelji sija, ki jo sestavljajo voditelji pedagogi iz vseh naših republik, za razstavo odbrala najboljša dela. V njih pionirji tokrat posvečajo občestni kmečkih uporov.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Odborniki ObS Trebnje pohvalili komunalno podjetje Trebnje za lansko delo Vodarina in plačilo za odvoz smeti ne zadoščata

Nehvaležno je skrbeti za storitve, ki jih občani potrebujejo tako reko iz dneva v dan. Pravzaprav: kdaj je bil še kdo pohvaljen za dobro vzdrževanje ceste ali za sproti odpeljane smeti?

Isto se dogaja Komunalnemu podjetju Trebnje, čeprav se prizadeva, da bi svoje delo kar najbolje opravljalo. Podjetje skrbi za 80 km cest, na katere je lani posulo nič manj kot 4.350 prostorninskih metrov gramoza, kar je nekaj več, kot je bilo predvideno. Podjetje ima

tudi precejšnje težave z vzdrževanjem vodovoda v Mokronogu in na Čatežu, saj 80 par za kubni meter vode, določenih leta 1964, ne zadošča za plačevanje vseh stroškov ter odplačilo dolga. V podjetju menijo, da bi lahko shajali, če bi v Mokronogu podražili vodo za gospodinjstva

na 1,20 din, za delovne organizacije in obrt na 1,50 din, na Čatežu pa na 3,50 din oz. na 5,00 dinarjev.

Podjetje je lani kupilo poseben kamion za odvoz smeti, tako da je odvažanje postalo bolj higiensko, žal pa tudi dražje. Z odvažanjem so zaslužili le okrog 47 tisočakov, veljalo pa jih je nad 63. Dosti bolje ni z javno kanalizacijo. Kanalsčino so začeli pobirati leta 1971, vendar imajo še vedno zelo velike težave, saj se mnogi občani, predvsem na Mirni in v Sentrupertu, upirajo plačevanju kanalsčine. Kar od 14 so morali lani kanalsčino izterjati s pomočjo sodišča.

Lani je podjetje nakupilo tudi nekaj gradbenih strojev in vozil, potrebno pa bi jih bilo še za 1,5 milijona dinarjev. Vrednost opravljenih del v komunalni dejavnosti se je lani močno približala vrednosti del v komunalni dejavnosti, v kateri podjetje nima zasluzka. Zamrzneitev cen je ljudi zaenkrat obvarovala nadaljnjih podražitev, hkrati pa je povzročila podjetju težko breme, ki ga ni mogoče vleči v nedogled.

A. ŽELEZNIK

STRELSTVO:

Med prvimi v republici

Za osrednje strelišče zbrali 13 milijonov

Kako družbeno vrednotijo strelsko organizacijo v občinskem merilu, najprej pove podatek iz minulega leta: komisija za usklajevanje proračuna je občinsko pomoč od zaprosenega povečanja za 16 odst. zvečala za 36 odst.

Ko smo pred občnim zborom za

bolj sodelovati s krajevnimi skupnostmi na svojem območju. Tako bi se več naredilo za splošno ljudski odpor, enakomerneje bi tudi delili družbena sredstva. Nadalje družine bi se morale čim tesneje nasloniti na šole.

Občinska strelska organizacija spada med številčno najmočnejše v republici: med prve spada po številu vpisanih članov glede na število prebivalstva slovenskih občin! Koledar prireditev na osrednjem strelišču v Trebnjem kaže iz leta v leto bogato dejavnost, saj domala ne mine teden brez tekmovanja ali usposabljanja. Reno vadijo v Mokronogu, občasno tudi na Dobu, čeprav nimajo nikjer primernih prostorov. Lepe uvrstitve so dosegli tudi na vrsti republiških tekmovanj. Ko je na takem tekmovanju pionir Franc Lavrinšek iz Mokronoga izpolnil državno normo, bi moral celo na zvezno tekmovanje, a ga zaradi prevelikih stroškov niso mogli poslati. Za vnaprej so strelci zaskrbljeni, kako bo s tekmovanji in usposabljanjem, saj se je npr. strelstvo za malokalibrsko puško podražilo kar za 766 odst!

A. Ž.

ZOBNE ŠČETKE IN PRIBORI ZA ŠOLARJE

V tednu Rdečega križa je občinski odbor v sodelovanju s krajevnimi organizacijami in osnovnimi šolami pripravil sprejem mladih članov. Vsakega novega podmladkarja so obdarili z otroško zobno pasto, zobno ščetko in lončkom. Po vaseh se vrstijo predavanja na temo letošnjega svetovnega dneva zdravja. Predavatelji so zdravniki trebanjskega zdravstvenega doma, ki za to žrtvujejo svoj prosti čas. Občinski odbor Rdečega križa želi, da bi se čim več občanov vključilo med podpornice članke Rdečega križa, da bi kupovali listke v trgovinah, delovne organizacije pa naj bi se odločale za kolektivno članstvo.

A. Ž.

JERNEJ PAVLIN, predsednik občinskega strelskega odbora: „Vse naše delo je amatersko!“

prosili za mnenja o prehojeni poti in vprašanjih, ki zaslužijo še posebno pozornost, nam je predsednik občinske strelske zveze, človek, ki ima največ zasluga, da je bilo zgrajeno lepo strelišče v Prapročah pri Trebnjem, dejal: „Družine bi morale še

JURGLIČ NE MORE BITI ODBORNIK

Na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL Trebnje minuli teden so med drugim razpravljali tudi o tem, da je treba Pavla Jurgliča odpoklicati kot odbornika zbora delovnih skupnosti občinske skupščine. Kot bivši direktor INKOT je bil izključen iz ZK, njegovo ravnanje so takrat obsodile vse družbenopolitične organizacije. Sedaj je zaposlen izven občine, zato ne more zastopati volivcev v zboru delovnih skupnosti. Postopek o odpoklicu bo izvedel občinski sindikalni svet, zatem pa bodo na nadomestnih volitvah volili novega odbornika.

Darujte kri!

Včeraj se je pričela v Trebnjem letošnja krvodajalska akcija, danes se bo nadaljeval odvoz krvi na Mirni, jutri pa še v Mokronogu. Aktivisti Rdečega križa pričakujejo, da se bo te humane akcije udeležilo okrog 1.100 krvodajalcev. Tistim, ki so darovali kri že minula leta, bo občinski odbor Rdečega križa razposlal pismena vabila; k odvzemu vabijo tudi nove krvodajalce, posebno iz vrst mladine.

ZANIMANJE ZA ŠAH

Mladinski aktiv „Joško Prijatelj-Svoboda“ iz Ponikev bo priredil v nedeljo v osnovni šoli Dol. Nemška vas šahovski turnir amaterskih mladinskih ekip iz vse občine. Ekipi bodo štele po 4 šahiste. Mladinski aktiv iz Ponikev pričakuje udeležbo najmanj 20 šahistov.

626 STRELCEV TEKMOVALO

Na 17 občinskih strelskih tekmovanjih minilo leto do konca aprila letos je tekmovalo 626 udeležencev. Na 4 medobčinskih tekmovanjih je sodelovalo 48 strelcev, na 11 republiških pa 57. Po številu udeležencev izstopa strelska družina Trebnje, sledi Mokronog, zadnji pa je Dob. V bodoče se bodo udeleževali tudi republiškega tekmovanja veteranov, ki so že prenehali tekmovali.

Ob prazniku dela je prejelo visoka državna odlikovanja predsednika republike kot družbeno priznanje za delo in prispevek k razvoju skupnosti 11 občanov. Na sliki: prizadavna prosvetna delavka Marija Brezovar iz Sentruperta, odlikovana z redom republike z bronastim vencem, v razgovoru z drugimi odlikovanci: Francem Ivancem z Mirne, Jožetom Zupanom iz Sentruperta in Jožetom Piškurjem iz Trebnjega. (Foto: Železnik)

DROBNE Z MIRNE

MIRENCANI ZMAGALI - 6. maja je bilo na Mirni izbirno občinsko tekmovanje ekip civilne zaščite in prve pomoči iz krajevnih skupnosti. Sodelovalo je 5 ekip s skupno 30 člani. Prvo mesto s 102,5 točke je osvojila ekipa domačink, zato bo zastopala trebanjsko občino na republiškem tekmovanju v Murski Soboti 26. in 27. maja. Drugo mesto je osvojila ekipa krajevne skupnosti Mokronog, tretje pa ekipa trebanjske krajevne skupnosti. Vsi nastopajoči so prejeli diplome, prva ekipa pa še darila. Tekmovanje je priredil občinski odbor za civilno zaščito in občinski odbor Rdečega križa Trebnje. Strokovno komisijo so sestavljali: dr. Mižigoj z republiškega odbora RK, dr. Kranjc in dr. Pavlina iz zdravstvenega doma Trebnje.

NAJBOJ VROČI SE ZE HLADJO - Že ob prvih toplih dneh je bilo v bazenu pod mirenskim gradom opaziti prve kopalce. Lanska kopalna sezona ni bila kaj prida, kaže, da nekateri ne zamujajo primernega vremena za namakanje.

ŠTAFFETO PRIČAKALI PRED „DANO“ - Titovo štafeto so pričakali na ploščadi pred DANO delavci, občani in šolska mladina 4. maja. Šolski pevski zbor je zapel nekaj pesmi, učenka Pustova pa je prebrala pozdravno pismo Titu. Pozdrave Titu so poslali tudi mladi kurirčki. Kurirsko torbico so sprejeli na Mirni pred šolo 7. maja. Ob kulturnem programu je govoril Tone Gracar.

NAPACNO IZBOBEŠENE ZA STAVE - Vse kaže, da bo treba prirediti kar nekaj, kako izobešati zastave. Za praznik OF in 1. maj je bilo opaziti več primerov, da so bile izobešene hrvaške zastave. Vzdrušje je bilo vseeno praznično, k čemer so pripomoglo tudi zastave.

RIBIČI ČUVALI PODUSTI - Ze 27. aprila je bilo opaziti prve drsne podusti v potoku Mirna prav do naselja. K zapoznelemu ženitovanju je ribe spodbudilo prav gotovo zadnje toplo vreme. Ribiči mirenskega pododbora so izvedli nadzor in druge varstvene ukrepe, kajti v času drstenja so ribe vsestransko zaščiten.

Do tednu gozdov je sevniški obrat Gozdnega gospodarstva Brežice priredil v sodelovanju s solami strokovne ogled gozdov za učence 8. razredov. 9. maja je vodja obrata inž. Vinko Šeško vodil z vama revirnima gozdarjema učence sevniške šole skozi gozdove od Radovana, Laz, Izme do Dabranjke. Vzgoja za varstvo okolja in ljubezen do gozda se začneta pri mladih. (Foto: Železnik)

Osiromašeni gozdovi - malo za pota

Svet gozdnih posestnikov o letošnjem gospodarjenju - Denarja manjka

Površina zasebnih gozdov, razdeljenih med 3.000 lastnikov, je v sevniški občini petkrat večja od površine družbenih, omogoča pa mnogo manjšo sečnjo. To je eden izmed vzrokov, da je sorazmerno malo denarja za vzdrževanje cest ter poti.

STILLES: vsi jim dražijo

Cene reprodukcijekega materiala so se povečale že za 10 odst. (površinski materiali, iverne plošče, furnirji ipd.). Cene pohištva pa so zamrznjene že od decembra 1970! Zaradi tega so morali samoupravni organi sprejemati proizvodni program: menjali so vijaganja za nov program sestavljenih garnitur „TE-SI“ v baročnem slogu, črtali so proizvodnjo 100 garnitur pisarniškega pohištva tipa „SHERATON“, vse to pa so nadomestili s pocenim proizvodnjo investicijske opreme in spalnicami za otroke. Vodstvo podjetja in samoupravni organi se pravočasno pripravljajo težkim razmeram na tega pohištvene industrije.

ŠE DOLGUJEJO

Ob koncu junija bo treba vplačati še drugo vlogo po pogodbah o družbenem dogovoru za gradnjo mrlinop grelnice in otroškega vrta ter napredku, ki so ga naredili na občini 720.000 dinarjev, dolžnikov pa je 30. Večina delovnih organizacij, vose obveznosti v redu izpolnilo. Polovica zneska dolguje še gostinsko podjetje, obrat Metalne iz Krmelja in sevniška Tovarna konstrukcij ves znesek, ravno tako tudi veterinarska družbenopogodbena delavnica Marije Vajde. Med 83 zasebnimi obrtniki dogovora ni izpolnilo še 14 obrtnikov.

SEVNIŠKI PABERKI

DELAVSKA STANOVANJA - Minuli četrtek se je sestala komisija za solarnostnega sklada občine Sevniča in obravnavala osnutek programa gradnje stanovanj za delavce, mlade ali ne morejo priti do strehe nad glavo ali ne bi zmogli večjih stanarin. Jutri opravi odbor sklada.

BOLNIŠKI PUŠČA VODA - Ne-meritve sevniškega vodovoda so pokazale, da uhaja 65 odst. napredke vode v izgubo! Poudariti je treba, da so to čiste izgube. V času kontrole ni bilo nekontroliranih hidrantov ipd. Presenečenje, saj so že prej računali na 40 odst. izgubo po 50 do 60 odst. vode. Nekaj izgub sicer ni povsem novodobnih: se nov vodovod izgublja okrog 10 odst. vode, to je tako imenovana „lastna potrošnja vodo-odaja“. Pri stanovanjskem podjetju so dimenzioniranih števecv pri 400 m cevi še iz leta 1932, hišni računi pa so bili grajeni dostikrat na izolacijo. Nadalje so morali zati prekribe više ležečih hiš in napajale povečati pritisk za 3 atmo-

Upokojenci gradijo cesto

Ce ne bi poprijeli sami, ne bi imeli asfalta!

Kdor se je to pomlad ali minulo jesen vozil skozi Račico in Loko, se je lahko čudil, zakaj samo stari ljudje kopljejo, izravnavajo cestišče in betonirajo jaške za kanalizacijo. Tabli na začetku in kraju naselja ni sta nič preveč „zgovorni“: dolžina trase 1.820 m, izvajalec Cestno podjetje Celje in ime investitorja. Ima to cestno podjetje tako stare delavce?

Delavcev sploh ni pripeljal! Trenutno sta v Loki in Račici le dva poklicna „cestarja“ - delovodja in delavec, ki upravlja z valjarjem. Jedro sedmerice neuganih so upokojeni železničarji iz obeh krajev. Vodi jih prizadevni dolgoletni predsednik gasilskega društva Slavko Hočevnar.

- Kako delate? - smo vprašali vodjo te nenavadne skupine.

„Vsak dan delamo najmanj po 11 ur. Delovodja cestnega podjetja je z nami izredno zadovoljen. Pravi, da krepko odtehamo sezone delavce. Tudi trije predstavniki republiške skupnosti za ceste so ob nedavnem obisku izjavili, da je takšna oblika dela izredno prikladna za investitorja. Pohvalili so tudi kakovost

skupne stvari.

Kako pa je nasploz z upravljanjem zasebnih gozdov?

„Za zasebni les je obračun ločen, ločeno pa je tudi upravljanje. Razen že omenjenega sveta kmetov-lastnikov gozdov imajo kmetje 5 predstavnikov v centralnem svetu v Brežicah. Vedeti je treba tudi, da biološka amortizacija ne zadošča niti za stroške gozdnega načrta. Kdor hoče urediti te gozdove, mora vzeti denar drugod. Proti prodajanju lesa drugam, žal, največkrat ni mogoče ukrepati. Razumljivo je tudi, da kmetje, člani sveta, delijo denar tja, od koder se ga je največ nabralo.“ je na pripombo glede tega dejal inž. Šeško.

A. ŽELEZNIK

Upokojenci gradijo cesto

Ce ne bi poprijeli sami, ne bi imeli asfalta!

našega dela. Nismo le upokojeni železničarji, vsak ima še kakšen poklic; ali je mizar kot jaz, tesar, zidar... Smo torej sami visoko kvalificirani delavci!“

Delajo svojo cesto, zato jo delajo z ljubeznijo. Predolgo so čakali na teh nekaj metrov asfalta. Sami občani so prispevali 30 starih milijonov. Vsak gospodar hiše ob cesti je moral odšteti 2.500 dinarjev, tista hiša, ki je oddaljena od ceste 50 m, pa 1.500. Takšen način dela ima še eno veliko prednost: lastniki hiš ob cesti niso tem delavcem delali nikakršnih težav zaradi zemljišča, ki

SLAVKO HOČEVNAR: Povprečna starost skupine je nad 60 let. Nismo pa osamljeni. Pomagajo nam še nekateri delavci na železnici, ki delajo v turnusu. Sicer boste videli med nami tudi uslužbence in kmete. Vnema je velika, da bi le še modernizirali naprej do Brega!

jim ga je odvzela cesta. Nekateri so morali žrtvovati edine metre vrtnička, čeprav v prahu ni imel večje vrednosti. Če bi delali drugi, bi investitor prav gotovo lahko plačeval lepe odškodnine. Sedaj bo kmalu vse skupaj pri kraju. Izvajajo že zaključna dela. Za praznik domačega gasilskega društva bo slavnostna otvoritev ceste.

A. Ž.

KRMELJ: ODCEP NOVEGA DALJNOVODA

V glavnem so že končana vsa dela na 20 kV daljnovodu Brezje - Goveji Dol - Vrhek - Hinje - južni del Krmelja. Odcep novega daljnovoda bo okrepil sedanje napajanje predvsem južnega dela Krmelja, kjer je bil tok že tako slab, da je bilo težko nemoteno gledati televizijski program. Novi daljnovod pomeni tudi energetsko rezervo za nov obrat LISCE v Krmelju, ki se še gradi.

Nov korak iz nerazvitosti

Spoštovani občani, poslednjič bi rad kot vodja odbora za pripravo nedeljskega referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka v občini Ribnica zapisal nekaj misli, osvežil nekatere stvari in morda razjasnil nekatere nejasnosti, ki so se pokazale zadnji čas. Predvsem pa bi rad vsem volilcem, vsem tistim, od katerih je uspeh nedeljskega referenduma odvisen, povedal, da bo 20. maja na tehtnici naš nadaljnji razvoj, razvoj posameznih območij in posameznih krajevnih skupnosti v občini, in da prav zaradi tega ne bi smeli in ne moremo niti malo pomisljati, ko se bomo odločali o samoprispevku. Pravilna, pametna, poštena in napredna bo samo odločitev ZA samoprispevek...

ju bodo posebni organi samostojno razpolagali z zbranim samoprispevkom, tako da prelivanja, česar se mnogi boje, ne bo. Občani sami bodo torej skrbeli za kar najbolj pametno trošenje skupnih denarjev, seveda - če se bomo odločili za samoprispevek. To pa je naša skupna stvar, vseh, ki bomo v nedeljo glasovali.

Vsako gospodinjstvo je tudi že prejelo brošuro „Kamen na kamen - zrno do zrna“. Temeljito jo preberite, laže se boste odločili. V njej je o samoprispevku povedano vse. Te dni potekajo tudi zbori občanov po vaseh in v delovnih organizacijah. Tako bomo pričakali mejni 20. maj povsod kar najbolj pripravljeno.

20. maj torej, ko bomo glasovali o napredku in enotnosti, ko bo, verjamemo v to, s pravilno odločitvijo občina kot celota storila nov, velik korak iz nerazvitosti. Na svidenje na voliščih!

FRANCE GRIVEC

Na kratko

IZLET PRELOŽEN - 20. maja bo referendum za občinski samoprispevek, zato bomo ostali doma in glasovali. Nameravani prvi letošnji izlet bomo zato preložili na mesec junij. Točni datum bomo pravočasno objavili z lepki in v časopisju.

VODOVOD V ŽLEBČU? - Žlebič je ena redkih vasi v ribniški občini, ki še nima vodovoda. Vaščani si ga že dolgo žele. Kaže, da so že blizu cilja. Zbiranje sredstev za nov vodovod je uspešno nad pričakovanjem. Rezijski odbor za gradnjo vodovoda je doslej zbral 80.000 din. To je še premalo.

ČESTITKE TITU
Prebivalci Ribnice so pripravili nosilec zvezne štafete, ki nosi podzdrave za 81. rojstni dan maršala Tita, 5. maja na trgu v Ribnici lep sprejem. Na njem je govoril sekretar občinskega komiteja ZK Danilo Mohar, ki je v imenu občanov Ribnice izrek tovarišu Titu najboljše želje ob rojstnem dnevu. Učenci osnovne šole in glasbene šole iz Ribnice pa so izvedli kulturni program.

Nova šola v Loškem potoku je dokaz, kaj vse se da narediti s samoprispevkom. Če občani ne bi namreč složno plačevali samoprispevka, potem Loški potok gotovo še ne bi imel te šole.

Vsi zmoremo vse

Vsak naj v nedeljo opravi svojo dolžnost

DANILO MOHAR, SEKRETAR KOMITEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS RIBNICA: „Samoprispevek, delež občanov vsakega območja v občini, vsake krajevnne skupnosti, slehernega od nas je nujen pogoj za uresničitev naših skupnih želja in načrtov. Zavedati se moramo, ne le danes, pač pa vsa prihodnja leta, da bomo naše obsežne načrte

lahko uresnecovali in tudi uresnili le tedaj, če bomo na tak način zbirali denar. Le tedaj bomo lahko naš prispevek oplenili z različnimi posojili in prispevki temeljnih organizacij združenega dela.

S samoprispevkom bomo jutri, pojutrišnjem, v naslednjih letih obogatili naše kraje s sodobnimi cestami, vodovodi, kanalizacijo, dobili nov zdravstveni dom in še marsikaj; brez samoprispevka ne bi dosegli nič tega, ostali bi, kjer smo sedaj, in negodovali. Druge občine bi napredovale, mi bi nazadovali. Krivi bi bili sami.

Pred nami, zaposlenimi, upokojevcem, gospodinjami, mladimi, pred vsemi volilci je 20. maja velika odgovornost, katere se moramo zavedati, jo moramo imeti pred seboj in storiti vse za uspeh referenduma. Posebno velika odgovornost je pred vsemi zavestnimi silami, pred člani Zveze komunistov, predstavniki družbeno-političnih organizacij, odborov, vodstvi društev. Zato naj ne bo nobenih pomislekov več. Vsak občan naj v nedeljo ve, kaj je njegova dolžnost, in to dolžnost tudi opravi!“

Danilo Mohar: „V nedeljo bomo glasovali za napredek naših krajev.“ (Foto: J. Primc)

Delavski »ZA«

„Naši delovni ljudje so na nedavnih občinih zborih sindikalnih organizacij povedali veliko želja glede urejanja svojih krajev in območij. Želijo vodovod, ceste, kanalizacijo, pota, zdravstveni dom, vrtec in drugo. Denar za vse to ni nikjer zagotovljen. Zato so ljudje predlagali, naj obnovimo samoprispevek,“ je povedal France Zajc, predsednik občinskega sindikalnega sveta Ribnica, ko smo ga prosili za razgovor, in nadaljeval:

„Naš za nedeljskem referendumu pomeni hitrejši razvoj naše komunne. Če referendum ne bi uspel, bomo v našem razvoju zaostali oziroma precej počasneje napredovali. Območje, kjer bo referendum uspel, bo napredovalo hitreje; kjer pa ne bi uspel, tja ne bo vloženo toliko družbenih sredstev, kar pomeni, da bo napredek počasnejši. Tak je predlog in sklep naših delovnih ljudi.“

Pozivam vse člane sindikalne organizacije in druge občane, da se udeležijo referenduma in glasujejo za samoprispevek in za naš hitrejši napredek.“

Franc Zajc: „Brez samoprispevka ne bi bilo mogoče hitro uresničiti naših želja.“ (Foto: J. Primc)

Prvi že dali za asfalt

„V teh dneh so prvi prebivalci Klinje vasi, Zeljin in dela Šalke vasi že vplačali prvi obrok za asfaltiranje ceste skozi naselja,“ je povedal občinski odbornik s tega območja Ivan Križaj.

V petih mesecih bodo na tem območju zbrali prebivalci 180 do 190.000 din. Vsaka hiša bo prispevala skupno 1.500 din. Iz občinskega cestnega sklada in občinskega samoprispevka bodo dobili še 680.000 din. Če bo denarja še premalo, bodo zaprosili za pomoč Združeno KGP in še kakšno delovno organizacijo.

„Računamo, da bo asfalt do avgusta že položen,“ je zatrdil odbornik Križaj in še enkrat poudaril, da ne bodo asfaltirane vse ceste na tem območju, ampak le ceste skozi vasi in naselja, kjer se ni asfalta, to je del Šalke vasi, Zeljne in Klinje vasi.

Ivan Križaj: „Pričakujemo, da bodo ceste skozi naselja na našem območju asfaltirane že avgusta letos.“ (Foto: J. Primc)

KOČEVJE: MILIČNIKI BREZ STANOVANJ

Kočevska postaja milice ni polno zasedena, kaže pa tudi, da še ne bo, dokler ne bodo dobili več stanovanj za miličnike. Starejši miličniki, ki odhajajo v pokoj, seveda obdržijo stanovanja, zato je res treba zgraditi za mlajše nova. Nekateri imajo namreč zelo slaba stanovanja.

— Kakšna je razlika med vzgojo mladih šahovcev pri nas in v drugih krajih države?
— V razgovoru s šahovskimi delavci iz drugih republik sem zvedel, da drugod pomagajo predvsem nadarjenim posameznim šahistom, pri nas pa skušamo s pedagoškim delom omogočiti učenje šaha čimvečjemu

Ive Stanič: „Ni mi žal, da sva šla na pot kot »stoparja«, saj sva doživela marsikaj zanimivega. Precej dela smo imeli, ko je kamen razbil vetrobransko steklo in smo po Beogradu iskali mehanika.“ (Foto: J. Primc)

številu pionirjev in mladincev. Udeležbo na turnirju smo izkoristili tudi za nakup šahovske literature, ki je pri nas sicer ne dobimo. Na sploh pa moram o šahistih iz drugih republik povedati, da so zelo disciplinirani. Ne pijejo alkohola, kadijo pa. Slovenci smo pa res pijanci. Tudi v Kočevju nismo izjema. Namesto da bi imeli mladi druge vzore, občudujejo tistega, ki več spije ali koga udari.

— Mirko Čuk mi je pred odhodom na turnir povedal, da ne ve, če bo lahko šel na turnir, ker ni denarja za pot?

— Pot za oba bi veljala okoli 400 din. Toliko denarja res nista imela. Zato sva potovala na »avstop“. Do Vrtnjačke banje sva potovala 57 ur, premenjala 13 vozil od tovornjaka do rešilca in taksija in zapravila vsak le 56 din. Nazaj grede sva imela 7 postaj, potovala sva le 31 ur in zapravila vsak le 30 din. Med potovanjem sva doživela marsikaj, saj je bila pot celo bolj zanimiva kot turnir.

Sreča v nesreči je bila, da se je voz z drvni prevmil, tik preden bi pripeljal na cesto, po kateri je prav takrat peljal osebni avto, sicer bi trčila. To se je zgodilo 4. maja popoldne med Vasjo in Pirčami ob Kolpi. Miha Papič iz vasi je peljal s kravo drva iz 4. maja popoldne med Vasjo in Pirčami ob Kolpi. Miha Papič iz Vasi je peljal s kravo drva iz Pirčam. Potem so vsi složno poprijeli in postavili voz spet na kolesa. (Foto: J. Primc)

Priznanje za delo z mladino

Prvič priznanja za letošnji dan mladosti

Občinska konferenca ZMS Kočevje je poslala vsem mladinskim aktivom, organizacijam in društvom, v katere je včlanjena tudi mladina, razpis za podelitev priznanj mentorjem mladine in mladim družbenim delavcem. Ta priznanja bo občinska konferenca letos prvič podelila za letošnji dan mladosti.

Priznanja so namenili mentorjem, ki so dosegli izredne uspehe pri vodenju mladine pri telesnovzgojnem delu, tehnični vzgoji, pri moralnem oblikovanju mladine družbenopolitični aktivnosti, na področju splošne vzgoje in izobraževanja mladine.

Razen teh bodo prejeli priznanja tudi mladi družbeni delavci, ki so pokazali največ poštenosti in volje do dela ter dosegli večje uspe-

he v mladinski organizaciji, organih upravljanja v delovnih organizacijah, šolah, krajevnih skupnostih, klubih in društvih, kulturno-prosvetnih in humanitarnih organizacijah v sportu in pod.

Priznanja bodo podelili na predlog vodstev posameznih organizacij, klubov in društev.

VILKO ILC

REKLI SO:

INZ. DUŠAN ORAZEM, odbornik občinske skupščine: Eno prihodnjih sej bi lahko občinska skupščina posvetila problemom krajevnih skupnosti, drugo pa preskrbi mesta Kočevja in sploh vsemu, kar tako veliko mesto, kot je Kočevje, potrebuje.

JOŽE NOVAK, sekretar občinske konference ZK: Premalo smo storili za združevanje gospodarstva in za razvoj podeželja. Na teh področjih moramo takoj ukrepati.

Po občini

BANJA LOKA: MALO DENARJA, VEČ VOLJE - Območje krajevnne skupnosti Banja Loka je obsežno, zato bi potrebovali mnogo denarja za urejevanje posameznih zadev. Kljub temu je svet krajevnne skupnosti ob sodelovanju s prebivalci posameznih vasi in zaselkov v minulnem letu uspešno reševal številne naloge pri gradnji in popravilu krajevnih cest, vodovodov itd. Tudi letos bo delo nadaljevalo. Pričakuje vsestransko pomoč vaščanov posameznih vasi, ker tudi letos nimajo na voljo dovolj denarja.

PIRČE: DOVOLJ NEKORISTNIH RAZPRAV - Razprava o bodoči kmetijski politiki je med maloštevilnimi kmetovalci pokazala, da bi morala naša družba posvetiti več skrbi proizvodni usmerjenosti kmetijske dejavnosti, manj pa številnim načelnim razpravam, ki dolej niso prinesle kmetom koristi. V razpravi o proizvodni usmeritvi so se zavzemali, da bi proizvajali tisto, za kar je potrebno manj truda in prinaša največ dohodka. To pa je predvsem mlečna in mesna proizvodnja, ki bi se dala uspešno organizirati z malo več družbene pomoči.

VAS-FARA: VODOVODI - Svet krajevnne skupnosti je izdelal potreben program komunalnih in ostalih del za letos. Po njegovi oceni bodo za izvedbo teh del potrebovali nekaj nad 135 tisoč dinarjev. Računajo tudi na pomoč prebivalcev posameznih vasi, čeprav so mnogi stari in bolni. Med največje postavke so uvrstili gradnjo vodovodov za naselja Srobotnik, Planina, Padovo, Gotene in dograditev vodovoda za naselje Lazi.

DROBNE IZ KOČEVJA

NOVA POSTAJA - Gradnja nove avtobusne postaje se je dejansko začela. Na prostoru med sedanjo avtobusno postajo in nekdanjo Bračičevo šolo so se zemeljska dela že začela. Mnogi občani žalujejo za drevjem, ki je moralo pasti na tem območju, da bo prostor za postajo.

NEKATERI KAR SAMI - Stanovalci četrte stolpnice v Kidričevci ulici so s prostovoljnimi delom urejali okolico. Tudi del stanovalcev sosednje novega bloka je uredil in zasadil nove gredice in betonske posode s cvetjem. Ponekod so za priznanje tudi sami stanovalci večjih stavb očistili okolico, kar je doslej opravljala krajevna skupnost. Če stanovalci sami delajo, bodo znali vse, kar so uredili, tudi varovati.

RIBIČI DELAJO - V nedeljo, 6. maja, so kočevski ribiči spet prostovoljno delali. Popravljali so jez na Rinži v Slovenski vasi. Prejšnji mesec pa so popravili jez na Bregu.

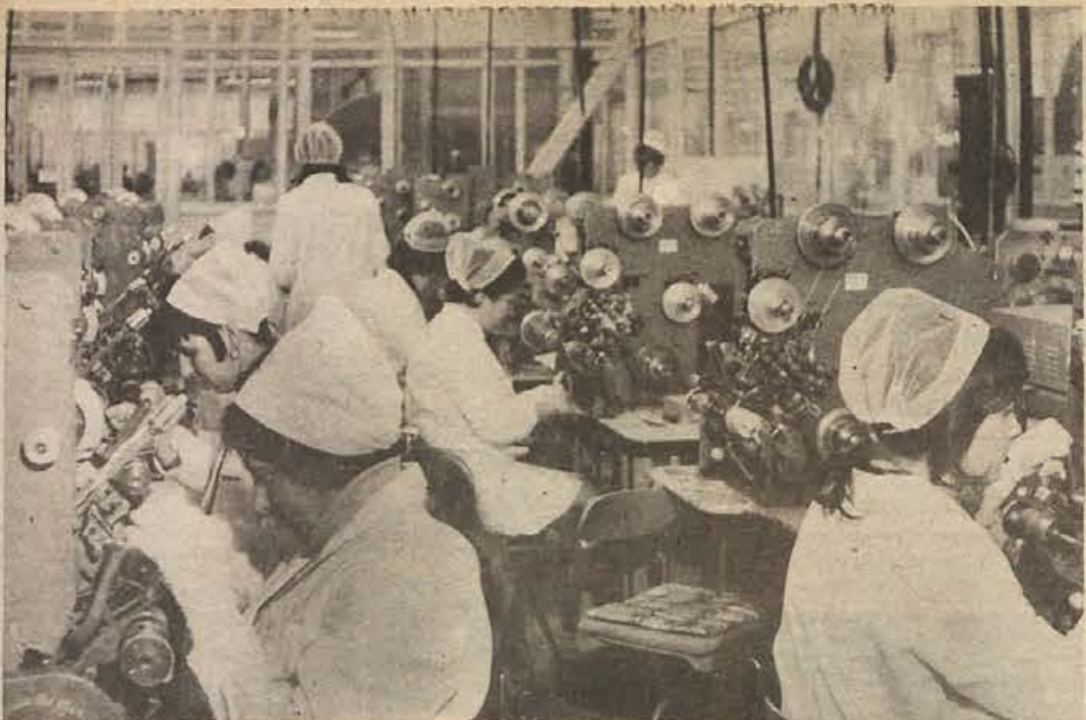
ZA LEPŠE OKOLJE - Na nedavnem sestanku aktivistov Rdečega križa so razpravljali o temi „Človek in njegovo okolje“ ter o zdravstveni prosveti.

— Zakaj imajo v samopostrežni trgovini tudi polže?
— Zato, da ne more nihče reči, da pri Mercatorju ne dobi vsega.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Tudi zaposleni iz semiške ISKRE so se odločili prispevati svoj delež k stabilizaciji: maja in junija bodo delali vse proste sobote, tako ustvarjeni dohodek, ki bo predvidoma znašal 250.000 din, pa so namenili stanovanjskemu skladu. Lep primer! (Foto: R. Bačer)

Zgleden primer metliške zadruga: 65.000 din iz svojega kot pomoč zasebnemu vinogradništvu - Letos že 25 hektarov zavarovanih

Letos je metliška zadruga že drugi organizirala akcijo za kolektivno zavarovanje zasebnih vinogradov. Po lanskem poskusu in izkušnjah je še več vinogradnikov zavarovanih proti toči. Zbrali so 46 podpisnikov, tako da je skupno zavarovanih okrog 25 hektarov zasebnih vinogradniških površin.

Največ zasebnih pridelovalcev grozdja je zavarovanih iz vasi Krma-

ZA STANOVANJA GRE

9. maja so v metliški tovarni BE-TI organizirali prvi sestanek komisije za stanovanjska vprašanja z interesi za stanovanja, da bi skupno prerešili, komu dodeliti 6 družbenih stanovanj, ki bodo v kratkem vseljiva. Ker je prosilcev okrog 50, stanovanj pa samo 6, je seveda večina razočaranih. Predlagali so, naj bi nova stanovanja dobili tisti, ki izpolnjujejo največ pogojev, glede na leta službe v podjetju, potrebo na delovnem mestu in razmere, v katerih prosilci živijo. Končna odločitev o dodelitvi stanovanj pa bo v rokah poslovnega odbora.

Priznanje vsem, ne enemu

Po večletnem plodnem delu je gradaška organizacija Rdečega križa dobila priznanje OF

Delovanje v Rdečem križu je za Gradac in njegove preizkušence že po tradiciji znano. Vse od leta 1944, ko je bila v tem kraju v času NOB ustanovljena organizacija v slovenskem merilu, so ji Gradčani s srcom vdani.

Edina organizacija v metliški občini, ki je letos prejela občinsko priznanje Osvobodilne fronte, je bila krajevna organizacija RK v Gradcu. Priznanje velja vsem članom, zlasti pa dolgoletnim in poštvalnim aktivistom te organizacije, kajti vsi so pripomogli, da imajo lepe uspehe. Med najboljimi so v občini pri vseh akcijah: pri zbiranju krvodajalcev, zbiranju raznih prispevkov, v organiziranju pomoči za ostarele in osamelce občane, pa tudi pri vključevanju mladih v organizacijo.

Prav te dni bomo sprejeli v organizacijo spet 25 mladih članov, je povedala Malči Plut, predsednica Rdečega križa v Gradcu, vendar je izrecno poudarila, da so v odboru delavni vsi, posebno Zofija Bajc, dolgoletna tajnica organizacije, Amalija Potočnik, blagajničarka, ki med prvimi vsako leto pobere članarino v občini, pa tudi delo funkcionarjev RK iz prejšnjih let se še zdaj pozna.

Gradčani so zmeraj pripravljeni pomagati sovaščanu, če je v stiski. Kadar je kdo od starejših bolan, ga obiskujejo, organizirajo zanj pomoč v hrani, otroci mu iz trgovine prina-

sajo živila itd. Posebno je bila taka pomoč vidna ob lanski hudi gripi. Tudi občanska denarna pomoč navadno ob pravem času pride do potrebnega, čeprav marsikdo izjavlja: „Ni mi toliko za denar ali obleko kot za pozornost in dobro besedo.“ Gradčanom, članom in aktivistom Rdečega križa, velja le čestitati za njihov čut do sočloveka, saj večina današnjih pridobitniško usmerjenih ljudi marsikje prav tega manjka. saj večina današnjih pridobitniško usmerjenih ljudi marsikje prav tega manjka.

jetja dokaj dober in ker želi kmetom resnično pomagati, da jih ne bi morala naravna katastrofa tako prizadeti, kot se je to zgodilo pred dvema letoma. Obenem pa s tem krepijo sodelovanje med zadrugo in člani kooperanti.

Kdor zna, pa zna

Akcijo za zbiranje prispevkov za gradnjo mladinskega in borčevskega doma v Kumrovcu je v metliški občini zastavil odbor že v začetku marca, do zdaj pa je nakazanih že 10.000 dinarjev, medtem ko je zbrana še 50.000 din. Med aktivisti, ki so pobirali prispevke po vaseh, se je doslej najbolj izkazal Jože Sladič, predsednik krajevne organizacije ZB iz Podzemlja, ki je prvi zbral 3.220 din. Prav Sladičev primer kaže, da akcija tudi na vasi lahko uspe, če se je prizadevno lotijo. Domenjeno je, da bo v podjetjih pri zbiranju prispevkov pomagal tudi sindikat, na terenu pa bo akcijo podprla Socialistična zveza. V metliški občini nameravajo zbrati 60.000 dinarjev.

VEČ KOT 140 PROŠENJ

Za starostno kmečko pokojnino in varstveni dodatek za kmete-borce je preko občinskega odbora ZZZB NOV v Metliki odposlanih že več kot 140 prošelj občanov. Tajnik odbora Milan Bajc ima s tem veliko dela, vendar rad pomaga, kajti ta sredstva se bodo pri marsikateri hiši močno poznala.

GREMO NA RAB

Proti koncu maja bo borčevska organizacija v Metliki organizirala že tradicionalni enodnevní izlet na Rab, kjer je pokopanih veliko svojcev in prijateljev metliških občanov. Okrog 30 prijaz je izlet je že zbranih, interesi pa naj s prijavo pohite, ker je število mest v avtobusu omejeno.

Premalo zaupanja v lastne sile

Dokler Beltov kolektiv ne bo očiščen starih napak znotraj tovarniških zidov, tudi navzven kot podjetje ne more uspevati

Ko se je pred tedni razkrilo, da je BELT v težavah, ker je po združitvi s COSMOSOM zaplavalo celotno podjetje v velike izgube, in ko so udarili na plan se slabi odnosi v kolektivu, je začela ukrepati Zveza komunistov.

Najprej so na seji komiteja pretresali stanje v BELTU, pred kratkim pa so politično vzdušje v kolektivu ocenjevali še skupno na seji komiteja z najbolj odgovornimi iz podjetja. Pokazalo se je, da komunisti v BELTU niso odigrali svoje vloge. Partijska organizacija ni redno in kritično preverjala uresničevanja sklepov in tudi ni bila dovolj odločna pri odstranjevanju karieristov, malomeščanov in oportunistov iz svojih vrst.

Ustavljali so se ob jalovih razpravah, besedičili tja in dan, vse to pa je, žal, vplivalo tudi na proizvodnjo.

Se vedno je veliko izmečka, prešlaba kontrola, preveč porabljenega materiala, slab odnos do družbenega premoženja, nedisciplina in tudi veliko poškodb pri delu. Ker ni bilo pravega nadzora, so se nekateri moštri in tehnologi obnašali neodgovorno. Ugotavljajo familiarnost in izmišljanje odgovornosti. Tudi neustrezen način obveščanja je pripomogel, da so namesto Zveze komunistov javno mnenje v kolektivu ustvarjale skupine ali posamezniki, kakor je njim ustrezalo.

Tako oceno so sprejeli, obenem pa zadožili komuniste v Beltu, naj enkrat za vselej napravijo red v odnosih v kolektivu, predvsem pa v svojih vrstah. Osnovna organizacija ZK je sprejela vrsto nalog, ki morajo biti čimprej izpeljane, kajti kolektiv mora biti ozdravljen starih bolezni, če hoče prevzeti nase veliko odgovornost in bremena v nadaljnjem razvoju podjetja.

Kakorkoli se bo kolektiv Belta odločil za bodočnost (znano je že, da bo šel stran od Cosmosa), je prva stvar: red, enotnost in zdravi odnosi

Mladina pomaga

Prod kratkim smo viniški mladinci na pobudo krajevne skupnosti in podjetja VIATOR že drugič organizirali delovno akcijo, da bi kraj pred turistično sezono čim bolje uredili. Očistili smo prostor okrog kampa pri Kolpi ter uredili prostor okrog spomenika in pot. Na delo so prišli v glavnem vsi mladinci.

Denar, ki smo ga prislužili s čiščenjem prostora, bomo porabili za enodnevní izlet. Kam bomo šli, še ne vemo, bomo se pa kmalu odločili. Ob zaključku delovnega dne je mladinska organizacija priradila ples, na katerem je igral ansambel JLA.

Dve delovni akciji sta lepo uspeli, zavedamo pa se, da nas čaka še veliko dela, preden bomo s podobo našega kraja lahko zadovoljni.

NATAŠA KAJIN

med zaposlenimi! To bo prineslo tudi več zaupanja v lastne sile.

R. BAČER

SREČANJE MATORANTOV

V soboto, 19. maja, ob ob 20. uri v semiškem hotelu SMUK srečanje maturantov, ki so od ustanovitve do zdaj maturirali na črnomaljski gimnaziji. Na družabnem večeru, kjer bodo igrali Abadoni, pričakujejo veliko udeležbo. Nekdanji črnomaljski maturantje so po končanem študiju na višjih in visokih šolah zaposleni v raznih krajih, pa tudi v vsej Beli krajini jih je precej.

Na boljše gre

V Dobljčah bi radi imeli letos otvoritev

Dobljčka krajevna skupnost, ki zajema pet vasi, v preteklosti prav gotovo ni sodila med tiste, ki bi po dejavnosti šteli med boljše v črnomaljski občini. Počasi pa se je vendarle začelo tudi v teh krajih obračati na boljše, vsaj tako je zatrjil predsednik Martin Banovec:

„V zadnjem letu smo nabavili vrtilni stroj, tako se lahko bolj ukvarjamo s popravilom vaških poti. Naši občani z Dobljčke gore so pred kratkim pomagali še pri večji akciji sosednje krajevne skupnosti Talčji vrh, ko so urejali in betonirali pot. Se vojska jim je pomagala. Prostovoljno delo in prispevki pa so tudi pri nas vsakdanja praksa.“

— Kakšne načrte ima vaša krajevna skupnost v letošnjem letu?

„Lotili se bomo popravilja mrtvašnice in pokopališča, ker nas je sram pred ljudmi od drugod, ki prihajajo k nam na pogrebe. Po hišah smo že pobirali prostovoljne prispevke, tako imamo v blagajni že blizu 3.000 dinarjev, toda akcija še ni končana.“

na. Razen tega bodo občani pomagali še z delom. Večja stvar, ki smo se je lotili že pred leti, in bo, kot upam, letos končana, je naša vaška hiša. Nimamo prostora za sestanke, zato gradimo stavbo, ki jo bodo uporabljale vse naše organizacije, od gasilcev do Socialistične zveze in drugih. Gradnja napreduje počasi, ker je malo denarja, stroški pa so veliki.“

— Slišati je, da v vaši vasi sestanki niso dobro obiskani. Menite, da bo udeležba boljša, ko bo prostor nov?

„Mislim, da se bo vsa družbenopolitična dejavnost popravila, ko bomo imeli dom družbenih organizacij. Stavba je že pod streho, zaprta je tudi, notranja dela pa bomo kmalu nadaljevali. Upam, da bomo letos slavili otvoritev.“

R. B.

Kdo na izlet?

Podružnica Društva upokojevcv v Črnolju organizira v ponedeljek, 11. junija, za svoje člane izlet v Velenje. Ogledali si bodo mesto, verjetno pa bodo v tovarni Gorenje doživeli tudi ogled proizvodnje. Izletnike bo odpeljal avtobus iz Vence ob 4.30, člani iz Črnolja pa bodo vstopili ob 5. uri. Računa se, da bo povratek okrog 22. ure. Avtobus pa bo tudi Viničane odpeljal domov. Prijavitelj se lahko tudi upokojevcv iz Dragatuša, vendar je zadnji rok za vse prijave do 5. junija. Cena za prevoz znaša samo 52 din. Prijave sprejemajo v pisarni Društva upokojevcv v Črnolju, na Vinici pa se interesi lahko prigrasijo poverjenici Matildi Alič.

Upokojevcv vabijo člane, naj se izleta udeležijo v čim večjem številu, saj bo potovanje prijetno, poučno in zabavno obenem. V Velenju bo organizirano tudi kosilo po primerni ceni.

PRVA EKIPA ISKRE

V soboto, 5. maja, je bilo v Črnolju občinsko tekmovanje ekip prve pomoči, kjer je sodelovalo 5 ekip iz gospodarskih organizacij in dve s terena. Nastopile so ekipe Kmetijske zadruge, obrata IMV, podjetja Begrad in Iskre iz Semiča ter prva in druga ekipa krajevne skupnosti Črnolj. Najboljše znanje so pokazali Semičani: tako je Iskrina ekipa postala občinski prvak, sledita pa ji ekipa Begrada in druga ekipa črnomaljske krajevne skupnosti.

ČRNOMALJSKI DROBIR

ZA BOLJŠO VARNOST — Komisija, ki jo je imenoval svet za vzgojo in varnost v prometu, si je pred kratkim ogledala vse mesto in ugotovljala pomanjkljivo cestno signalizacijo. Pričakovati je, da bodo stare in neustrezne znake ob cestah kmalu zamenjali novi.

NOV TEČAJ — AMD Črnolj bo v drugi polovici maja organiziralo tečaj za voznike motornih vozil A in B kategorije na Vinici. Tudi v tem kraju je vedno več interesentov za šolanje.

VELIK KUP — Doslej je pri referentu za borčevske zadeve pri občinski skupščini zbranih že 144 prošelj za starostno pokojnino in varstveni dodatek kmetov borcev. Kup teh prošelj pa bo še večji, kajti rok za prijave se ni minil in nekateri borci še zdaj uveljavljajo dvojno delovno dobo.

LEP SPREJEM — V soboto, 5.

maja, so Črnomaljci na prostoru za jurjevanje zares lepo pričakali zvezno štafeto, obenem pa je na prireditveni prostor priteklo še 22 lokalnih štafet. Ko so štafeto palico s prisrčnimi pozdravi predsedniku Titu odpremil proti Koprivniku, je mladina imela še zabavni program.

SE ZDAJ RAZKOPANO — Ulica, ki se sredi mesta pred zdravstvenim domom odcepi proti Lokvam mimo stanovanjskih blokov, je že od lanskega leta razkopana. Gradnja sobodne ceste proti Ručetni vasi napreduje namreč zelo počasi.

KURE ZA OGRAJE — Krajevna skupnost je z nedavnim dopisom opozorila občane in lastnike hiš, da delajo kure in druga perutnina precej škode na prostem. Vsi lastniki takih živali so dolžni poskrbeti, da se bodo kure pasle za domačo ograjo.

Črnomaljski poročevalec

V lepo urejenem in dobro založenem novem lokalu tovarne NOVOTEKS na Mestnem trgu strank ne manjka. Posebno radi ogledujejo kupci hlače vseh vrst. V tej trgovini je tudi postrežba prijazna. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

V POČASTITEV DNEVA MLADOSTI — Zdalj potekajo mladinska športna tekmovanja v malem nogometu, šahu, namiznem tenisu, kegljanju in streljanju z zračno puško. Tekmovanja v namiznem tenisu se je udeležilo kar 8 ekip. Prvi je bil aktiv Komunalnega podjetja, druga Slama vas in tretji aktiv BETI.

TUDI V LJUBLJANI. Tradicionalnega pohoda po poteh partizanske Ljubljane so se udeležile tudi metliške mladinke. Na 8 kilometrov dolgi progi sta tekmovali dve ženski ekipi.

SE EN SALON — Metlika je dobila še en frizerski salon, tako je v mestu zdaj 5 takih lokalov. Zadnjega je odprla v lepo urejenih prostorih Milka Barbič zraven zdravstvenega doma.

OLEANDRI SO ZUNAJ — Toplo vreme je prebudilo meščane, da so znosili iz kleti oleandre in drugo cvetje ter ga postavili na okna in pred hiše. Mesto je prav zaradi tega cvetela poleti zelo lepo.

VEŠELICA BO LEPSA. Pred kratkim so preorali prostor pred gostiščem Veselica, kjer je bil zasajen star vinograd. Kaže, da bodo nove trte krasile okolico Veselice, s tem pa bo tudi izletniška točka še prijaznejša.

PRIDEJO V GOSTE — 27. maja pride na obisk k metliški mladini okrog 200 mladih iz Karlovca. Gostje si bodo ogledali mesto, muzej in vinski klet, nato pa bodo športna tekmovanja. Pomerili se bodo v kegljanju, košarki, rokometu, šahu, na Veselici pa bo družabno srečanje s kulturnim programom. V začetku junija bodo Metličani obisk vrnili.

UMRLI SO: Blaž Mavretič iz Metlike, star 69 let; Marija Vrban iz Boldraža, stara 79 let; Jože Črnogelj iz Grabrova, star 50 let; Marija Stipanovič iz Marindola, stara 77 let; Jožefa Miklič iz Jugorja, stara 74 let; Alojz Janžekovič iz Radoš, star 79 let; in Marija Segulja iz Metlike, stara 97 let.

metliški tednik

Sami smo odgovorni za svojo prihodnost

»Vsak razumnež bo glasoval za« — Kdor ne bo dal, tudi ne bo imel pravice zahtevati — Samoprispevek bodo zbirali po območjih, krajevnih skupnostih in krajih in ga tako tudi porabili — Ljudje se zavedajo, da prispevajo in delajo zase — Prebivalci mnogih krajev bodo dali še več kot le samo prispevek, ker bi pač radi naredili za svoj kraj čimveč koristnega — Razveseljivo je, da se vedno več ljudi zaveda, da so sami odgovorni za svojo bodočnost, da si jo sami ustvarjajo

Pred kratkim smo obiskali nekatere občane ribniške občine z raznih območij in jih spraševali, če so za samoprispevek ali so proti, in če so zanj, za kaj in kako naj bi ga porabili. Odgovori so bili taki:

SLAVKA PUCAR, Ribnica: „Seveda sem za samoprispevek, da bomo v Ribnici kaj zgradili oziroma naredili. Če ne bomo uvedli samoprispevka, ne moremo pričakovati, da bomo kaj imeli. Predvsem je Rib-

niški dom. Vsaka hiša je že prispevala še po 2.000 din za vodovod, ki ga bomo začeli graditi.“

TOŠE KRAJC, Dolenji Lazi: „V redu je, da bo referendum. Zbrani denar pa naj gre tja, kjer je potreba. Najprej naj gre denar za zdravstveni

ni potreben vrtec. Veliko mater je zaposlenih. Vsak dan prihajajo spraševati, če bi lahko vzeli v vrtec nove otroke, pa ne moremo, ker je vse polno. V Ribnici je potreben tudi nov zdravstveni dom. Sedanji je premajhen.“

FRANC DEJAK, INLES: „Sem za to, da se samoprispevek vpelje, čeprav imam še nekatere predloge. V redu je, da vsi prispevamo za zdravstveni dom, čeprav nisem, da bi zato lahko imeli zavarovanci nekatere ugodnosti. Vrtec pa je bolj zadeva območja krajevne skupnosti

Ribnica, kot ostalih krajevnih skupnosti z ribniškega območja. Samoprispevek naj bi v glavnem ostal na območju, na katerem je zbran, ker oddaljeni kraji, na primer ne bodo uporabljali vrtca, imajo pa svoje potrebe, kot so ceste, kanalizacija, vodovod in podobno.“

JANEZ KOZINA, Zlebič: „Zdravstveni dom v Ribnici, kamor se naši občani zatekajo po zdravniško pomoč, je res slab. Za njegovo gradnjo so pripravljali prispevati vsi naši ljudje. Za vrtec pa naj bi prispevali predvsem Ribničani. Tudi ceste je treba posodobiti. Mi bomo skupaj s Sušjem in Slatnikom zgradili še ga-

dom in ostale komunalne zadeve. Vrtec pa naj bi gradili predvsem občani Ribnice, ker ga potrebujejo.“

JOŽE KOŠMRLJ, Soudražica: „Brez samoprispevka kraj ne bo napredoval. Zbirali naj bi ga po šolskih okoliših, ki so v občini štirje, porabili pa bi ga tudi po tistih okoliših,

krajevnih skupnostih ali celo posameznih krajih, kjer se je zbral. Če ne bi uvedli skupnega samoprispevka, bi ga mnogi kraji morali uvesti sami zase, saj drugače ne bi mogli urejati nujnih krajevnih zadev.“

ANTON GOVZE, Zapotok: „Spadamo pod območje Soudražice. V Soudražici pa smo sklenili, naj bo denar porabljen tam, kjer bo zbran, se pravi v tisti krajevni skupnosti ali celo samo v tistem delu krajevne skupnosti. Potrebe so povsod velike, naj bo v središču ali na podeželju. Morda so na podeželju še večje, saj si za marsikatero zadevo sami belijo glave, kako jih bodo rešili. Tu mislim kanalizacijo, vaška pota, da ne omenjam razsvetljave in družbenih prostorov, ki jih na podeželju še

marsikje ni. Predvsem pa je pomembno, da se z zbranim samoprispevkom res naredi vse tisto, za kar je bil uveden. Za druge namene se ta denar ne sme porabiti.“

NIKO GERBEC, Grčarice: „Pri nas bomo, naravno, vsi za. Vedno smo bili vsi za, celo takrat, ko nismo nič dobili, zato bomo seveda tudi

zdej, ko gre za naš vodovod. Ne zahtevamo, da bi bil naš vodovod zgrajen že prihodnje leto, pač pa le, da bo res vse narejeno, kar je obljubljeno, se pravi tudi naš vodovod.“

OLGA MOHAR, Loški potok: „Imam vtis, da bodo naši ljudje glasovali za samoprispevek. Novo šolo res imamo, imamo pa še vrsto dru-

gih potreb. Zavedamo se, da ne bomo ničesar dobili, če tudi sami ne bomo dali svojega deleža. Res včasih

kakšen tudi kaj reče proti, a ga drugi prepričajo, da nima prav.“

FRANC KOPRIVEC, Ribnica: „Vsi smo se na sestankih strinjali, da je samoprispevek potreben. Brez

njega bi bil napredek počasnejši. V Ribnici najbolj potrebujemo vrtec, športni center in zdravstveni dom.“

NORBERT ČERNE, Grčarice: „V programu je tudi gradnja našega vodovoda, zato sem prepričan, da

bodo ljudje glasovali za. Kdor ni za vodovod, ni pri zdravi pameti ali pa se bolj neumnega dela, kot je. Po moje bi morali biti vsi, se pravi 100-odstotno, za, a kaj, ko se vedno najde vmes kakšna špica.“

inž. JOŽE ANDOLJSEK, Velike Poljane: „V naši krajevni skupnosti

Lepa nova šola v Ribnici je bila zgrajena z zadnjim samoprispevkom, z novim samoprispevkom pa bi ob njej zgradili še šolski športni center

smo se odločili, da bomo glasovali za samoprispevek. Določili smo tudi komisijo za izdelavo prednostnega reda del na območju KS, ki bo kontrolirala tudi porabo s samoprispevkom zbranega denarja. Skupaj bomo dali denar za novi zdravstveni dom, ki bo tudi nam koristil; razen tega imamo v načrtu obnovo poti na Grmado, obnovo vodovoda ali gradnjo novega na Velikih Poljanah in v Dolenjih Podpoljanah.“

FRANCE VIDERVOJ, Rakitnica: „Kdor le malo razume vse skupaj, ne bo rekel ne. Kako bomo pa kaj naredili brez denarja? Dali bo-

mo za dvorano v Dolenji vasi, v programu naše vasi pa imamo še asfaltiranje ceste, gradnjo mostu, kar sami bomo pa zgradili še gasilski dom. Za temelje smo udarniško kopali že prejšnjo nedeljo. Samo da nam ne bi fige pokazali tisti, ki imajo že vse urejeno.“

ALOJZ BENCINA, Loški potok: „Ljudje vidijo, da se s samoprispev-

kom nekaj naredi. Lep primer je naša šola. Zato bodo glasovali za, saj vedo, da bomo potem spet dobili

del asfaltne ceste, vodovod za Hrib in Mali Log pa morda še kaj. To je zdaj dobro urejeno, da bomo denar zbirali po krajevnih skupnostih in da bo po krajevnih skupnostih, kot bodo določili ljudje, tudi porabljen. Zato bi bil zelo zadovoljen, če bi referendum uspel.“

LUDVIK ČEŠAREK, Nemška vas: „Upam, da bo referendum uspel. Le potem bomo lahko gradili, kar imamo v načrtih. Za našo vas je predvidena kanalizacija, vendar bo

zelo draga. Zato je vprašanje, če bo z referendumom zbrani denar zadostal za vse, kar imamo v načrtu. Zavedamo pa se, da ne bomo imeli ničesar, če ne bomo izglasovali samoprispevka.“

FRANCE ČEŠAREK, Soudražica: „Sem za to, da se samoprispevek uvede. V Soudražici imamo samoprispevek za razne namene (zdravstveni

dom, vodovod, pokopališče, prvi TV pretvornik), odkar pomnim. Samo z občinsko denarno pomočjo bi naša KS le životarila. S samoprispevkom pa bomo lahko marsikaj zgradili. Smo že sprejeli program del.“

ZA STARO PRAVDO

piše
FRANCE CANKAR

4

Ko jih je dobil nekaj močnih po hrbtu in glavi, zlasti pa ko je videl, da sta dva njegova oborožena obležala mrtva na tleh, je pozabil na svoj ugled in ukazal oborožencem umik. Prav naglo so jo morali ubirati, kajti razjarjeni kmetje so jih preganjali še dolgo iz vasi. Urban, domačin, je poklical vaščane nazaj. Trije mrliči so obležali na kmetovem dvorišču zaradi ene krave. Kmeta—župana so prenesli v hišo mrtvega. Udarec s težkim ročajem biča je bil smrtonosen. Oba mrtva oborožena so prenesli na gmajno in ju tam zagrebli.

Sporočili so v Kočevje o tem dogodku in zahtevali navodila, kaj naj ukrepajo v prihodnjih dneh. Vedeli so, da grad ne bo molče pozrl tega poraza.

Še tisto noč so štirje jezdecji odjezdili na podeželje z novico o oskrbnikovem početju, v mestu pa je bobnar sklical enajsterico odbora Zveze kmetov in meščanov na posvet. Sklenili so zapreti mestna vrata, pomnožiti stalne straže in izgnati iz mesta vse grajske uradnike in izterjevalce davščin. Med podložniki in gosposko je nastalo vojno stanje. Vsi so to z navdušenjem pozdravili, nihče pa ni vedel, koliko časa bo trajalo in do česa bo pripeljalo. Kajti nezadovoljni niso bili samo Kočevci, vrel je tudi med kmeti na Dolenjskem in Gorenjskem, po celem Kranjskem. Prav tiste dni so se mudili v Kočevju odposlanci kmetov okrog Škofje Loke, v tesni zvezi pa so bili Kočevci tudi z Dolenji iz okolice Črnomlja in Novega mesta. V vseh teh krajih so imeli enako željo znebiti se

pravkov in dajatev, kakor so to storili v Kočevju.

Tri dni po dogodkih v Slovenski vasi, 23. februarja 1515, je zasedal pri gostilničarju Damijanu svet enajsterice. Jonke je navzočim povedal, kaj se je zgodilo pred dnevi, nato pa predlagal, naj sprejmejo sklepe, kako v bodoče nastopati proti grajskim. „Kajti samo dvoje je mogoče: ali predpisane davke plačati, češar seveda ne bomo storili, ali pa se braniti, kakor smo že nekoč sklenili. Od vicedoma in cesarja ne pričakujemo pomoči, ker je ne bo! Preostane nam samo eno, grajskim oborožencem se upreti s silo. Brez orožja pa ne pojde, zato moramo naše kmete oborožiti. Kaj prida orožja nimamo, in kar ga je, je slabo. Toda na naši strani je veliko število ljudi, ki s cepci, kiji, vilami in motikami oboroženi pomenijo veliko silo. V vseh vah naj se ljudje oborožijo s tem našim orožjem. Kjerkoli bi se zopet prikazala svojat izterjevalcev, naj se vasi obveščajo med seboj in ena drugi takoj priskočijo na pomoč. Jasno jim povejmo, naj se z orožjem uprejo vsaki sili in brez usmiljenja tolčejo po grajskih. Če gospodu baronu primanjkuje hrane, naj si jo poišče v svojih gozdovih, kmete pa naj pusti pri miru.“

Ko so nekateri imeli pomisleke, češ koliko časa bo vse to trajalo, jim je Jonke odgovarjal, da brzkone tako dolgo, dokler se baron Thurn ne spametuje ali pa pride od vicedoma sprejemljiva odločitev na njihovo pritožbo ali pa do tedaj, dokler vmes ne poseže cesar. Da je sicer možna še ena pot za skrajšanje tega stanja, težka sicer in kruta, a na koncu koncev krvavo potrebna: „Tistim gori v gradu temeljito podkuriti! Še pred to zadnjo možnostjo pa moramo le povprašati grofa, ali res vztraja pri novih davščinah ali pa se morda le premišli in nas ne sili do skrajnega. Nekdo mora gor v grad. To je za tistega človeka nevarna stvar, kajti imel bo opravka z dvema človekoma, ki nimata ne srca ne vesti. Ta naš odposlanec bo moral biti pripravljen na vse! Zato je še najbolje, če pojde h grofu on sam, je dejal Jonke. Z baronom in oskrbnikom bo treba voditi razgovor v njihovi govorici, poslanec ne bo smel nasesti lepim obljubam, in kar je glavno, moral bo pokazati vso kmečko odločnost in borbenost.

Tovariši so ga enoglasno pregovarjali, naj ne sili v levje zrel, kajti on je njihov voditelj in kaj bo z njimi brez

njega. Jonke jih je prepričal, da je najbolje, če pojde sam h grofu, kajti za svojo Zvezo kočevskih kmetov in meščanov ga ne skrbi, ker sta tu še Urban in Koenig, ki sta oba že dobro vpeljana v vse in imata zveze z ostalimi kraji na Kranjskem in Koroskem in tudi onstran Kolpe na Hrvaškem.

Naslednjega dne se je Jonke odpravil na grad. Pri grajskih vratih je stal oboroženec s težko helebardo v rokah in mu zastavil pot. Ko mu je povedal, da bi rad govoril z baronom, je stražar poklical oskrbnika Steržena. Ta se je zelo začudil, a tudi razveselil, ko je zagledal Jonkeja. S prijaznim obrazom ga je vprašal, kaj ga je zaneslo na grad, ko vendar vse kaže, da so kmetje že pozabili poti, ki vodijo tja gor. Jonke je zahteval, naj ga priglasi baronu, ker mora z njim nujno govoriti. Po dolgem odlašanju ga je oskrbnik peljal v palačo k baronu.

Baron Thurn je prav tiste dni bil od sile nataknen. Žena mu je sporočila iz Ljubljane, da se s hčerko dobro zabavata na imenitnih predpušnih veseljih, kar pa je tudi zelo draga stvar, zato ga prosita, naj jima pošlje dve sto goldinarjev ali pa zadolžnico na ljubljanskega Juda, ki jima bo dal denar.

ZA GUMARSKI POKLIC

Izobraževalni center Industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

SAVA KRANJ

razpisuje za šolsko leto 1973/74

- 60 MEST ZA ŠOLO ZA GUMARSKO DELAVCE (ENOLETNA – UČENCI IN UČENKE),
- 30 MEST ZA POKLICNO GUMARSKO ŠOLO (DVOLETNA – UČENCI),
- 4 MESTA ZA POKLICNO ŠOLO KOVINARSKO STROKE
- 2 MESTI ZA POKLICNO ŠOLO ELEKTRO STROKE

POGOJI ZA VPIS

- a) v šolo za gumarske delavce (učenci in učenke):
 - najmanj 6 razredov osnovne šole,
 - starost do 18 let,
 - uspešno opravljen test ročnih spretnosti in zdravniški pregled v ambulanti SAVA;
- b) v poklicno gumarsko šolo in poklicne šole ostalih strok:
 - 8 razredov osnovne šole,
 - starost do 18 let,
 - uspešno opravljen test ročnih spretnosti in zdravniški pregled v ambulanti SAVA.

UGODNOSTI V ČASU ŠOLANJA

Učenci prejmejo:

- mesečno nagrado, ki je odvisna od učnega uspeha in znaša
 - v prvem razredu od 330 do 500 din,
 - v drugem razredu od 370 do 550 din,
 - v tretjem razredu od 420 do 620 din,
- povračilo prevoznih stroškov nad 40 din, če se učenec vozi v šolo,
- delovno obleko in čevlje,
- topel obrok (malico),
- učne pripomočke (skripta, šolske zvezke),
- učencem v dijaškem domu pa podjetje prispeva še polovico stroškov za vzdrževanje v domu.

Učenci se po končanem šolanju lahko takoj zaposlijo v podjetju.

Izobraževalnemu centru SAVA Kranj, Medetova 1, Kranj (64000), predložite:

- prošnjo za sprejem v šolo,
- zadnje šolsko spričevalo,
- prošnjo za sprejem v dijaški dom (velja za oddaljene učence),
- izjavo staršev, da bo učenec ostal po šolanju toliko časa v delovnem razmerju, kolikor bo trajalo šolanje.

Prošnje s prilogami pošljite najkasneje do 20. junija letos.

ŠTIPENDIJE!

Novoteks

NOVO MESTO

razpisuje za šolsko leto 1973/74 naslednje štipendije:

1. TEHNIŠKA TEKSTILNA ŠOLA
 - a) predilski oddelek – 2 štipendiji
 - b) tkalski oddelek – 2 štipendiji
 - c) kemijski oddelek – 2 štipendiji
 - d) konfekcijski oddelek – 12 štipendij
2. TEHNIŠKA ŠOLA ZA STROJNO STROKO – 1 štipendijo
3. TEHNIŠKA ELEKTRO ŠOLA oddelek za jaki tok – 1 štipendijo
4. ADMINISTRATIVNA ŠOLA – 5 štipendij
5. EKONOMSKA ŠOLA – 5 štipendij
6. VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE – 1 štipendijo
7. FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO – 1 štipendijo
8. FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO oddelek za jaki tok – 1 štipendijo
9. FAKULTETA ZA SOCIOLOGIJO, POLITIČNE VEDE IN NOVINARSTVO kadrovska-organizacijska smer – 1 štipendijo
10. VIKOKA ŠOLA ZA TELESNO KULTURO rekreacijska smer – 1 štipendijo
11. EKONOMSKA FAKULTETA – 4 štipendije

Pod točkami 1a, 1b, 1c, 1d, 2, 3, 7 in 8 imajo prednost moški kandidati.

Pogoji za dodelitev štipendije:

- kandidati za srednje šole morajo imeti v zadnjem obiskovanem razredu najmanj prav dober uspeh in odlično oceno v vedenju;
- kandidati za visokošolski študij morajo imeti v četrtem razredu srednje šole in pri zaključnem izpitu vsaj dober učni uspeh,
- kandidati, ki že študirajo na fakulteti, se lahko udeležijo razpisa, če bodo imeli pogoje za vpis v višji letnik in če so pri dosedanjih izpiti dosegli v povprečju vsaj dobro oceno.

Prosilci naj prošnji priložijo zaključno spričevalo ali potrdilo o dosedaj opravljenih izpiti z ocenami in kratak življenjepis.

Višina štipendij je določena po pravilniku o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju.

Prošnje sprejema kadrovski oddelek tekstilne tovarne NOVOTEKS, Novo mesto, do 30. junija 1973.

POTREBUJEMO DOBRE SODELAVCE!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

„PIONIR“
NOVO MESTO

UVAJA NOVO TEHNOLOGIJO PRI GRADNJI STANOVANJ IN HIŠ

Zato bomo potrebovali dobre sodelavce. Vse, ki jih zanima zaposlitev pri Pionirju, vabimo, da se oglašijo na neobvezen razgovor pri vodji kadrovskega oddelka. Kandidati morajo biti stari 18 let, zdravi in pripravljeni delati v montažnih skupinah na terenu; praksa pri delu v gradbeni operativi je zaželena, ni pa pogoj. Posebno bodo zaželeni sodelavci, ki znajo prijeti za delo in se z veseljem strokovno izpopolnjujejo.

Podjetje nudi možnost hitre priučitve za priučenega delavca in za čas dela v montažni skupini po končani priučitvi osebne dohodke, ki jih drugače prejema kvalificirani delavci.

Naš naslov: SGP „Pionir“, Novo mesto; Kettejev drevored 37.

PROSTA UČNA MESTA!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

„PIONIR“
NOVO MESTO

razpisuje večje število prostih učnih mest za:

1. UČENCE ŽELEZOKRIVCE
2. UČENCE MIZARJE
3. UČENCE AVTOMEHANIKE
4. UČENCE STROJNE KLJUČAVNIČARJE
5. UČENCE AVTOKLEPARJE
6. UČENCE AVTOLIČARJE
7. UČENCE STRUGARJE
8. UČENCE ELEKTROMEHANIKE
9. UČENCE AVTOELEKTRIČARJE

Pogoji: dokončana osnovna šola
Pismene prošnje in zadnje šolsko spričevalo pošljite do 20. junija na naslov: SGP „PIONIR“, Novo mesto, kadrovski oddelek.

obilo informacij za vaš oddih

karavana

posebna turistična številka

112 strani; 32 barvnih strani, veliki format, cena 10,- din

V ŠOLO ZA KONFEKCIJARJE!

POKLICNA TEKSTILNA ŠOLA KRANJ – DISLOCIRANI ODDELEK „BETI“, METLIKA

razpisuje vpis v I. letnik:

KONFEKCIJSKA SMER PROFIL KONFEKCIJAR

60 učencev – moški in ženske
Šolanje traja dve leti in ima teoretični in praktični pouk.
Pogoji za vpis:

- dokončana osnovna šola
- telesno in duševno zdravje

Za vpis je potrebno poslati ravnateljstvu poklicne šole „Beti“ v Metliki naslednje dokumente:

- prošnjo
- zadnje šolsko spričevalo – zdravniško spričevalo
- rojstni list.

Prošnje za vpis sprejemamo do 30. 6. 1973. Preizkus znanja iz slovenskega jezika, matematike, spretnosti in spoznavanja barv bo 2. 7. 1973 ob 9. uri v prostorih šole.

Agraria BREŽICE

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE AGRARIA BREŽICE

razpisuje naslednja UČNA MESTA

1. 1 AVTOMEHANIKA
2. 8 PRODAJALCEV V TRGOVINI Z ŽIVILI
3. 2 PRODAJALCA V TRGOVINI Z REPRODUKCIJSKIMI MATERIALOM (MOŠKI)
4. 2 MESARJA – KLAVNIČARJA
5. 1 MESAR – SEKAČ

Učenci morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- Pod 1. – končana osnovna šola
- Pod 2. – končana osnovna šola z najmanj dobrim uspehom
- Pod 3. – končana osnovna šola z najmanj dobrim uspehom
- Pod 4. – končanih 6 raz. osnovne šole
- Pod 5. – končana osnovna šola

Prednost imajo učenci z območja občine Brežice.
Prošnje je treba poslati najpozneje do 25. 5. 1973 Upravi podjetja, splošni sektor, Brežice, Šentlenart 72.

ŠTIPENDIJE

Belokranjska trikotna industrija „BETI“, Metlika
razpisuje za šolsko leto 1973/74 naslednje štipendije:

- NA SREDNJI UPRAVNO-ADMINISTRATIVNI ŠOLI – 2 štipendiji
- NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI – 1 štipendijo
- NA VIŠJI KOMERCIALNI ŠOLI – 1 štipendijo
- NA TEKSTILNI FAKULTETI – 2 štipendiji
- NA EKONOMSKI FAKULTETI – 1 štipendijo
- NA VIŠJI TEHNIŠKI TEKSTILNI ŠOLI – 2 štipendiji

Prednost imajo prosilci z boljšim učnim uspehom in materialno šibki.
Interesenti naj vložijo prijave na razpis do 25. 5. 1973 v splošnem kadrovskem sektorju podjetja.

ZA TESARJA ALI ZIDARJA!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

„PIONIR“
NOVO MESTO

sprejme v učno razmerje:

- VEČJE ŠTEVILO TESARSKIH VAJENCEV
- VEČJE ŠTEVILO ZIDARSKIH VAJENCEV

Kandidati za sprejem morajo imeti dokončano osnovno šolo. Pogojno sprejemamo tudi kandidate z uspešno dokončanim sedmim razredom osnovne šole.

Izredno ugodni pogoji – celotne oskrbne stroške plača podjetje!

Pismene prošnje in zadnje šolsko spričevalo pošljite do 20. junija na naslov: SGP „PIONIR“, Novo mesto, kadrovski oddelek.

ŠTIPENDIJE!

Splošno gradbeno podjetje

„PIONIR“
Novo mesto

razpisuje proste štipendije za šolsko leto 1973/74, in sicer:

1. VEČ ŠTIPENDIJ NA GRADBENI FAKULTETI,
2. ŠTIPENDIJO NA VISOKI ŠOLI ZA POLITIČNE VEDE, SOCIOLOGIJO IN NOVINARSTVO,
3. ŠTIPENDIJO NA ŠOLI ZA SOCIALNE DELAVCE,
4. VEČ ŠTIPENDIJ NA GRADBENI SREDNJI ŠOLI,
5. ŠTIPENDIJO NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI,
6. ŠTIPENDIJE NA UPRAVNO-ADMINISTRATIVNI ŠOLI – II. LETNIK.

Izpolnjene prošnje na predpisanih obrazcih Državne založbe, potrdila o opravljenih izpiti oziroma zadnje šolsko spričevalo pošljite do 1. julija na naslov: SGP „PIONIR“, Novo mesto, kadrovski oddelek.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 18. maja – Erik Sobota, 19. maja – Peter Nedelja, 20. maja – Bernardin Ponedeljek, 21. maja – Drejčje Torek, 22. maja – Emil Sreda, 23. maja – Dezider Četrtek, 24. maja – Marija

KINIO

BRESTANICA: 19. in 20. 5. ameriški barvni film „Clovek iz Oklahome“.
CRNOMELI: 18. 5. japonski barvni film „Z lepoto in otožnost“.
20. 5. ameriški barvni film „Francoska zveza“.
23. 5. ameriški barvni film „Rančarji napadajo“.
KOSTANJEVICA: 19. 5. mehški barvni film „Srebrna maska“.
20. 5. italijanski barvni film „Kralj mitraljez“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

TAKOJ SPREJMEM dva dimnijska vajenca. Zadostuje 6 razredov osnovne šole. Poleg lepe mesečne nagrade nudim brezplačno hrano in stanovanje. Drago Stopar, Bohinjska Bistrica.
SPREJMEM DEKLE, ki bi se rada zaposlila v Ljubljani, in ji pomagam. Kaplan, Ljubljana, Galjevska 14.
UČENCI 8. RAZREDOV, POZOR! Sprejem vajenca za slikopisarsko obrt. Branko Simončič, Gradnje 7, 68220 Šmarješke Toplice.
VEČ KV in priučeniš zidarjev, NK delavcev ter vajencev takoj zaposlim. Plača po dogovoru, prenočišče preskrbljeno. Delo v Ljubljani in izven nje. Zidarstvo Drobnič, 61000 Ljubljana, Tržaška 39, telefon 62-586.

SLUŽBO IŠČE

43-LETNA ŽENSKA išče službo. Najraje bi se zaposlila v kakšni kuhinji. Gre tudi k družini z otrokom. Naslov v upravi lista (1196/73).

STANOVANJA

ODDAM enosobno stanovanje. Naslov v upravi lista (1190/73).
IŠCEM enosobno stanovanje, po možnosti z opremljeno kuhinjo. Boštjan Krže, Dolenski list, Novo mesto.

Motorna vozila

PRODAM fiat 750, letnik 1971, s prikolicco. Franc Potočar, Vel. Bučna vas 35, Novo mesto.
PRODAM kombi furgon DKW v voznem stanju, registriran za leto 1973, lahko tudi po delih. Alojz Kirn, Dobravica 15, Sentjernej.
PRODAM SKODO, letnik 1968, dobro ohranjeno, kamin in električni štetilnik. Naslov v upravi lista (1187/73).
UGODNO PRODAM generalno popravljen traktor Holder z obračalnim plugom in kosilnico. Franc Rader, Krško.
AMI 8, november 1970, ugodno prodam. Šekoranja, veterinar, Bizeljsko.
PRODAM OSEBNI avto Prinz letnik 1970. Novak, Na Lazu 1, Novo mesto.
PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1966, prevoženih 70.000 km. Naslov v upravi lista (1210/73).
PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1970. Dular, Jurka vas 11, Straža.
PO UGODNI ceni prodam fiat 750 po delih. Dušan Zibert, Zagrebška 19, Novo mesto.
PRODAM PEUGEOT 403, letnik 1966, dobro ohranjen (nove gume, radio, rezervni deli, diferencial, srednje steklo itd.). Cena 18.500,00 din. Sifra „ODLIČNA VOZNJIA“.
PRODAM FIAT 750, letnik 1968. Cena ugodna. Tone Golob, Črmošnjice n. h., Stopiče.
PRODAM FIAT 750, letnik 1964, registriran za leto 1973, v voznem stanju. Potrč, Slančeva 2, Novo mesto.
PRODAM traktor Deutz 18 KS s kosilnico in plugom, vprežno škopolnico in slamoreznicno na puhalnik. Pštata 32, Dol pri Ljubljani.
PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1964. Nace Kovačič, telefon 22-474 popoldne.

KRSKO: 19. in 20. 5. francoski barvni film „Nicolas Filibert v vojni in ljubezni“.
23. 5. slovenski film „Vesna“.
METLIKA: Od 18. do 20. 5. francoski barvni film „Umreti od ljubezni“.
23. in 24. 5. francoski barvni film „Sirena Missisipija“.
MIRNA: 19. in 20. 5. „Bilo je enkrat na divjem zahodu“.
NOVO MESTO: Od 18. do 21. 5. ameriški barvni film „Kavboji“.
Od 22. do 24. 5. francoski barvni film „Ostrostrelec z Azurne obale“.
POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 18. do 22. 5. italijanski barvni film „Pozabljeni revolvra“.
RIBNICA: 19. in 20. 5. danski barvni film „Mazurka v postelji“.
SEVNICA: 19. in 20. 5. ameriški film „Peklenska steza Indianapolis“.
23. 5. francoski film „Vstopnica za pekel“.
SENTJERNEJ: 19. in 20. 5. „Orli nad Londonom“.
TREBNJE: 19. in 20. 5. italijanski barvni kavbojski film „Garingo“.
23. 5. ruski mladinski film „Po ščukini zapovedi“.

Gor. Kamence 16, Novo mesto. POSESTVO (8 ha) z gospodarskim poslopjem v dostopnem kraju v okolici Sevnice dobite v last z oskrbo enega družinskega člana. Informacije: Jože Zeleznik, Boštjanj 69.

RAZNO

KMEČKI FANT s službo in majhnim posestvom želi spoznati dekle od 20 do 30 let, zaradi ženitve. Ponudbe pod: „LEPO JE BITI NA DEŽELI“.
MIZARJI! Moderne stroje za vašo obrt od enostavnega poravnalnika do kombinirke s petimi operacijami, kombinirane rezkarje, debelinske stroje, stroje za izdelavo ladijskega poda in profilov, skobeljne gredi itd. izdeluje dipl. ing. Pavel Ledinek, izdelava lesnoobdelovalnih strojev, Maribor, Pajkova 6, telefon 32-155.
SODARJI! Moderne stroje za vaše delavnice, kombinirane stroje za obdelavo dog, rezkarje, gargl aparate, sodarske stružnice itd. izdeluje dipl. ing. Pavel Ledinek, izdelava lesnoobdelovalnih strojev, Maribor, Pajkova 6, telefon 32-155.
POROČNI PRSTANI! – Za lepa in moderna poročna prstana se vam splača pot v Ljubljano k zlatarju v Gosposki 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!
DNE 2. maja 1973 sem izgubil žepni nož na relaciji od vasi Kladje do Blance. Nož je za odpiranje zamaškov, patenten za odpiranje in zapiranje ter rdeče barve. Ker mi je drag spomin iz Biliča, prosim poštenega najditelja, da ga proti nagradi vrne. Alojz Fakin, Blanca 37, 68283 Blanca.
V SEVNICI od Ceste na Grad do železniške postaje je izgubljena zlata zapetnica. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne. Naslov v upravi lista. (1238/73).

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega moža in našega očeta

JOŽETA KOBETA s Pristave

se zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za vso pomoč in vsem, ki so pokojnika spemili na zadnji poti. Zahvaljujemo se Gozdnemu gospodarstvu in podjetju Ela iz Novega mesta za podarjene vence ter župniku za opravljeno obred.

Zalujoči: žena Frančiška, sinovi Tone, Franc in Jože z družinami, Martin z ženo in Lojze

Tragično se je končalo življenje našega očima in strica

FRANCA PERGERJA upokojenca iz Gabrijel

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spemili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Zahvala vaščanom za nesebično pomoč ob nesreči, dr. Levstiku iz Krmelja, osebjem kirurškega oddelka splošne bolnice Novo mesto za njegov trud, g. župniku za obrede, DU Tržišče za spremstvo s praporom in Borisu Debelaku za poslovilne besede. Se enkrat vsem najlepša hvala!

Zalujoči: Lado Močnik, Stanko Močnik, Franc Lindič, Angelca Kandolf, Fric Perger z družinami in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE BOLTEZ iz Gabrja 81

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za pomoč in vsem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se Zvezi borcev Gaberje za poklonjeni venci, tovarišici Jakšetovi za ganljive poslovilne besede ob odprtjem grobu ter župniku za opravljeno obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Zalujoči: sinova Tone in Janek z družinama, hčerki Francika in Micka z otroki ter drugo sorodstvo

Namesto venca na grob svojega nekdanjega ravnatelja Ivana Jurčeca je poklonila tov. Mira Jovanovič 100,00 din naši pionirski organizaciji. Iskrena hvala. Pionirji OŠ Milka Šobar-Nataša.

Namesto venca na grob pokojne Marije Gerden iz Gornje Nemške vasi pri Trebnjem poklanja kolektiv Mizarstva Dvor 200,00 din Zvezi slepih Novo mesto. Za poklonjeni znesek iskrena hvala. Zveza slepih Novo mesto.

Po dolgi in mučni boleznini nas je za vedno zapustila naša dobra žena in zlata mama

JOŽEFA KES iz Velikih Poljan pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu spemili na zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Zahvala vaščanom za nesebično pomoč. Posebna zahvala častiti sestri Bonimiri Breznik, gdč. Zinki Mirtič, zdravniku iz Škocjana, sestri Cvetki in duhovščini za spremstvo na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož in hčerka Pepca z družino

Ob boleči izgubi mojega dragega moža, očeta in brata

VINKA MARINČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spemili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo za organizacijo pogreba občinskemu odboru ZB Kočevje, krajevnim organizacijam ZB in SZDL Kočevska Reka ter političnim organizacijam Žužemberk. Lepa hvala govorniku ZB Kočevje za izrečene poslovilne besede.

Zalujoči: žena Slavka, sinovi Vinko, Jože, Lojze, sestra Neža, bratje Miha, Alojz in Ludvik z družinami ter drugo sorodstvo

Ob tragični izgubi mojega moža, našega očeta in naše mame

JOŽETA IN MARIJE ZORAN iz Pahe 1

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ter vsem, ki ste pokojna spemili do njenega zadnjega doma. Posebno se zahvaljujemo podjetju Labod in Gozdnemu gospodarstvu iz Novega mesta za podarjene vence in vso nudeno pomoč. Zahvaljujemo se tudi vsem domačim.

Zalujoči: žena oziroma snaha Amalija ter otroka Jožica in Jožko.

Ob bridki in mnogo prerani izgubi našega moža, sina in očeta

MATIJE KRALJA iz Kapljišč št. 7

se najiskrenee zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence ter ga v tako velikem številu spemili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo učencem in učiteljicam osmega in tretjega razreda osnovne šole Podzemelj, kolektivu KZ Metlika, gasilskemu društvu Podzemelj ter dekani za spremstvo in tolažilne besede.

Zalujoči: žena Amalija, oče, hčerki Marija in Anica ter brat in sestra z družinama

Ob prerani smrti moža

IVANA KOVAČKA

se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, gasilec za spremstvo in govor ob grobu ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ga spemili na zadnji poti.

Zena Cvetka z otroki Ivico, Anico, Sandijem in Jožkom, bratje in sestre z družinami in družina Dombi Kočevje, 8. maja 1973

Ob mnogo prerani smrti našega dobrega moža, očeta, brata, strica in dedka

ŠTEFANA KAPŠA s Prelogov pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, podarili pokojniku vence in cvetje ter ga spemili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Albini Mavsarjevi in govornikom za poslovilne besede.

Zalujoči: žena Zofija, sinovi, hčerke, zetje, snahe, vnuki in drugo sorodstvo.

ČESTITKE

Našima dragima mami in atu Kristini in Francu Pfeiferjevima iz Boštanjaja želimo ob 25-letnici skupnega življenja še mnogo srečnih dni v medsebojnem razumevanju. Sin Vilko, hčerki Tinca in Rozika z možem Zvonkom ter vnuk Marko.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata, sina, brata in strica

FRANCA GRANDLIČA iz Mirne pečiči

se iskreno zahvaljujemo sosedom in vsem, ki so nam na kakršnokoli način pomagali ter sočustvovali z nami. Iskrena hvala organizacijam ZB, ZK, ZROP, SZDL Mirna peč za organizacijo pogreba, občinskemu odboru ZB Novo mesto za pomoč. Hvala govornikom, pevcem in godbi. Posebna hvala kolektivom KZ Krka, Novoteksa, Keramike Novo mesto za podarjene vence. Iskrena hvala vsem darovalcem venci in cvetja ter vsem, ki so nam izrekli sožalje. Se enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Globoko žalujoči: žena Pavla, hčerka Silva z družino, mama, brata, sestre z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moža, očeta, starega očeta, brata in strica

KARLA TABORSKEGA iz NOVEGA MESTA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za podarjene vence in cvetje ter izrečeno sožalje. Posebna hvala KPD Dob, ZB Mokronog, ZB Novo mesto in drugim političnim organizacijam ter govornikom, godbi in pevcem, ki so ga spemili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Antonija, sin z družino, hčerki, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični in mnogo prerani izgubi ljubelega sina

JUSTINA KOČNARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so ga v tako velikem številu spemili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje in vence in nam izrekli sožalje. Posebna hvala za poslovilne besede tov. Zemljaku in pred. mladine Dragu Mirtu in Dušanu Virantu. Zahvala tudi RK in zvezi mladine ter družinama Vjmar in Radij za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: oče, mama, brata Marjan in Jože ter drugo sorodstvo

Blanca, 8. maja 1973

PREKLICI OBVESTILA

Antonija Bregant, Zaloviče 20, prepovedujem pot čez gmajno in kopanje kanalov na mojih njivah in vseh mojih parcelah ter delanje kakršnekoli škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Izdelujem in prodajam plastične vodovodne cevi. Ljubljana, Janševa 15, telefon (061) 321-937 od 14. do 15. ure.

Prepovedujem vsako onesnaženje in zidanje po moji parceli na Mandragah, dokler ni rešeno vprašanje lastništva, ker bom kršilce v nasprotnem primeru sodniško preganjala. Prepovedujem tudi prodajanje nepremičnin brez moje vednosti. Pavla Gačnik, Zamostec 54, Sodražica.

MAMICE! Stekleničko vašega dolenjskega boste hitro in brez truda očistile. Ščetko nabavite pri štetarstvu ARMIC, TRŽAŠKA 52, LJUBLJANA.

Anton Zupančič, Jezero 22, Trebnje, prepovedujem pašo kokoši in hojo po parcelah ter hojo živine po mojem travniku. Obenem prepovedujem tudi hojo po mojem vodnjaku in Štepljah, kjer je pitna voda. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Obveščamo stranke o novem delovnem času v damsko-frizerskem salonu MILKA, Partizanska 3, Novo mesto. Salon je odprt od ponedeljkih od 13. do 20. ure, v torek, sredo, četrtek in petek od 6. do 20. ure, v soboto od 6. do 13. ure. V ponedeljkih dopoldne in soboto popoldne zaprto. Zaprto je tudi ob nedeljah in praznikih.

Jože Bregant, Zaloviče 17, Šmarješke Toplice, prepovedujem hojo in vožnjo po mojem travniku na Vel. njeni in delanje kakršnekoli škode na mojem kozolcu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Strokovno popravljamo televizijske, radijske in gospodinjske aparate ter brivnike Braun. Servisna delavnica Iskra, Prekopa pri Kostanjevici.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brezice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič. UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Rja Bačar, Marjan Moskon, Jože Primc, Jože Uspihal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrežna druga valuta v teji vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsek mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973).

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 17. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Vukadin Šišakovič: Varstvo vinske trte proti gozdni gnolbi. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 14.10

vic do vica brunarica

vsak teden **10 NAGRAD** v PAVLIHI

Odločilna Titova dejanja do 11. zasedanja AVNOJ-a. 10.25 Pesni boja in dela. 10.45 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.05 Popularne operne melodije. 14.30 Humoreska tega tedna - F. Kosmač: Rešilni. 15.05 Radijska igra - Vsevolod Višnjevski: „Vojakova pot“. 16.00 - 18.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer! 22.20 Zaplečite z nami.

PONEDELJEK, 21. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Helena Zgodnik: Kakovost vin letnika 1972 na Primorskem. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam ... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 „Vrtljak“. 18.35 „Interna 469“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Jožeta

Burnika. 20.00 „Ti in opera“ - 77. oddaja. 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 22. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - mag. Milan Zolnir: Biologija in škodljivost pšeničnih stemic. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam ... „Na poti s kitaro“. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V tork nazviden! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Vilija Petriča. 20.00 Z mladimi pevci zabavnih melodij zbranimi na avdicijah po Sloveniji. 20.30 Radijska igra - Svetislav Rušćuc: Vrata na 78 obratov. 22.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 23. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Ivan Rak: Rojenje pri čebelah. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam ... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10

Naša glasbena galerija - Tako jako mladinski zbori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Komorno glasbeni studio. 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 24. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Sonaja: Izkušnje naprednih kmetij so važne za pospeševanje proizvodnje. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 „Mladina poje“. 14.30 Sestanek z orkestrom Henry Mancini. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer - Balade Petrice Kerempuha. 22.15 Paleta popev in plesnih ritmov.

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 17. MAJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.45 Otroški spored (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Tišina na vrsti je nemi film (Lj) - 18.55 Neznani letiški predmeti - serijski barvni film (Lj) - 19.45 Risanka v barvah (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Cetrtkovi razgledi (Lj) - 21.30 Tearsovski: Zahod nad jezersko deželo IV. del (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

PETEK, 18. MAJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.45 Pisani svet - II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Profesor Baltazar - barvna risanka (Lj) - 18.40 Cesta in mi: Kako se obnašamo v cestnem prometu (Lj) - 18.50 Pet minut za boljši jezik (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Kratak film (Lj) - 19.15 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Iz zakladnice svetovne književnosti T. Treiser Carrie - 22.30 XXI. stoletje - serijski film (Lj) - 22.55 Poročila (Lj)

SOBOTA, 19. MAJA: 14.55 Wembley: nogomet Anglija:Škotska - prenos (do 16.45) EVR - v odmoru rezerviran čas (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mr. Magoov vam predstavlja - barvni film (Lj) - 19.00 Risanka (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Od danes do jutri - v kabaret (Bgd) - 19.45 Risanka barvna (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Lice ob licu - barvna oddaja (Bgd) - 21.20 Junaki cirkuške arene (Lj) - 21.50 Šerif v New Yorku - serijski barvni film (Lj) - 22.40 TV kažipot (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

NEDELJA, 20. MAJA: 8.20 Neznani letiški predmeti - serijski barvni film (Lj) - 9.30 Po domače s Štirimi kovači (Lj) - 9.55 Kmetijska oddaja (Bgd) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Z nasmehom na pot, Skrivnosti Jadrana (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 Delavski amandamaji (Lj) - 12.40 TV kažipot (do 13.00) Nedeljsko popoldne (Po domače z ansambлом Mihe Dovžana, Moto kros Orhova vas (Lj) - 17.10 Mladi za mlade (Lj) - 18.00 Poročila (Lj) - 18.05 Velike bitke II. svetovne vojne: Bitka za Pacifik (Lj) - 19.40 Risanka (Lj) - 19.45 S TV kamero v kolektivih (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 V avtobusu - serijski film (Lj) - 21.25 Naši humoristi (Zg.) - 21.40 Športni pregled (JRT) - 22.10 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 21. MAJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.45 J. Grabovski: Volk in kozlički - II. del (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Skrivnosti Jadrana - barvna oddaja (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Bg.) - 19.45 Risanka (Li.) - 19.50 Cik-cak (Lj)

- 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Zukičevi: Sami brez angela - TV drama (Lj) - 21.40 Po sledih napredka (Lj) - 22.35 Poročila (Lj)

TOREK, 22. MAJA: 17.15 Delavski amandamaji (Lj) - 17.45 E. Peroci: Ivo fotograf - barvna oddaja (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Dalmatinske klape - posnetek iz Omiša (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Pritlikavost in rastni hormoni (Lj) - 19.20 Skandinavski srečanja - barvna oddaja (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Diagonale (Lj) - 21.25 L. N. Tolstoj: Vojna in mir - 4. del barvne TV nadaljevanke (Lj) - 22.15 Poročila (Lj)

SREDA, 23. MAJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.45 Z nasmehom na pot - serijski film (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Od filma do filma (Lj) - 18.45 Živa filozofija - oddaja TV Beograd (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Prijatelji glasbe (Zg.) - 19.45 Kozmetično ogledalo - barvna oddaja (Zg.) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Cartouche - barvni film (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

CETRTEK, 24. MAJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.05 Mesto izobilja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Tišina, na vrsti je nemi film (Lj) - 18.55 Neznani letiški predmeti - serijski barvni film (Lj) - 19.45 Risanka barvna (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Cetrtkovi razgledi (Lj) - 21.30 T. Arsovski: Zahod nad jezersko deželo - V. del (Lj) - 22.15 Poročila (Lj)

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 20. MAJA: 10.30 Reklame in oglasi. 10.55 Po domače. 11.10 Kdo so čuvarji našega neba (ob 21. maju - dnevu letalstva JLA). 11.25 Zabavna glasba z uganko. 11.50 Nedeljski intervju. 12.00 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.40 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 15.00 Zaključek programa.

SREDA, 23. MAJA: 16.00 Poročila. 16.10 Reklame in oglasi. 16.35 Po domače. 16.50 „O dnevu mladosti“ (pred 25. majem, rojstnim dnem maršala Tita). 17.05 Kotiček za šoferje, Martin Cesenj: Vozniki in pešci. 17.10 Disko klub brez imena. 17.40 Obiskali smo sevniško malo šolo. 18.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 26. MAJA: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK. 16.15 Pet minut za ... 16.20 EPP (I. del). 16.30 Poročila. 16.35 EPP (II. del). 16.45 Mini anketa. 17.00 Zaključek sobotnega vrtljaka in napoved programa za nedeljo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

IVANA INTIHARJA
iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in sostanovalcem za poklonjeno cvetje, izraženo sožalje in vsestransko pomoč. Še posebno se zahvaljujemo zdravnikom in drugemu zdravstvenemu osebju internega oddelka novomeške bolnice, godbi, pevcem, tovarni Novotek in gasilecjem ter gospodniku za poslovljene besede. Prav tako se zahvaljujemo č. g. duhovniku in vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti.

Zalujoča: žena Fani

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, dedka in pradedka

JOŽETA PEZDIRCA
iz Trnovca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so ga spremili na zadnji poti. Hvala za podarjeno cvetje, vence in izrečno sožalje. Posebno se zahvaljujemo SZDL-PGD in ZB Lokvica, gospodniku tov. Maneku Fuksu za poslovljene besede ob odprtem grobu in proštu za spremstvo. Vsem še enkrat hvala!

Zalujoči: družina Pezdirc in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, ata in starega ata

MIHAELA LISCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki so v težkih urah sočustvovali z nami, ga spremili na zadnji poti in njegov grob zasuli s cvetjem. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Zakrajškovi, dr. Trobišu, dr. Kapšu in vsemu strelčnemu osebju pljučnega oddel. bolnice Novo mesto; zahvala župniku za opravljeni obred, gasilecjem in pevcem pevskega zbora „Gorjanci“ iz Straže pri Novem mestu. Hvala vsem za ustna in piserna sožalja. Še enkrat vsem prisrčna hvala.

Zalujoči: žena Ivanka, sin Stane z družino, sin Vilko z družino in sin Misko

Pirče, Novo mesto, Sunnyvale Kalifornija

RADIO BREŽICE

CETRTEK - 17. MAJA: 16.00 - 16.15 - Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki. 16.15 - 16.30 - Nove plošče RTB. 16.30 - 17.00 - Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame. 17.00 - 18.00 - Glasbena oddaja. Izbrali ste sami.

SOBOTA - 19. MAJA: 16.00 - 16.30 - Pol ure za pop glasbo. 16.30 - 16.45 - Sobotno kramljanje. 16.45 - 17.00 - Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas. 17.00 - 17.15 - Kuhajte z mano. 17.15 - 17.30 - Za naše najmlajše in skladbica iz brežiške glasbene šole. 17.30 - 18.00 - Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA - 20. MAJA: 10.30 - Domače zanimivosti - Uvodnik: Pred dnevom jugoslovanskega vojnega letalstva. Za naše kmetovalce: inž. arh. Ciril Zupančič: Predpisi o gradnjah na podeželju. Poročilo s seje občinske skupščine Brežice. Obvestila in reklame ter spored kinematografov. 12.00 - 15.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK - 22. MAJA: 16.00 - 16.15 - Napoved programa in srečanje z ansambлом. Veseli hribovci. 16.15 - 17.15 - Poročila. Jugoton vam predstavlja. Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista. Obvestila in reklame ter filmski pregled. 17.15 - 17.30 - Tedenski športni komentar. 17.30 - 18.00 - Mladinska oddaja.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se onesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Jože Gorenc se je porazil po levi roki s cirkularno; Pavo Plevko je padel s stola in si poškodoval desno rano; Matilda Trbušič je padla v hlevu in si poškodovala desno nogo; Ljudmila Gramč je padla na pragu in si poškodovala glavo in desno ključnico; Franca Janca je nekdo povozil z avtom in mu poškodoval desno roko; Antonija Bizjak je padla iz lestve in si poškodovala desno nogo;

sprotne strani je pritisnila na kmete plemiška konjenica, bila pa je premalo številna, da bi jih lahko obkolila. Uporniki so precej časa odbijali sovražnikov napad iz obeh smeri in so bili v boju s pešci celo v rahli premoči.

Tedaj pa je pridrela od Klanjca na Hrvaškem večja enota konjenikov, ki sta jo vodila dva častnika. Silovito so navalili na upornike in jih naglo obkolili. Kmete so razbili v posamezne skupine, da so se le še nekaj časa s težavo upirali hudemu pritisku konjenice. Njene helebarde in kiji so na bojišču sejali smrt. V kratkem času je padlo nekaj desetih kmetov.

„Umikajmo se proti gozdu. Le tako se bomo lahko rešili iz sovražnikovega obroča,“ je pozival Ilija svoje bojovnike.

Za mnoge pa je prišel njegov poziv že prepozno. Posamezne skupine so imele namreč že tako velike izgube, da se niso mogle več osvoboditi sovražnika in so se morale vdati.

Ob zatonu dneva je bilo na bojišču okoli petdeset mrtvih kmetov, kakšnih štirideset pa je sovražnik ujel.

Nekatere skupine kmetov so dosegle gozd in se rešile. Med njimi je bilo tudi več puntarskih voditeljev. Zaman je sovražnik med ujetimi in mrtvimi kmeti na bojišču iskal Gregoriča. Tudi on je bil med tistimi, ki sta jih skrila in rešila tema in gozd.

Novica o porazu Gregoričevih puntarjev se je z bliskovito naglico razširila med gospodo po vseh bližnjih gradovih. Že v nedeljo, 8. februarja zvečer, so za kmečki poraz zvedeli v gradu Bizeljsko in Pišce. Lastnik Pišec, Ožbalt Geriaher, je pohitel in že zgodaj zjutraj sporočil to novico v

Brežice.

Brežiški gospod Kristof Gall pa je je še vročo sporočil v dveh pismih poveljniku Uskokov Joštu Thurnu. Tako je v njih opisal kmečki poraz pri Kunšperku:

„Danes zgodaj mi je pisal Ožbalt Geriaher priloženo pismo. Kot bo gospod lahko iz njega zvedel, so bili kmetje pri Kunšperku poraženi. Ceravno sem to že vnaprej predvideval, kar nisem mogel verjeti, da je bilo res tako, kot mi sporoča na koncu svojega pisma Geriaher.

Takoj ko sem dobil njegovo pismo, sem poslal na Bizeljsko dva svoja človeka, da bi zvedela, kako se je to dogajalo.

Novice, ki sta mi jih prinesla, sporočam gospodu. Kot sta mi povedala ti sta dva, ki sta bila na Bizeljskem, naj bi bili hrvaški kmetje skupaj z Ilijo pobegnili. Verjetno se zadržujejo okoli Klanjca ali v bližini Krapinskih Toplic.

Danes je tudi prenehalo streljanje. Kmetje celo prosijo za milost, toda nikakor jim še ne smemo zaupati.

Takoj za tem pismom je plemič Gall poslal iz Brežic Joštu Thurnu še eno z naslednjo vsebino:

„Ravnokar se je vrnil eden mojih ljudi, ki sem ga poslal pozvedovat o porazu kmetov. Zvedel je od nekoga, ki je sam bil zraven, da so bili pri sylem Petru pod Kunšperkom potolčeni tisti uporniki, ki so šli prej mimo Radeč in skozi Planino.

V boju z upornimi kmeti so sodelovali tudi kunšperški in bizeljski podložniki. Ti so napadli upornike od spredaj, drugi pa s hrvaške strani od zadaj. Nato so prišli še drugi ljudje iz

Kunšperka. S kmeti je bil Ilija in več upornikov voditeljev, ki so jih vse razen Ilije pobili. On pa je pobegnil v hribe, vendar mu sledijo in ne bo se mu posrečilo pobegniti.“

Brežiški plemič je o porazu kmečke vojske pri Kunšperku pisal z velikim veseljem. Iz njegovega pisma je videti, da si je oddahnil, ker se mu v njegovi graščini ni bilo več treba bati upornikov. Trudil se je, da bi s pomočjo svojih ljudi zvedel čimveč o kmečkem porazu, zato so njegova pisma zelo blizu resnice.

Drugače je s pismom grajskega gospoda iz Mokric, plemiča Štefana Gregorijanca. Tudi ta je isti dan kot njegova sosed iz Brežic pisal poveljniku Joštu Thurnu o porazu kmetov pri Kunšperku. Njegove novice pa so zelo nejasne in tudi neresnične.

Kmečki poraz je v njegovem pismu opisal takole:

„V naglici želim vaši milosti sporočiti, da je Ilija na pohodu svoje kmečke vojske od Sevnice do Jurkloštra povsod zbiral k sebi štajerske kmete. Prišli so tudi na Planino in tam prenočevali.

Začudil sem se, ko sem zvedel, da so Ilija in Še trije kmečki voditelji, po imenu Gregor Gusetič, Fastric in Stantalič, ponoči skupaj zbežali iz taborišča in pustili upornike same. Ko so to zjutraj videli štajerski kmetje, so se posvetovali in nato napadli ter pobili kmete iz Cesargrada in Susedgrada ter še druge, ki so prišli tja z Ilijo. Pobegnili jih je zelo malo, med drugimi se tudi Ilija skriva nekje v hribih okrog Ptuja.

To sem želel sporočiti vaši milosti.“

Ustavili so se pri cerkvi svetega Petra v Leskovcu. Tu so nekaj časa počivali. Bili so že skoraj na cilju pohoda tega dne; Sotla je bila od njih oddaljena le še dobra dva kilometra.

„Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - ziltan Devavari: „Kralj voda“. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Se pomnite, tovariši ...“

„Domov se bomo vrnili čez most pri Klanjcu, prav tam, kjer smo pred enim tednom šli čez Sotlo na Stajersko. Cesargrajanci že lahko vidite svoje vasi in domačije.

Dolga in težavna je bila naša pot. Zada, ko smo že skoraj spet na domačih tleh, se lahko nekoliko odpočijemo, saj bomo se pred večerom v Klanjcu“ se je Ilija obrnil na svoje izmuznane zagorske kmete.

PORAZ GREGORIČEVIH UPORNIKOV PRI KUNŠPERKU

Zo oddihu so nadaljevali pot proti vas Kunšperk in naprej proti Klanjcu. Prilježevali so se kraju, kjer je sotlska

Zadovoljen, če je uspeh

Trgovski potnik pa predsednik krajevne skupnosti? Službena potovanja, večina zunaj domačega kraja, to šteje v delo Petra Zgonca, potnika pri ljubljanski Gasilski opremi, ki je v Trebnjem letos prejel priznanje OF. Na službo se ne izgovarja, sicer ne bi bil predsednik šentrupeške krajevne skupnosti, političnega aktiva v kraju, član občinske konference ZK...

Ne gre ravno za majhno krajevno skupnost. Šentrupeška zajema 21 vasi, kjer živi 2.650 občanov. Občani vedo povedati, da je razvoj zdaj živahnejši kot vsa povojna leta. Zal šele zadnja leta, v času, ko je predsednik Peter Zgonec.

Za srečanje z njim sem izbral pol urice pred slavnostmi za krajevni praznik, ki ga slavijo hkrati s 1. majem. Govor je ležal že napisan na mizi. „Kratek, kar najbolj strnjen pregled dela krajevne skupnosti med dvema praznikoma, da ne bi utrujal poslušalcev,“ pravi. Vmes so prihajali v pisarno krajevne skupnosti: učenci šentrupeške šole, lovci, kdor je še potreboval kakšno pojasnilo. Tako odgovornih nalag ljudje ne jemljejo radi na svoja pleča. Bolj od uspehov krajevne skupnosti pravzaprav človeka zato zanimajo osebnostne črte tistih, ki jih vodijo. „Zadovoljen sem, če vidim uspeh,“ pravi preprosto predsednik Zgonec.

„Kako vseeno zmorete? Za tako delo je treba živeti med občani!“ sem vprašal z vprašanjem.

„Potrebna je pomoč drugih, podpredsednika KS, tajnika, občanov. Čas si je treba enostavno vzeti. Ljudem, ki pomagajo, je treba dati priznanje!“

Na mizi je imel pripravljenih 14 pismenih priznanj, med njimi niso pozabili niti 8. razreda osnovne šole, ki je zadnjem letu v kraju izvedel niz koristnih akcij. Zvezno priznanje konference mest krajevni skupnosti Šentrupept ni bilo namenjeno le komunalnim uspehom, temveč tudi skrbi za družino, vsemu, kar želimo, da opravlja krajevna skupnost.

V Šentrupeptu so našli način, kako aktivirati denar in ljudi za vzdrževanje vaških potoev. „Pri tem je sodelovalo doslej le šest odst. občanov. Zakaj ne bi tega bremenila pravičneje razdelili? Odločili smo se za referendum. Uspeh je bil presenetljiv: glasovanja se je udeležilo kar 95 odst. občanov. „Za“ je bilo kar 79,89 odst. volivcev! Pravilno pojasnjevanje sprejemajo ljudje za svoje!“ Kdor ima njivo, gozd, vikend ali obrt, mora prispevati po ključu, ki so ga izglasovali. Ne bo več izvijanja, ljudska volja je postala zakon. Da trditev o tem, kaj zmora krajevna skupnost, ni prazna, so lahko občutili vsi, ko so dva meseca pred referendumom prenehali vzdrževati poti!

Besede predsednika Petra Zgonca zvenijo prepričljivo, kot morajo sicer pri njegovem poklicu.

ALFRED ŽELEZNIK

Včasih 10 ljudi pri hiši, zdaj 7 v vsej vasi

Od Lazov do Madžarske in Amerike - Včasih tudi varčnost ni dobra

Jože Bauer iz Lazov ob Kolpi je 16. marca dopolnil 90 let in je daleč okoli najstarejši. Sin pravi, da je oče dobičina in ne bi nikoli nikomur storil kaj žalega.

Oče vsako leto obljublja, da ne bo več kosil, ko pa pride čas kosnje, pograbí koso in gre. Se lani je kosil in kaže, da bo letos tudi.

Zdrav je oče najbolj poleti, ko se veliko giblje. „Gibali pa so se oče tudi, ko so bili mladi,“ pove sin, ki je ostal na kmetiji. „Notri v Madžarsko so preprodajali tekstil, rute, nogavice. Vse to so nosili na hrbtu, kot Ribničanje.“

Vojsko je Jože Bauer služil v Celovcu. Leta 1909 pa se je takoj po poroki odpravil v Ameriko in tam delal v rudniku. Leta 1919 se je

Jože Bauer, najstarejši prebivalec Lazov in daleč naokoli, v krogu domačih. (Foto: Primc)

vrnil za stalno. Pokojnine ne dobiva, pač pa priznavalno.

Ko je primerjal življenje v vasi včasih in danes, je Jože Bauer dejal: „Ko sem bil mlad, je bilo v vasi živahno, vse je bilo polno. Pri vsaki hiši so imeli par volov, a zdaj imamo le še pri nas enega. Dokler sem bil mlad, je bilo lepo, zdaj sem pa star siromak. Prej je bilo v eni hiši, samo v naši na primer, 10 ljudi, zdaj pa nas je v vsej vasi 7.“

Oče ni nikoli kadil in tudi pijan ni bil nikoli. Največ je pojedel žgancev, repe in zelja, še danes pa ima rad tudi mlečne stvari in kavo. Ob tem pa je veliko delal, dobro gospodaril in se ni nikoli prepiral. Škoda je, da je bil celo preveč var-

Belokranjci in Belokranjice ob jurjevanju

Ko se bo tristo parov zavrtelo...

9. in 10. junija pripravljajo v Črnomlju jubilejno jurjevanje

Letošnje deseto jurjevanje po vrsti, ki ga štejejo tudi za neuradni folklorni festival, bo še posebej skrbno pripravljeno. Glavni odbor in pet pododborov v Črnomlju skrbijo, da bo program zanimiv in ne predolg, da bo jedade in pijače dovolj, da bo prostor lepo in slavnostno uren, da bo parkiranje vozil zagotovljeno in da se bodo gostje po priditvi lahko zabavali.

Slepa petelinova ljubezen

V zanosu se je dal prijati lovcu na Bohorju

„Z rokami da je ujel divjega petelina? Ta je pa lovski!“ boste rekli. Pa ni. Planinci so za pričo. Na svoje oči so se prepričali, ko so prišli gledat ujetega lepota. Na Planino nad Sevnico ga je prinesel šef gozdne obrate „Bohor“ Henrik Žibret.

Tisto jutro je imel sejo delovne enote na Netopirju sredi Bohorja. Zgoden je bil, pa se je s fičkom ob šestih in petnajst minut odpeljal proti Grmadi. V predelu Lojbece se je srečal s petelinom. Presenečen ga je zagledal sredi ceste, kakih 40 metrov pred seboj, slepega in gluhega za vse okoli sebe.

Petelin je klepal, stopal sem in tja, kak meter poskočil in spet za klepal. Čez čas je Žibret ugasil motor, petelin pa nič... Celo naravnost proti avtu se je napotil. Žibret je previdno segel na zadnji sedež po fotoaparatus in med rezo na vratih ujel pevca v objektivi. Zaljubljeni petelin se tudi za to ni zmenil, hodil je naprej levo in desno mimo avta po cesti.

Žibret je čez čas vžgal motor, misleč, da bo petelin odletel. Ta pa nikamor. Tedaj je stopil iz avta in prišlo mu je na misel, da bi petelina ujel. Lepi samec je ves čas samo klepal. Če bi bil brusil vmes, bi opazil vsiljivca in jo že zdavnaj popihlal. Tako pa ni ničesar slišal.

Lovci Žibret ga je zlahka ujel. Odnese ga je v avto in še potem, ko ga je držal pod pazduho, je petelin v naslednjih nekajkrat zaklepal. Na Planini ga je pri Španovih dal v klet, da bi se popoldne vrnil ponj.

Kot obetajo organizatorji, bomo letos lahko videli v narodnih nošah kot običajno nekaj sto Belokranjcev in Belokranjic. Nastopilo bo 10 domačih folklornih skupin, razen teh pa bodo svoja kola, plese in starodavne pesmi predstavili še gostje iz Hrvaške in naši Gorenjci. Tudi značke, ki bodo ob enem veljale za vstopnice, bodo nove, zanimive, da se bodo otroci najbrž kar trgali za nje.

Pokrovitelj nad prireditvijo je podjetje VIATOR, ki bo pomagalo tudi pri organizaciji. Prevzelo bo gostinske usluge, ob enem pa bo iz drugih krajev, kjer ima podjetje poslovalnice, vozilo ljudi na ogled največje belokranjske folklorno-zabavne prireditve.

Gostje bodo na stojnaki lahko kupili izdelke domače obrti, v načrtu pa je še razstava starih belokranjskih predmetov, od stavetv do kuhinjske posode. To ljudje še hranijo na podstrešjih in se jim ne zdi zanimivo, gostje od drugod pa bi to „šaro“ gotovo občudovali.

Človeška ribica v Krki

Miha Zupančič jo je našel, ko jo je prinesel narasel studenec v Krko, vendar je poginila

„Pridite pogledat k nam na Dvor!“ nas je povabila po telefonu v petek Nežka Primc s pose na Dvoru. Miha Zupančič iz Podgozda je namreč nekaj ur prej ujel človeško ribico.

„V petek okrog 13. ure smo se vračali iz hoste, kjer smo klestili drva,“ je pripovedoval Miha doma pred hišo, ki kot jastreb nad piščanci stoji visoko v bregu, medtem ko spodaj Glavanov in Debelakov mlin z jezom ustavljata zeleno Krko. „Ko smo se vračali, smo šli pit studenčnico iz Debelakovega izvira. To je voda, da malo takih! No, ko smo prišli blizu studenca, sem zagledal nekaj belega. Mislim, da je riba — zagledal pa sem človeško ribico. Tole, ki je žal že mrtva,“ je pokazal z roko na kozarec, v katerem je v spiritu plaval človeška ribica, „sem potegnil iz Krke. Bila je obtočena. Druga ribica je plavala niže v Krki, da je nisem mogel več dobiti.“

Bržkone je človeška ribica, ki je poginila nekaj ur po tistem, ko jo je Zupančič potegnil iz vode, končala

zaradi poškodb, ki se lepo vidijo na telesu.

Človeška ribica ali močeril (proteus anguinus) živi v temačnih vodah dinarskega krasa od Slovenije do Hercegovine. Navadno je komaj

Miha Zupančič kaže, kje je studenec prinesel v Krko človeško ribico.

kaj večja od 25 cm, ostaja mlečno bela, ker je brez pigmenta, le močno prekrvavljene škrge živo rdeče odsevajo od belega telesa. Pravijo, da koga človeške ribice ni izgubila zmčnosti, da razvije kožno barvilo, in bi torej na svetlobi lahko dobila temnejše tone. Močerilariji sodijo k dvoživkam.

Proteus, ki ga je Zupančič potegnil iz Krke, je prišel po naraslem studencu, za katerega pa nihče od domačih ni vedel, kje izvira.

J. S.

NA KRESNO NOČ V MOKRONOGI!

Prizadevni mokronoški turistični delavci se že lep čas pripravljajo na veliko turistično-folklorno prireditev Kresno noč, ki bo v soboto, 23. junija. Mokronožani, znani po velikih pustnih prireditvah, želijo obuditi stare običaje ob kresovanjih. Naprosili so strokovnjake za narodopisje, da jim posredujejo izvirne napotke o tem, kakšen je bil značilen dolenski vinski hram ipd. Pripravljajo še vrsto zanimivosti.

R. BACER

DOLENJSKI JADRALCI - 3.540 KM

Kos prevzel vodstvo - V 3. razredu najboljši Novak - 1. razred se ogreva

Piloti Dolenjskega letalskega centra in Novega mesta so zadnje dni resneje zajezdili svoje „kište“ in že se je začelo tudi prvo „preivanje“ na vrhu lestvice za dolenskega prvaka. Ugodno vreme in bližajoče se slovensko in državno prvenstvo, ki se bosta hkrati začela v Lescah na Gorenjskem 2. junija, sta še bolj vzpodbudila pilote. Trenutni vrstni red je takle:

1. razred: Smid 118 točk, Zupančič 88,5; J. Keršič, Gorenec in Uhan po 85,5;

2. razred: Kos 707 točk, Zavrl 573; B. Keršič 204;

3. razred: Novak 342, Štemberger 316, Windischer 175, Kopar 118; dvedosi: Stariha-Bizjak 322, Zavrl-Strugar 118, Kos-Pekolj 85,5; Golob-Grobovšek 57.

Generalna uvrstitvev: 1. Slavko Kos 707, 2. Marko Zavrl 691, 3. Alojz Novak 342, Marjan Štemberger 316, 5. B. Keršič 204, 6. Jože Windischer 175 itd.

Vsi jadralni piloti skupaj so bili v zraku 280 ur in preleteli 3.540 kilometrov (letni načrt 8.500 km in 820 ur), poleg tega pa so izpolnili 8 pogojev za dosego značke „srebrni C“. V nedeljo je bil tudi dosežen letošnji rekord v urah letenja, saj so bili naši

piloti z 8 jadralnimi letali v zraku kar 41 ur.

Marko Zavrl (21) z Mirmo si resno prizadeva, da bi zmagal med dolenskiimi jadralki (Foto: M. Moškon)

IŠČEMO OSKRBNIKA

Teniški klub Novo mesto išče oskrbnika. Interesenti se lahko zgledajo vsako popoldne na teniškem igrišču na Loki.

Henrik Žibret: „Na tako presečenec nisem bil pripravljen.“

J. TEPPEY

MILINA SODOBNE PRAVLJICE

Spominjam se, da nam je mama, ko smo bili majhni, pripovedovala ob večerih pravljice: o Rdeči kaptici, o Sneguljčici, o volku in sedmih kozličkih, o hudobni mačehi in o nadvse poštenem kraljeviču, o sedemglavem zmaju, ki ga je moral premagati junak, če je hotel priti do zaklete lepe deklice, o Trnuljčici, o močnem in neustrašnem mladeniču, ki je rešil ubogo deklico iz zakletega gradu. Ko se je mama zvečer utrjena vrnila domov iz službe in mi še nismo spali, nam je zapela pesmico, povedala pravljico, ki si jo je včasih tudi sama izmislila. Napeto smo poslušali, trepetali za življenja dobrih in se veselili, ko je bilo hudo in hudobno

premagano. In vedeli smo, da je zlo zmeraj uničeno in da dobrotina in pravičnost vedno zmagata. Potešeni smo zaspali...

Tega je že dolgo. Zdi se mi, da je dolgo. Mama se je postarala, mi smo odrasli, si izbrali žene in dobili svoje otroke, ki tudi zvečer nočejo spati. Moja žena je zaposlena v tovarni. Utrujena se vrača s posla in vesela je le enkrat v mesecu: prvega. In takrat se pogovarjava in najin otrok, ki ne more spati, posluša sodobno pravljico.

„Se dvesto jurjev in imela bova fiča.“

„Sosedovi imajo ranault, midva pa komaj spraviva skupaj za tega ubovega fičaka. Pa

barvno televizijo imajo!“

„Da, milijon in pol! Kje naj ga iztaknem? Hudiča, da le imam več denarja!“

Denar in spet denar. Sto tisočakov nama manjka za pralni stroj, tristo jurjev za dnevno sobo, milijon za sodobno kuhinjo, nekaj tisočakov za krznen plašč. In najin otrok, ki zvečer ne more zaspati, naju posluša. Namesto Rdeče kaptice — dvesto jurjev, namesto Sneguljčice — milijon za sodobno kuhinjo. Že od rojstva naju tako posluša. In letos bo šel v sedmi razred.

Nekega dne je žena kriknila. Predal, kjer sva hranila denar, je bil prazen. Po dolgem izmotavanju je otrok priznal, da ga je sunil, da je gostil pri-

jatelje, jim kupil tranzitorske sprejemnike in ne vem kaj še vse. Ker so oni imeli vedno

denar, ga je hotel imeti tudi najin otrok. Nad krajo sva bila razočarana. Obupana. Žena in jaz, saj nikoli nisva učila otroka, naj krađe. Le po kom se je vzela, pobalinal? Žena ni nikoli kradla, jaz še manj. Vse sva mu nudila. Prav vse.

Žena pričakuje drugega otroka. Pred dnevi je prišla iz knjigarne z velikim kupom knjig pod pazduho. Same pravljice za otroke. Nekaj se jih je že naučila na izust.

Moja mama, ki mi je pripovedovala pravljice, ko sem bil majhen, in zdaj stanuje v sobici na podstrešju, se je ob tem le bridko nasmehnila. Saj se je lahko.

TONI GAŠPERIČ